

**Onderwijsvisiting
Gezondheidswetenschappen
Erasmus Universiteit
Rotterdam**

QANU juli 2010

Uitgave:

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)

Catharijnesingel 56

Postbus 8035

3503 RA Utrecht

Telefoon: 030 230 3100

Fax: 030 230 3129

E-mail: info@qanu.nl

Internet: www.qanu.nl

© 2010 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Voorwoord commissievoorzitter	7
Deel I Algemeen deel	9
1. Inleiding	11
2. Taak en samenstelling van de commissie	13
3. Werkwijze van de commissie	15
4. Het Domeinspecifieke Referentiekader Gezondheidswetenschappen 2010	19
Deel II Opleidingsrapporten	23
5. Rapport over de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg en de masteropleiding Zorgmanagement	25
6. Report on the master's programme in Health, Economics, Policy and Law	73
Bijlagen	103
Bijlage A: Eindkwalificaties bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg	105
Bijlage B: Eindkwalificaties masteropleiding Zorgmanagement	109
Bijlage C: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie	111
Bijlage D: Programma van het bezoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam	113

Voorwoord

Dit rapport beschrijft de bevindingen van de visitatiecommissie Gezondheidswetenschappen voor de opleidingen Gezondheidswetenschappen aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam. Dit rapport is onderdeel van de kwaliteitsbeoordeling van universitaire bachelor- en masteropleidingen in Nederland. Het doel van het rapport is om een betrouwbaar beeld te geven van de resultaten van de voor beoordeling voorgelegde opleidingen, alsmede een terugkoppeling te geven naar de interne kwaliteitszorg van de betrokken organisatie en als basis te dienen voor de accreditatie van de betrokken opleidingen door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO).

De stichting Quality Assurance Netherlands Universities (QANU) beoogt onafhankelijke, objectieve en kritische beoordelingen te laten plaatsvinden en opbouwende kritiek te leveren, zo veel mogelijk uitgaande van een gestandaardiseerde set van kwaliteitscriteria, maar met oog voor specifieke omstandigheden.

De visitatiecommissie Gezondheidswetenschappen van QANU heeft haar taken met grote toewijding uitgevoerd. De opleidingen zijn beoordeeld op een grondige en zorgvuldige manier en binnen een duidelijk beoordelingskader. Wij verwachten dat de oordelen en de aanbevelingen in zorgvuldige overweging zullen worden genomen door de betrokken opleidingen, faculteitsbesturen en Colleges van Bestuur.

Wij zeggen dank aan de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie voor hun bereidheid deel te nemen aan deze beoordeling en voor de toewijding waarmee ze hun taak hebben uitgevoerd. Ook gaat onze dank uit naar de staf van de betrokken afdeling aan de universiteit voor hun inspanningen en hun medewerking aan deze beoordeling.

Quality Assurance Netherlands Universities

mr. C.J. Peels
directeur

drs. J.G.F. Veldhuis
voorzitter bestuur

Voorwoord commissievoorzitter

Van 14 tot en met 16 april 2009 heeft de visitatiecommissie Gezondheidswetenschappen een bezoek gebracht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam teneinde een bacheloropleiding en twee masteropleidingen te beoordelen. Om de programma's in Rotterdam te kunnen beoordelen, heeft de commissie de zelfstudies en andere documenten zorgvuldig doorgenomen, en heeft de commissie tijdens het bezoek gesproken met het management, personeel en studenten. De commissie heeft grote waardering voor de openheid vanuit de faculteit, zowel in de interviews als in de geschreven documenten. Op de basis van alle verkregen informatie was de commissie in staat om een weloverwogen oordeel te geven over de verschillende bachelor- en masteropleidingen in Rotterdam. Dit oordeel wordt in dit rapport samengevat.

De Erasmus Universiteit heeft met zijn opleidingen op het gebied van beleid en management in de gezondheidszorg inmiddels een naam hoog te houden. De opleidingen leveren al jaren veel afgestudeerden op, die inmiddels hun weg naar vele zorginstellingen, adviesbeleidsorganen en wetenschappelijke instituten hebben gevonden. De opleiding ziet zich daarbij voor de uitdaging gesteld om enerzijds het wetenschappelijk karakter van de opleiding voldoende stevig tot zijn recht te laten komen, en anderzijds de aansluiting met de praktijk van de gezondheidszorg niet uit het oog te verliezen. Dat heeft in Rotterdam onder meer geleid tot twee verschillende masteropleidingen, die ieder een eigen signatuur hebben, maar die beiden aan de eisen van wetenschappelijkheid en relevantie moeten voldoen, zij het op een verschillende manier. De commissie heeft zich uitgebreid gebogen over de mate waarin dat het geval is.

In naam van de commissieleden wil ik graag een ieder die, zowel vanuit de Erasmus Universiteit als vanuit QANU, betrokken is geweest bij de voorbereidingen en de uitvoering van deze visitatie bedanken. Zonder hun bijdrage en welwillendheid om constructief te reageren op de vele wensen van de commissie, zouden we deze beoordeling niet zo gemakkelijk en aangenaam hebben kunnen uitvoeren.

Ook wil ik hierbij graag de bijdragen van de overige commissieleden noemen. In een aangename en creatieve sfeer zijn we het hele proces doorgegaan dat heeft geleid tot dit rapport. De ondersteuning van Nikki Verseput van QANU verdient een bijzonder woord van dank. Zonder haar waren we nergens geweest.

Peter van Lieshout
Voorzitter visitatiecommissie

DEEL I: ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding

In dit rapport brengt de onderwijsvisitatiecommissie Gezondheidswetenschappen 2010 (hierna de commissie) verslag uit van haar bevindingen. Het rapport bestaat uit twee delen: een algemeen deel en een opleidingsdeel.

Het algemene deel gaat in op de taak, samenstelling en werkwijze van de commissie. Dit algemene deel geeft een beschrijving van de uitgangspunten van de commissie en bevat tevens het domeinspecifiek referentiekader voor de visitatie Gezondheidswetenschappen 2010. In het opleidingsdeel behandelt de commissie de 21 facetten uit het NVAO-beoordelingskader voor de beoordeelde opleidingen. In dit deel spreekt zij oordelen uit op facet- en onderwerpniveau voor de bachelor- en masteropleidingen die ze heeft beoordeeld aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

2. Taak en samenstelling van de commissie

2.1. Taak van de commissie

De taak van de commissie is het verrichten van een visitatie conform het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs van de NVAO van in totaal drie opleidingen aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam. De commissie heeft de opdracht om op basis van de door de faculteit aangeleverde informatie en door middel van ter plaatse te voeren gesprekken een oordeel te geven over de verschillende aspecten van kwaliteit van de betrokken opleidingen, zoals beschreven in het bovengenoemde kader. De opleidingsrapporten bevatten impliciete aanbevelingen; de nadruk ligt echter op het beoordelen en verantwoorden van de basiskwaliteit.

De commissie is gevraagd om de volgende opleidingen te beoordelen (inclusief CROHO-nummer):

- Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg (CHROHO nummer 56553)
- Masteropleiding Zorgmanagement (CHROHO nummer 60081)
- Master's programme in Health, Economics, Policy and Law (CHROHO nummer 60082)

2.2. Samenstelling van de commissie

De visitatiecommissie Gezondheidswetenschappen bestaat uit een voorzitter en vijf commissieleden. In bijlage C wordt een korte omschrijving van de Curricula Vitae van de commissieleden gegeven.

Voorzitter

- prof. dr. P.A.H. (Peter) van Lieshout, hoogleraar Theorie van de Zorg, Universiteit Utrecht, en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid;

Commissieleden

- prof. dr. J.J. (Johan) Polder, hoogleraar Economische aspecten van gezondheid en zorg, Universiteit van Tilburg, en projectleider bij het Centrum Volksgezondheid Toekomst Verkenningen van het RIVM;
- prof. dr. H. (Herman) Nys, gewoon hoogleraar Medisch Recht, Universiteit Leuven, te België, directeur van het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht en consulent biolaw voor Unesco;
- drs. A.J. (Tony) Lamping, directeur Zorg, Zorgverzekeraars Nederland;
- dr. M. (Marinus) Verhagen, opleidingsdirecteur en docent van het departement personeelwetenschappen, faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit van Tilburg;
- H. (Harmke) van den Dikkenberg BSc, student masteropleiding Public Health and Society, Universiteit Wageningen.

Projectleider van de visitatie Gezondheidswetenschappen was mw. N.M. Verseput Msc, medewerker van het bureau van QANU. De leden van de commissie hebben allen de door QANU opgestelde onafhankelijkheidsverklaring ondertekend.

3. Werkwijze van de commissie

3.1. Inleiding

Op 14 april 2010 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens deze vergadering werd de commissie geïnstalleerd, werd de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken en werd het document *Domeinspecifiek Referentiekader Gezondheidswetenschappen*, welke in hoofdstuk 4 van dit rapport is weergegeven, besproken.

3.2. De voorbereidingsfase

Bij ontvangst van de zelfstudies van de Erasmus Universiteit Rotterdam zijn deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheit van informatie. Nadat de zelfstudies in orde waren bevonden, zijn deze doorgestuurd aan de commissieleden. De commissieleden lazen de zelfstudies en formuleerden vragen die tijdens de startvergadering zijn besproken. Naast de zelfstudies lazen de gezamenlijke commissieleden ook ten minste een aantal scripties per opleiding, die zij zelf hebben geselecteerd. Daarnaast werd gedurende het bezoek aan de commissieleden de mogelijkheid gegeven om aanvullend een aantal scripties te beoordelen. Aangezien de commissie opleidingen dient te beoordelen die leiden tot een wetenschappelijke titel (BSc of MSc), heeft zij zeer zorgvuldig aandacht besteed aan het beoordelen van het wetenschappelijk niveau van de scripties, de eisen die door de opleiding aan de scripties worden gesteld, de zorgvuldigheid van de inhoudelijke beoordeling daarvan door de staf en de beoordelingsprocedure zelf. In de scriptie dient de student immers aan te tonen over de vereiste kwalificaties te beschikken.

3.3. Visitatiebezoeken

Voorafgaand aan een bezoek heeft de projectleider een conceptprogramma voor de (dag)indeling van het visitatiebezoek gemaakt. Dit concept is in samenspraak tussen de voorzitter, de projectleider en de contactpersoon van de betreffende universiteit aangepast aan de specifieke situatie van de opleiding. Tijdens de bezoeken is gesproken met de samenstellers van de zelfstudies, met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, het opleidingsbestuur, de afgestudeerden, de opleidingscommissies, de examencommissie(s), de studievoorlichting en -begeleiding en overige ondersteunende medewerkers. Daarnaast werd afzonderlijk gesproken met student- en docentvertegenwoordigers van de beoordeelde bachelor- en masteropleidingen. Het programma is opgenomen als Bijlage D.

Tijdens het bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gevraagde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld. Van dit spreekuur is geen gebruikgemaakt.

De commissie heeft een deel van de laatste middag van het bezoek gebruikt voor de voorbereiding van de mondelinge rapportage en een discussie over de beoordeling van de opleidingen. Aan het einde van de bezoeken heeft de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste bevindingen van de commissie gepresenteerd. Daarbij ging het steeds om een aantal algemene waarnemingen en een aantal eerste indrukken per opleiding.

3.4. Beslisregels

De visitatie is uitgevoerd conform het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs van de NVAO. In het accreditatiestelsel is voor de beoordeling op facetniveau een vierpuntsschaal voorgeschreven (onvoldoende, voldoende, goed of excellent) en op onderwerpniveau een tweepuntsschaal (voldoende of onvoldoende).

De commissie heeft de standaard beslisregels van QANU gevolgd. Deze zijn:

- de beoordeling ‘onvoldoende’ wijst erop dat het facet beneden de gestelde verwachtingen ligt en dat beleidsaandacht op dit punt nodig is;
- de beoordeling ‘voldoende’ houdt in dat het facet beantwoordt aan de (internationale) basisstandaard of basisnorm;
- de beoordeling ‘goed’ houdt in dat het niveau van het facet uitstijgt boven de basiskwaliteit;
- de beoordeling ‘excellent’ houdt in dat voor het facet een niveau wordt gerealiseerd waardoor de beoordeelde opleiding zowel nationaal als internationaal als een voorbeeld van goede praktijk kan functioneren.

De standaard beoordeling is ‘voldoende’, waarbij de opleiding voldoet aan de gestelde criteria.

In ogen van de commissie kan zij het oordeel ‘voldoende’ toekennen, ook wanneer zij kritische opmerkingen heeft gemaakt. Het is dan wel noodzakelijk dat er tegenover die kritische opmerkingen ook positieve observaties staan. Ook acht de commissie het mogelijk dat zij, als deze kritische opmerkingen adequaat worden opgepakt door de faculteit, bij een volgend bezoek tot het oordeel ‘goed’ zou kunnen komen.

Wanneer een commissie een nationale ‘good practice’ heeft aangetroffen, luidt het oordeel in principe ‘goed’. Wanneer er binnen een facet zowel een kanttekening wordt gemaakt als een ‘good practice’ wordt uitgesproken, wordt een gemiddelde score gegeven. In de uitzonderlijke situatie dat de commissie besluit een ‘excellent’ voor een facet te geven, wil ze daarmee aangeven dat dit een internationale ‘best practice’ is, welke door de academische wereld dient te worden overgenomen.

3.5. Rapportage

De projectleider stelde op basis van de bevindingen van de commissie een conceptrapport op. Het conceptrapport is voorgelegd aan de voorzitter van de commissie en aan de overige commissieleden. Na vaststelling van het conceptrapport is deze naar de faculteit gestuurd ter toetsing van feitelijke onjuistheden. Het commentaar van de opleidingen is met de voorzitter van de commissie besproken.

4. Het Domeinspecifiek Referentiekader Gezondheidswetenschappen

4.1. Inleiding en het referentiekader

Het domeinspecifiek referentiekader Gezondheidswetenschappen is opgesteld ten behoeve van de beoordeling van de bachelor- en masteropleidingen Gezondheidswetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. In het referentiekader worden de minimumeisen geformuleerd waar een wetenschappelijke opleiding in een (deel)gebied van de gezondheidswetenschappen aan moet voldoen. Dit kader vraagt opleidingen om op basis van de gemaakte keuzes te beargumenteren dat aan de criteria uit het accreditatiekader van de NVAO wordt voldaan. Hierbij kunnen met behulp van expliciete verwijzingen naar het domeinspecifiek referentiekader Gezondheidswetenschappen afwijkingen worden toegelicht.

4.2 Domein

Allereerst is het goed om te kijken naar het domein van de gezondheidswetenschappen. Dat vakgebied richt zich op de wijze waarop gezondheid bevorderd en ziekte voorkomen kan worden en de zorgverlening vorm krijgt en kan krijgen. Uit die uitspraak volgt dat gezondheidswetenschappen twee zaken niet is. Aan de ene kant bestaat er een afbakening ten opzichte van de zorgverlening zelf: gezondheidswetenschappen betreft geen opleiding tot medicus, psycholoog of andere 'behandelaar'. Aan de andere kant kan het gebied afgebakend worden ten opzichte van disciplines als rechten, economie en beleidswetenschappen. Gezondheidswetenschappen is meer dan toegepaste beleids- of organisatiewetenschap, gericht op een specifieke maatschappelijke sector. Het kenmerkende van het vakgebied zit juist in het vertrekpunt: de wijze waarop individuen en instituties gezondheidsbevordering, preventie en de zorgverlening organiseren en (kunnen) vormgeven.

4.3 Indeling in drie niveaus

Bij de vraag hoe gezondheidsverbetering, preventie en zorgverlening vormgegeven worden en kunnen worden, zijn vele invalshoeken mogelijk. Gezondheidswetenschappen is dan ook naar zijn aard een breed vak waarin veel verschillende benaderingswijzen mogelijk zijn. In de opleiding zal iets van de breedte van het vak aan bod moeten komen, maar een specialisatie en verbijzondering naar bijzondere invalshoeken is even onvermijdelijk als gewenst. Om deze veelheid aan benaderingen enigszins overzichtelijk te maken valt de volgende driedeling te hanteren:

- **Macroniveau** (link met gezondheidszorgonderzoek en op welke wijze dat de institutionele vormgeving beïnvloed): Een deel van het vak richt zich primair op de wijze waarop de zorgverlening op macroniveau vorm krijgt. Het gaat dan om de institutionele vormgeving van gezondheidszorgvoorzieningen. Hierbij krijgen aspecten als de geschiedenis, de financiering, de inbedding in een politieke context en de wijze waarop verschillende maatschappelijke geledingen toegang hebben en gebruikmaken van deze voorzieningen, nadrukkelijk aandacht.
- **Mesoniveau** (de wijze waarop nieuwe (bijv. vanuit de biologie) inzichten in etiologie de organisatorische vormgeving beïnvloed): Een deel van het vak richt zich meer op de inrichting van de voorzieningen zelf. Het gaat dan om de organisatorische vormgeving van de voorzieningen. Hierbij krijgen aspecten als de toegankelijkheid, de effectiviteit, de kwaliteit, de rechtsverhoudingen en de betaalbaarheid nadrukkelijk de aandacht.
- **Microniveau** (de rol van individuele eigenschappen in combinatie met gezondheidsgerelateerd gedrag en de invloed van de omgeving daarop): Nog een ander deel van het vak richt zich op de wijze waarop individuen hun eigen 'zorgverlening' organiseren. Het

gaat dan om de praktische vormgeving van (ver)zorgende activiteiten. Hierbij krijgen aspecten als gezondheids-, ziekte- en risicobeleving, hulpzoekgedrag, de verwevenheid van ziekte met andere levensterreinen en de rol van een zorgontvanger ten opzichte van formele en informele zorgverleners nadrukkelijk de aandacht.

4.4 Gerichtheid op specifieke zorgsectoren

Behalve in termen van macro, meso en micro, valt het vak ook nader te verbijzonderen naar specifieke zorgsectoren. Een eerste indeling is die tussen preventie en de patiëntgeoriënteerde zorgverlening. Preventie omvat een aantal aspecten: gezondheidsbescherming (iets wat steeds meer een internationale aangelegenheid wordt), facetbeleid (denk aan gezondheid op de werkplek, de rol van volkshuisvesting en het leefmilieu), en gedragsbeïnvloeding. Ook de wereld van de patiëntgeoriënteerde zorgverlening valt uiteen te leggen in verschillende sectoren: ziekenhuiszorg, eerstelijnszorg, geestelijke gezondheidszorg, zorg voor verstandelijk gehandicapten, ouderenzorg – waarbij de grenzen tussen deze sectoren zeker niet vast staan. Ook nu geldt dat van studenten verwacht mag worden dat ze een globaal beeld van al deze aspecten hebben, en specifieke kennis van enkele deelsectoren opdoen.

4.5 Gerichtheid op beroepspraktijk

Behalve kennis van de verschillende aspecten die mede bepalen hoe zorg wordt vormgegeven, moeten studenten ook vaardigheden opdoen die aansluiten bij de te verwachten beroepspraktijk. Waar gezondheidswetenschappen een breed scala aan invalshoeken kent, kent het ook een breed scala aan mogelijke beroepspraktijken. Het feit echter dat het een vak is dat zich richt op de vormgeving van de zorg, impliceert dat veel afgestudeerden een plek zullen krijgen waarin ze juist daaraan hun bijdrage zullen moeten leveren. Voor een deel zal dat zijn beslag krijgen in beleids- en bestuursfuncties. Dat kan op landelijk niveau, maar ook op regionaal niveau. Het kan bij overheden, maar ook bij brancheorganisaties, verzekeraars of patiëntenorganisaties. Voor een deel zal de deskundigheid echter ook worden ingezet binnen zorginstellingen, vaak als staffunctionaris of zorgmanager. Met dergelijke beroepspraktijken in het verschiep mag verwacht worden dat in de opleidingen voldoende aandacht gegeven wordt aan het soort vaardigheden dat in deze settingen nodig is om effectief te opereren. Voor een deel zullen afgestudeerden echter ook hun weg vinden in de wetenschappelijke beroepsuitoefening. Van afgestudeerden mag worden verwacht dat ze over de basale vaardigheden beschikken om een dergelijke carrièrelijn verder te ontwikkelen.

4.6 Domeinspecifieke kennis en inzicht

De afgestudeerde student Gezondheidswetenschappen kan kennis en inzicht laten zien met betrekking tot:

- het multidisciplinaire karakter van de gezondheidswetenschap;
- de centrale plaats van onderzoeksactiviteiten in de ontwikkeling van het gezondheidsdomein (en zijn deelgebieden);
- de verschillende determinanten van ziekte en gezondheid;
- actuele discussies/onderwerpen in de gezondheidszorg en gezondheidswetenschappen;
- het scala van rationalistische en constructivistische causale theorieën met betrekking tot gezondheid;
- de sturing van organisatie en beleid in het gezondheidsveld;
- de theoretische en professionele beweegredenen met betrekking tot gezondheidsinterventies;
- de rol van individuele verschillen en hun invloed op de gezondheidsstatus;
- de verschillende beleving van gezondheid;

- culturele verscheidenheid in gezondheidsbeleving;
- de verschillende waarden verbonden met gezondheid;
- vergelijking tussen gezondheidssystemen en aanbiedingsvormen;
- de algemene theoretische argumenten en paradigma's in gezondheidsonderzoek;
- de toepassing van informatietechnologie ten behoeve van communicatie en analyse;
- management en organisatie van health services organisaties.

4.7 Domeinspecifieke en onderzoeksvaardigheden

Multi- en interdisciplinaire benaderingen liggen in de aard van de gezondheidswetenschappen besloten. De student Gezondheidswetenschappen zal de complexiteit van het domein moeten kunnen begrijpen en integreren, en zal de daarvoor algemene en domeinspecifieke vaardigheden tot ontwikkeling moeten brengen. De student zal verschillende benaderingswijzen kritisch evalueren die inzicht geven in de individuele en persoonlijke gezondheidsbeleving.

De volgende domeinspecifieke vaardigheden zijn geïdentificeerd:

- de vaardigheid om vergelijking te maken tussen verschillende gezondheidscontexten, zoals de individuele, organisatorische en institutionele context, maar ook tussen lokale, regionale, nationale en internationale contexten;
- de vaardigheid om gezondheidsgerelateerde informatie te destilleren uit algemene bronnen of ander onderzoek en deze te gebruiken voor de analyse van vraagstukken van gezondheid en ziekte;
- de vaardigheid om nieuwe samenhangende argumenten/theorieën af te leiden uit beproefde gezondheidsgerelateerde theorieën;
- de vaardigheid om door middel van reflectie een verbinding te leggen tussen de eigen, individuele beleving van gezondheid en bredere gezondheids- en gezondheidsgerelateerde structuren;
- de vaardigheid om centrale theorieën onder woorden te brengen in uiteenlopende contexten;
- de vaardigheid om, voortbouwend op onderzoek en onderzoeksmethoden, resultaten van aan gezondheid gerelateerd onderzoek te kunnen plaatsen, vertalen en evalueren naar uiteenlopende (disciplinaire) contexten;
- de vaardigheid om een onderzoeksprotocol op te stellen dat methodologisch verantwoord is, theoretisch zinvol, praktisch uitvoerbaar en dat een bijdrage levert aan de oplossing van een praktijkprobleem;
- de vaardigheid om een onderzoeksprotocol uit te voeren, de resultaten te analyseren en op basis daarvan bij te dragen aan theorievorming;
- de vaardigheid om onderzoeksverslagen te beoordelen op methodologische, theoretische en praktische merites.

4.8 Generieke vaardigheden

Daarnaast zal de student Gezondheidswetenschappen ook tal van andere vaardigheden tot ontwikkeling moeten brengen die inherent zijn aan een succesvolle afronding van een academisch onderwijsprogramma; vaardigheden die bovendien relevant zijn in het kader van succesvol carrièremanagement. De student ontwikkelt daarom vaardigheden om:

- effectief met anderen, op wetenschappelijk aanvaardbare wijze, schriftelijk te communiceren, gebruikmakend van cijfers en woorden;

- ideeën en argumenten mondeling te verwoorden in formele presentaties en in informele discussies in uiteenlopende situaties;
- met anderen samen te werken in de voorbereiding en presentatie van groepswork, en verantwoordelijkheid te nemen voor het deel van de werkzaamheden dat hem is toegewezen;
- informeel te kunnen onderhandelen/discussiëren met vakgenoten en formeel met organisatieleden;
- voor problemen/oplossingscombinaties te kunnen identificeren op het gezondheidsdomein en deze voor het voetlicht brengen, maar ook in relatie tot andere onderwijs- en sociale onderwerpen;
- zichzelf voortdurend leerdoelen te stellen en zelfstandig te kunnen werken;
- vraagstukken die verband houden met gelijke behandeling te kunnen herkennen en in dit kader passende actie ondernemen;
- informatietechnologie te gebruiken om gegevens op te halen, op te slaan, en nieuw materiaal te produceren in het kader van het gezondheidswetenschappelijke onderwijs, waaronder wordt verstaan het gebruik van programma's voor tekstverwerking, gegevensopslag en rekenkundige verwerking;
- relevante informatie te verzamelen en te analyseren uit verschillende (kennis)bronnen met gebruikmaking van passende handmatige en elektronische systemen;
- kritisch op de voortgang van de eigen studie te reflecteren en hulp of begeleiding te zoeken om de eigen ontwikkelingsmogelijkheden te verbeteren.

4.9 Leren, onderwijzen en beoordelen

De onderwijs- en leerstrategieën van het onderwijsprogramma zijn bedoeld om een reflexieve en kritische benadering van de gezondheidswetenschappen tot ontwikkeling te brengen. Deze strategieën weerspiegelen het multidimensionale en beproefde karakter van de gezondheidswetenschappen. Ze erkennen en stimuleren bovendien de bijdragen die actieve studenten zélf bieden aan het leer- en onderwijsproces. Expliciet beschreven leeruitkomsten en eindtermen zorgen voor transparante richtlijnen. Ze zorgen bovendien voor duidelijke criteria waar de student aan moet voldoen. Er moeten mogelijkheden geboden worden die de student in staat stellen om:

- toegang te hebben tot adequate (kennis)bronnen;
- gezondheid en gezondheidsvraagstukken in al hun verschijningsvormen kritisch te analyseren en evalueren;
- samenhangende argumenten te construeren vanuit beproefde theoretische perspectieven;
- effectief te communiceren;
- onafhankelijkheid te ontwikkelen in het leerproces;
- vragen op te roepen, projecten te initiëren en uit te voeren;
- een oordeel te geven over een probleem-oplossingscombinatie en daarbij een reeks verschillende oplossingsrichtingen te betrekken;
- levenslange leervaardigheid te ontwikkelen.

4.10 Leer- en onderwijsstrategieën

De inzet van een verschillende leer- en onderwijsstrategieën moet studenten de mogelijkheid bieden om zowel algemene en overdraagbare vaardigheden aan te leren, als kennis, begrip en vaardigheden op te doen met betrekking tot het specifieke domein van de gezondheidswetenschappen. Het didactische concept moet expliciet en helder beschreven staan in het onderwijsprogramma. We kunnen onder andere denken aan de volgende werkvormen:

- discussie in kleine/grote groepen;
- seminars, werkcolleges en practica;
- groeps- en projectwerk;
- zelfsturing ten aanzien van het eigen leerproces;
- deelnemen aan projecten;
- leerervaring opdoen in de praktijk;
- colleges;
- computerondersteund onderwijs;
- presentaties;
- simulaties;
- workshops;
- contextueel leren.

DEEL II: OPLEIDINGSRAPPORTEN

5. Rapport over de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg en de masteropleiding Zorgmanagement aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Administratieve gegevens

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Naam opleiding:	Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg
CROHO-nummer:	56553
Niveau:	bachelor
Oriëntatie:	wo
Studielast:	180 EC
Graad:	Bachelor of Science
Variant(en):	voltijd
Locatie(s):	Rotterdam
Einddatum accreditatie:	06-09-2011

Masteropleiding Zorgmanagement

Naam opleiding:	Zorgmanagement
CROHO-nummer:	60081
Niveau:	master
Oriëntatie:	wo
Studielast:	60 EC
Graad:	Master of Science
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Locatie(s):	Rotterdam
Einddatum accreditatie:	06-09-2011

Het bezoek van de visitatiecommissie Gezondheidswetenschappen aan het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg (iBMG) van de Erasmus Universiteit Rotterdam, vond plaats op 15 en 16 april 2010.

5.0. Structuur en organisatie van de faculteit

Het instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG) is in 1982 opgericht als een instituut van de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en heeft zich ontwikkeld langs de lijnen van onderwijs en onderzoek. In 1994 is het iBMG verhuisd naar de Woudestein-campus van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR). Op dit moment is het iBMG formeel onderdeel van de EUR en functioneert het de facto als een faculteit. Zo is er een reglement opgesteld naar het voorbeeld van een faculteitsreglement. Ook wordt er een medezeggenschapsorgaan ingericht naar het voorbeeld van een faculteitsraad.

De voorzitter van het iBMG is als 'prodecaan BMG' verantwoordelijk voor het bestuur en beheer en vervult een groot deel van de decaantaken. De prodecaan laat zich bij het bestuur

en het beheer van het iBMG bijstaan door een managementteam, bestaande uit de directeur onderwijs, de directeur onderzoek en de directeur bedrijfsvoering. De directeur bedrijfsvoering geeft leiding aan het ondersteunend bureau waarin het ondersteunend beheerspersoneel is aangesteld. Ook het Onderwijs Service Centrum (OSC), de organisatorische spil van het onderwijs, maakt deel uit van dit bureau.

De onderwijsorganisatie kent een aparte lijn van aansturing die dwars door de organisatie loopt. Daarbij is de opleidingsdirecteur eindverantwoordelijk voor alle opleidingen. Binnen het managementteam is hij de portefeuillehouder onderwijs. Elke opleiding wordt aangestuurd door een opleidingscoördinator. Binnen de opleidingen zijn vakcoördinatoren verantwoordelijk voor de inhoud en de goede gang van zaken binnen een vak. De onderwijsdirecteur vormt samen met de opleidingscoördinatoren, de directeur bedrijfsvoering, het hoofd van het OSC en de beleidsmedewerker onderwijs het opleidingscoördinatorenteam, dat het onderwijsbeleid voorbereidt, en onderwijsinnovaties bespreekt en goedkeurt. Daarnaast wordt de onderwijsorganisatie ondersteund door een onderwijsraad, een opleidingscommissie en een examencommissie.

De commissie heeft zowel de voltijd- als de deeltijdvariant van de masteropleiding beoordeeld. Alleen wanneer er verschillen tussen deze varianten werden opgemerkt, is hierover gerapporteerd.

5.1.1. Doelstellingen opleiding

F1: Domeinspecifieke eisen

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk).

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg (GB&MG) kan volgens de zelfstudie worden getypeerd als een beroepswetenschappelijke opleiding. Dit betekent academische vorming op het raakvlak van kennisontwikkeling en -toepassing. Centraal in deze vorming staat het aanleren van een probleemgerichte benadering van vraagstukken in de gezondheidszorg met gebruikmaking van inzichten uit verschillende disciplines: bestuurs- en organisatiewetenschappen, sociaal-medische wetenschappen, economie van de gezondheidszorg, gezondheidsrecht en methodologie van onderzoek. De opleiding kent zeven kerncompetenties, die zijn geformuleerd en zijn gespecificeerd in eindkwalificaties. De eindkwalificaties zijn onderverdeeld in drie categorieën: kennis (K), vaardigheden (V) en attitude (A), en worden weergegeven in bijlage A.

In Nederland hebben drie universiteiten (deels) vergelijkbare programma's, te weten: de Universiteit Maastricht, de Vrije Universiteit Amsterdam en de Universiteit Twente. Van deze opleidingen zijn enkel de doelstellingen en eindkwalificaties van de Maastrichtse vaardigheidstraining en specialisatie Beleid, Management en Evaluatie van de zorg en de thema's Organisatie en Beleid en Onderzoeksmethodologie binnen de bacheloropleiding van de Universiteit Twente vergelijkbaar met deze bacheloropleiding. In het buitenland treft men Health Policy and Management uitsluitend aan op gevorderd masterniveau.

Masteropleiding Zorgmanagement

De masteropleiding Zorgmanagement is volgens de zelfstudie een academische opleiding waarin studenten complexe besturings- en managementvraagstukken vanuit diverse theoretische perspectieven leren analyseren, verklaren en oplossen. Het onderwijsprogramma is gericht op zowel academische als professionele vaardigheden. De opleiding combineert invalshoeken uit de disciplines bedrijfseconomie en financieel management, organisatiewetenschappen, human resource management, logistiek management, kennismanagement en kwaliteitszorg. Al deze invalshoeken spelen een rol bij de wisselwerking tussen het strategische beleid en de inrichting van primaire (zorg)processen. De opleiding kent zeven kerncompetenties, deze zijn uitgewerkt in eindkwalificaties en worden weergegeven in bijlage B.

Volgens de zelfstudie zijn er in Nederland en Europa universiteiten die gedeeltelijk soortgelijke opleidingen aanbieden als de masteropleiding Zorgmanagement, bijvoorbeeld de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit Amsterdam. De vergelijking met deze opleidingen leert dat er een gedeeltelijke overlapping is, maar dat ieder van de opleidingen een eigen signatuur heeft ontwikkeld. Volgens de zelfstudie is de masteropleiding Zorgmanagement als één van de weinige (nationaal en internationaal) exclusief gericht op het beleid en management van zorgorganisaties binnen de context van veranderende gezondheidszorgsystemen op alle maatschappelijke niveaus.

Oordeel

De commissie heeft de bacheloropleiding GB&MG en de masteropleiding Zorgmanagement vergeleken met het domeinspecifiek referentiekader, dat is vastgesteld in het kader van de evaluaties van de opleidingen Gezondheidswetenschappen. De commissie stelt dat de domeinspecifieke eisen helder uiteengezet zijn, en een goed inzicht geven in de eisen die door vakgenoten en de beroepspraktijk worden gesteld. De wijze waarop de opleidingen disciplines integreren en daarmee voldoen aan de eisen van het beroepenveld waarop zij zich richten, is volgens de commissie uitzonderlijk. Daarnaast heeft de commissie de eindkwalificaties van de opleidingen bestudeerd, en stelt vast dat deze in voldoende mate aansluiten op het referentiekader en voldoen aan de eisen die gesteld worden door vakgenoten en de beroepspraktijk. De commissie is van oordeel dat de geformuleerde eindkwalificaties zowel veelbelovend als uitdagend zijn, en is onder de indruk van de doelen en ambities van beide opleidingen. De eindkwalificaties zijn multidisciplinair, en bieden studenten een breed perspectief. De commissie acht dit relevant, gekeken naar de eisen die gesteld worden door de beroepspraktijk.

De commissie heeft zich afgevraagd in welke mate de biomedische discipline aan bod komt binnen de opleidingen, aangezien deze niet duidelijk naar voren komt in de eindkwalificaties. Naar aanleiding van het bezoek stelt de commissie vast dat het iBMG er bewust voor heeft gekozen om deze invalshoek niet expliciet op te nemen in de eindkwalificaties, maar te verwerken in praktijkvoorbeelden van elk vak (zie facet 5). Studenten leren zo om de kennis die zij hebben van verschillende disciplines op geïntegreerde wijze toe te passen op de zorg. Het iBMG stelt dat deze insteek optimaal aansluit bij de eisen die gesteld worden door de beroepspraktijk waarop zij zich richt. Tijdens het bezoek werd door alumni bevestigd dat de wijze waarop de disciplines aangeboden en gekoppeld worden aan de zorg en biomedische perspectieven, naadloos aansluit op hun taak binnen het beroepenveld. De kennis die zij hebben op het gebied van zorg is toegespitst op beleid en management, en daarmee uiterst relevant. De commissie concludeert dat de eindkwalificaties van de opleidingen overeenkomen met de eisen die worden gesteld in de beroepspraktijk en waardeert de keuze van het iBMG met betrekking tot de wijze waarop zij de zorg integreert in de opleidingen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **goed**.

F2: Niveau: Bachelor en Master

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij algemene, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een Bachelor of een Master.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

In de zelfstudie worden de eindkwalificaties van de bacheloropleiding gekoppeld aan de in de Dublin-descriptoren beschreven kwalificaties van de bacheloropleiding. De zelfstudie legt de volgende verbanden tussen de Dublin-descriptoren en de in bijlage A beschreven eindkwalificaties, waarbij soms meerdere descriptoren van toepassing zijn per eindkwalificatie (zie tabel 5.1).

Dublin-descriptor	Eindkwalificaties
Kennis en inzicht	1.1–1.8, 2.1–2.7, 3.1, 5.1, 5.2, 6.1-6.3, 7.1
Toepassen kennis en inzicht	2.8-2.10, 3.2, 4.1, 4.3, 5.3, 6.5, 6.7
Oordeelsvorming	1.5, 1.9, 2.11, 3.3, 3.5, 3.6, 4.2, 4.4, 4.6, 7.7
Communicatie	2.12, 3.4, 4.5, 5.4, 6.4, 6.6, 6.8, 6.9, 7.2
Leervaardigheden	1.10, 3.7, 3.8, 5.5, 7.3-7.6

Tabel 5.1. Dublin-descriptoren en eindkwalificatie bacheloropleiding GB&MG

Masteropleiding Zorgmanagement

In de zelfstudie worden de eindkwalificaties van de masteropleiding gekoppeld aan de in de Dublin-descriptoren beschreven kwalificaties van een masteropleiding. De zelfstudie legt de volgende verbanden tussen de Dublin-descriptoren en de in bijlage B beschreven eindkwalificaties, waarbij soms meerdere descriptoren van toepassing zijn per eindkwalificatie (zie tabel 5.2).

Dublin-descriptor	Eindkwalificaties
Kennis en inzicht	1.1, 2.1, 2.4, 3.1, 3.3, 3.4, 4.1, 4.3
Toepassen kennis en inzicht	1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 4.1, 5.1, 5.2, 6.1-6.5, 7.1-7.3
Oordeelsvorming	1.3, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 6.1-6.5, 7.1-7.3
Communicatie	3.2, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1-6.5, 7.1-7.3
Leervaardigheden	2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3, 5.2, 6.1-6.5, 7.1-7.3

Tabel 5.2. Dublin-descriptoren en eindkwalificatie masteropleiding Zorgmanagement

Oordeel

De commissie heeft de eindkwalificaties van de bacheloropleiding GB&MG en de masteropleiding Zorgmanagement bestudeerd. Zij heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties in voldoende mate aansluiten bij de Dublin-descriptoren en kan zich vinden in de relatie tussen de eindkwalificaties en de Dublin-descriptoren die in de zelfstudie wordt uitgewerkt. Zij stelt tevens vast dat de eindkwalificaties het niveau van de opleidingen adequaat weerspiegelen. Zo wordt van bachelorstudenten bijvoorbeeld verwacht dat zij een kritische houding hebben ten aanzien van gezondheidszorgonderzoek en de wijze waarop de resultaten kunnen worden

gebruikt. Van masterstudenten wordt bijvoorbeeld verwacht dat zij relevante wetenschapsgebieden op interne consistentie, complementariteit en empirische validiteit kunnen beoordelen. Deze opbouw in moeilijkheidsgraad wordt tijdens de visitatie bevestigd door studenten die zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding hebben gevolgd. De commissie is daarom van oordeel dat de opleidingen voldoen aan het criterium dat betrekking heeft op het niveau.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie heeft vastgesteld dat de Dublin-descriptor met betrekking tot kennis en inzicht bijvoorbeeld is terug te zien in eindkwalificatie 1.1, waar van een afgestudeerde wordt verwacht dat deze begrippen en benaderingswijzen uit de verschillende wetenschapsgebieden van de gezondheidswetenschappen kent. De Dublin-descriptor inzake het toepassen van kennis en inzicht komt onder andere terug in eindkwalificatie 5.3, het door een student kunnen opzetten en aansturen van een project binnen een gezondheidszorgorganisatie. De Dublin-descriptor met betrekking tot oordeelsvorming is onder andere terug te zien in eindkwalificatie 4.4, het maken van een beargumenteerde keuze uit een (beperkt) scala van onderzoeksinstrumenten bij een onderzoekopzet. De Dublin-descriptor betreffende communicatie komt tot uiting in eindkwalificatie 6.8, het besef van eigen communicatieve krachten en beperkingen. De Dublin-descriptor met betrekking tot leervaardigheden is bijvoorbeeld terug te zien in eindkwalificatie 7.5, het kunnen maken van een gefundeerde keuze ten aanzien van een vervolgstudie en een eigen loopbaan.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie heeft vastgesteld dat de Dublin-descriptor met betrekking tot kennis en inzicht bijvoorbeeld is terug te zien in eindkwalificatie 1.1, waar van een afgestudeerde wordt verwacht dat deze kennis heeft van wetenschappelijke theorieën, concepten en waarden over de inrichting, besturing en management van organisaties in de gezondheidszorg. De Dublin-descriptor inzake het toepassen van kennis en inzicht komt onder andere terug in eindkwalificatie 2.2, het kunnen diagnosticeren van ambigue en complexe managementvraagstukken in de gezondheidszorg. De Dublin-descriptor met betrekking tot oordeelsvorming is onder andere terug te zien in eindkwalificatie 6.3, het kritisch en zelfbewust kunnen reflecteren op eigen en andermans handelen. De Dublin-descriptor betreffende communicatie komt tot uiting in eindkwalificatie 6.2, het ondernemend en mensgericht regisseren van processen. De Dublin-descriptor met betrekking tot leervaardigheden is bijvoorbeeld terug te zien in eindkwalificatie 7.1, het zelfstandig kunnen sturen van de eigen ontwikkeling.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F3: Oriëntatie WO:

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan bij de volgende beschrijvingen van een Bachelor en een Master:

- De eindkwalificaties zijn ontleend aan eisen vanuit de wetenschappelijke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en voor daarvoor in aanmerking komende opleidingen de relevante praktijk in het toekomstige beroepenveld.
- Een WO-bachelor heeft de kwalificaties voor toegang tot tenminste één verdere WO-studie op masterniveau en eventueel voor het betreden van de arbeidsmarkt.
- Een WO-master heeft de kwalificaties om zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te verrichten of multi- en interdisciplinaire vraagstukken op te lossen in een beroepspraktijk waarvoor een WO-opleiding vereist is of dienstig is.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Volgens de zelfstudie is het wetenschappelijke karakter in de eindkwalificaties van de opleiding verweven. De nadruk ligt op wetenschappelijke kennis, het toepassen daarvan in verschillende contexten en manieren, wetenschappelijke vaardigheden en een kritisch-reflexieve attitude. De opleiding heeft een tweeledig doel. Het eerste doel is om studenten voor te bereiden op een startfunctie op het gebied van beleid en management in de gezondheidszorg. De opleiding is zodanig opgebouwd dat afgestudeerden kunnen starten in beleids-, staf-, junior advies- en onderzoeksfuncties. Daarnaast heeft de opleiding als doel studenten de basis te bieden om de eigen initiële masteropleidingen van het iBMG, Health Economics, Policy and Law (HEPL) en Zorgmanagement, of andere, eventueel internationale, masteropleidingen te volgen. De ervaringen met deze dubbele positionering zijn positief. Studenten stromen zowel door naar de arbeidsmarkt als naar een masteropleiding, veelal in een gecombineerde constructie. De stage aan het einde van het derde bachelorjaar blijkt een belangrijk instrument te zijn voor studenten om een baan te krijgen na het afronden van hun bacheloropleiding. Overigens kiezen de meeste studenten er voor om na hun bachelorexamen een masteropleiding te volgen, al dan niet in combinatie met een baan.

Masteropleiding Zorgmanagement

Volgens de zelfstudie komt de wetenschappelijke aard van de opleiding tot uitdrukking in de beschrijving van de eindkwalificaties. De zelfstudie stelt bijvoorbeeld dat afgestudeerden in staat zijn om zelf wetenschappelijk onderzoek te verrichten en multi- en interdisciplinaire vraagstukken op te lossen. Binnen de opleiding wordt geïnvesteerd in het bijblijven bij de eisen die wetenschappelijke disciplines en de internationale wetenschapsbeoefening aan de eindkwalificaties stellen. Dit wordt gedaan door het aantrekken van vakcoördinatoren die gepromoveerd zijn en participeren in onderzoeksgroepen en netwerken die voor hun vak relevant zijn (zie facet 4) en door het aanpassen van de leerinhoud van vakken aan relevante en actuele nationale en internationale publicaties en onderzoeksrapportages.

Om de relatie met de beroepspraktijk te borgen is de Externe Advies Raad opgericht. De raad bewaakt of het onderwijsaanbod inderdaad leidt tot het behalen van de eindkwalificaties. Leden van deze raad komen uit zorgorganisaties, organisaties die patiëntenbelangen behartigen, advocaten gezondheidsrecht en koepelorganisaties. Daarnaast wordt contact onderhouden met veel veldpartijen ten behoeve van het duale leertraject. Ook levert de relatie met de Alumni Vereniging, aBMG, informatie op vanuit de beroepspraktijk voor de opleiding en beschikken docenten over een uitgebreid netwerk met organisaties in het praktijkveld. Afgestudeerden hebben toegang tot PhD-trajecten van het iBMG en andere opleidingsinstituten. In 2009 zijn vier afgestudeerden gestart met een promotietraject binnen onderzoeksprogramma's van het instituut.

Oordeel

De commissie heeft de eindkwalificaties van de bacheloropleiding GB&MG en de masteropleiding Zorgmanagement bestudeerd vanuit het perspectief van oriëntatie. Zij stelt vast dat de eindkwalificaties van de opleidingen in voldoende mate zijn ontleend aan de eisen van de internationale wetenschapsbeoefening en aansluiten op de relevante beroepspraktijk (zie facet 1).

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties academisch zijn georiënteerd en expliciet verwijzen naar aspecten van wetenschappelijke vorming, zoals het kunnen ordenen en analyseren van de verschillende problemen binnen de gezondheidszorg aan de hand van methoden (eindkwalificatie 1.6), en het kunnen schrijven van een wetenschappelijk verantwoord verslag van een zelfstandig verricht onderzoek (eindkwalificatie 4.5). De commissie stelt daarnaast vast dat de opleiding kwalificaties geeft voor toegang tot ten minste twee masteropleidingen en andere, selectieve masteropleidingen en concludeert op basis daarvan dat de afgestudeerden beschikken over de kwalificaties voor toegang tot een vervolgopleiding. De commissie adviseert de opleiding om de doorstroom na de bacheloropleiding systematisch in beeld te brengen zodat de opleiding meer inzicht heeft in de masteropleidingen die afgestudeerden gaan volgen en het aanbod hier wellicht op kan afstemmen. Daarnaast stelt de commissie vast dat studenten na de afronding van de bacheloropleiding de arbeidsmarkt kunnen betreden.

Masteropleiding Zorgmanagement

Tijdens de visitatie heeft de commissie vastgesteld dat het iBMG continu zoekende is naar de juiste balans tussen de wetenschapsbeoefening en het beroepenveld met betrekking tot de masteropleidingen Gezondheidswetenschappen die zij aanbiedt: de masteropleiding Zorgmanagement en de masteropleiding Health, Economics, Policy and Law, HEPL (zie hoofdstuk 6). De commissie heeft geconstateerd dat er voor iedere masteropleiding een duidelijke focus is ontstaan, waarbij de masteropleiding HEPL gericht is op het internationale perspectief (macroniveau) en een duidelijke academische oriëntatie heeft, terwijl de masteropleiding Zorgmanagement zich richt op het Nederlandse bedrijfsleven (microniveau) en daarbij de focus legt op het beroepenveld. Tijdens de visitatie is het de commissie duidelijk geworden dat het iBMG zich bewust is van de verschillen in focus en de mogelijke spanningen tussen de academische eisen enerzijds en de eisen vanuit het beroepenveld anderzijds. Ondanks deze verschillen slaagt het iBMG erin om in beide programma's zowel aandacht aan het beroepenveld als aan de wetenschapsbeoefening te besteden.

De commissie kan dan ook concluderen dat de eindkwalificaties, ondanks de focus op het beroepenveld, academisch zijn georiënteerd en expliciet verwijzen naar aspecten van wetenschappelijke vorming, zoals het kunnen leveren van een bijdrage aan de theorievorming en methodiekontwikkeling van wetenschapsgebieden (eindkwalificatie 3.4), en het hebben van het vermogen om wetenschappelijk onderzoek volgens de huidige maatstaven te kunnen uitvoeren op het niveau van een junior onderzoeker binnen het onderzoeksdomein van de masteropleiding (eindkwalificatie 4.3). Ook stelt de commissie vast dat de opleiding kwalificaties geeft om zelf wetenschappelijk onderzoek te verrichten en multi- en interdisciplinaire vraagstukken op te lossen. Afgestudeerden hebben toegang tot PhD-trajecten van het iBMG en andere opleidingsinstituten.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Doelstellingen opleiding

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Doelstellingen opleiding. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

5.1.2. Programma

Beschrijving van de programma's

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De bacheloropleiding bestaat uit een driejarig programma, weergegeven in tabel 5.3. Het eerste studiejaar is oriënterend en breed van karakter en geeft een introductie in de structuur en het functioneren van de gezondheidszorg. Ook wordt een start gemaakt met methoden en technieken van onderzoek en is er veel aandacht voor de training van academische vaardigheden. In het tweede studiejaar vindt verdieping van theorie en praktijk plaats. Er staan daarbij drie thema's centraal, kwaliteit en doelmatigheid, verdelingsvraagstukken en gezondheidszorg en integrale zorg en bekostiging. Daarnaast is in het tweede jaar sprake van verdieping van onderzoeksvaardigheden en wetenschapsfilosofie.

Aan het begin van het derde jaar volgen studenten een minor, aangeboden door een van de faculteiten van de EUR. Tevens is een praktijkstage geprogrammeerd die wordt afgesloten met een stageverslag. De stage kan worden verricht in een instelling voor gezondheidszorg, maar ook binnen een wetenschappelijk instituut. Ook bestaat de mogelijkheid in het buitenland stage te lopen. Deze vervangt dan de stage 'Werken in de Zorg'. Studenten kunnen er tevens voor kiezen tijdens het derde studiejaar in het buitenland te studeren. Hierbij worden de minor en het vak Zorgverzekeringen en zorgstelsel vervangen door andere vakken van vergelijkbaar niveau die aan de buitenlandse universiteit gegeven worden.

Jaar 1		
Trimester 1	Trimester 2	Trimester 3
Introductie in de gezondheidszorg	Organisatiewetenschappen	Algemene economie van de gezondheidszorg
Inleiding methoden en technieken	Sociaal-medische wetenschappen	Gezondheidsrecht
Stage	Statistiek	Bedrijfseconomie van de gezondheidszorg
	Beleidswetenschap	
Vaardigheden 1	Vaardigheden 2	Vaardigheden 3

Jaar 2		
Trimester 1	Trimester 2	Trimester 3
Wetenschapsfilosofie	Verdelingsvraagstukken en gezondheidszorgbeleid	Integrale zorg
Kwaliteit en doelmatigheid	Kwantitatief gezondheidszorgonderzoek	Kwalitatief gezondheidszorgonderzoek
Multivariate analyse		

Jaar 3			
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Minor	Zorgverzekeringen en zorgstelsel	Veranderen en vernieuwen	Stage
	Bachelorscriptie	Bachelorscriptie	Bachelorscriptie

Tabel 5.3. Curriculum bacheloropleiding GB & MG

Masteropleiding Zorgmanagement

De opleiding bestaat uit een eenjarig programma, weergegeven in tabel 5.4. Naast het voltijd programma is het ook mogelijk de opleiding in deeltijd te volgen, waarbij studenten het programma over twee jaar spreiden.

Studenten die in het tweede en derde trimester een extra keuzevak volgen, zullen 72 EC op hun bul aangetekend krijgen. Het is daarnaast mogelijk om via uitwisselingsprogramma's in Oslo en Milaan extra EC te verkrijgen, afhankelijk van de vakken die men daar volgt. In Oslo en Milaan worden vaak vakken van 4 of 10 EC gegeven, terwijl vergelijkbare vakken standaard uit 6 EC bestaan. Studenten volgen daarom meer vakken om aan het vereiste aantal EC te komen. Deze vakken worden tevens op de bul vermeld.

Trimester	Naam vak	Aantal EC	Verplicht/ keuze
1	Strategie en innovatie	6	Verplicht
	Beheers- en personeelsmanagement	6	Verplicht
	Kennismanagement	6	Verplicht
	Integratiecase 1 ^e trimester	0,67	Verplicht
	Managementvaardigheden (tot in het 2 ^e trimester)	2	Verplicht
2	Performance Management	6	Keuze
	Human Resource Management	6	Keuze
	Financieel management	6	Keuze
	Logistiek management	6	Keuze
	Integratiecase 2 ^e trimester	0,67	Verplicht
	Duaal leertraject	Geen	Facultatief
	Afstudeeronderzoek/scriptie (tot in het 3 ^e trimester)	15	Verplicht
3	Zorgmarketing	6	Keuze
	Ondernemen in de zorg	6	Keuze
	Communicatiemanagement	6	Keuze
	Informatiemanagement	6	Keuze
	Talent management	6	Keuze
	Sturing en arbeidsverhoudingen: juridische aspecten	6	Keuze
	Integratiecase 3 ^e trimester	0,67	Verplicht

Tabel 5.4. Curriculum masteropleiding Zorgmanagement

Gegeven het grote belang voor de instroom heeft het de visitatiecommissie verbaasd dat de zelfstudie geen aandacht heeft besteed aan het programma van het schakeljaar voor studenten met een HBO-diploma. Deze informatie is tijdens de visitatie wel beschikbaar gesteld.

F4: Eisen WO

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor het programma van een HBO- of een WO-opleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen relevante disciplines.
- Het programma sluit aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.
- Bij daarvoor in aanmerking komende opleidingen heeft het programma aantoonbare verbanden met de actuele praktijk van de relevante beroepen.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Volgens de zelfstudie vindt kennisontwikkeling door studenten plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen relevante disciplines, en sluit de opleiding aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke disciplines. Het beleid van het iBMG stelt dat hoogleraren onderwijsonderdelen in de opleiding verzorgen. Ook zorgen

de gastcolleges ervoor dat de studenten actuele informatie krijgen over de huidige stand van zaken in het veld. Hiermee worden tevens verbanden tussen de opleiding en de actuele praktijk van relevante beroepen gelegd. Ten slotte wordt van docenten verwacht dat zij ieder jaar naar de literatuur van het vak kijken en de kernstukken waar mogelijk aanvullen met recente artikelen uit wetenschappelijke *journals*.

Daarnaast waarborgt de opleiding de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. De onderzoekszwaartepunten van het iBMG komen terug in de inhoudelijke vakken. Studenten voeren meerdere keren een eigen onderzoek in het veld uit en maken tevens kennis met lopend onderzoek van onderzoekers in het instituut. Verder is in de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan de versteviging van het vaardighedenonderwijs en het intensiveren van het contact van studenten met de aanstaande beroepspraktijk.

Masteropleiding Zorgmanagement

Kennisontwikkeling door studenten vindt volgens de zelfstudie plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen relevante disciplines. Daarbij sluit de opleiding aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke disciplines, doordat het wordt gedragen door wetenschappelijke kennis door de inbreng van docenten/onderzoekers vanuit hun eigen onderzoekspraktijk. Zij importeren recente onderzoeksbevindingen in het onderwijsaanbod aan studenten. Elk vak maakt gebruik van in dat vakgebied relevante en belangrijke theoretische inzichten, modellen en/of van beproefde theorieën uit gerenommeerde tijdschriften. Daarnaast wordt ingegaan op de nieuwe inzichten binnen de verschillende dragende vakgebieden. Aan nieuwe vakken wordt het criterium gesteld dat deze ontwikkelingen in de zorgsector representeren. De vakken Zorgmarketing en Ondernemen in de zorg, Sturing en arbeidsverhoudingen: juridische aspecten, zijn voorbeelden van vakken die ervoor zorgen dat het curriculum continu afgestemd is op actuele ontwikkelingen die zich in de zorgsector voordoen.

Daarnaast waarborgt de opleiding de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. De aandacht voor de vorming van academische vaardigheden in de eindkwalificaties mondt in het programma uit in allerlei leeractiviteiten, zoals essays, factsheetopdrachten, literaturopdrachten en werkstukken. Tussen de vorige en huidige visitatie heeft het opleidingsmanagement de borging van de academische vorming willen versterken door cursussen schrijfvaardigheid aan te bieden en blijvend aandacht te schenken aan Methoden en Technieken van wetenschappelijk onderzoek in het programma. Door de *close reading method* die vorig jaar is ingevoerd, leren studenten in ieder vak bovendien wetenschappelijke artikelen grondig te analyseren en te bediscussiëren, waarbij de docent toelicht of verdieping aanbrengt.

De verbanden met de actuele praktijk van relevante beroepen komen in de opleiding naar voren doordat gastdocenten regelmatig college geven om de relatie tussen de theorie en de praktijk aan de studenten uit te leggen. De opleiding heeft de eis dat deze docenten academisch zijn geschoold en een staat van dienst hebben opgebouwd in hun vakgebied. Het duale leertraject biedt studenten de mogelijkheid om als trainee ervaring in het managementdomein van zorgorganisaties op te doen (zie facet 5). Daarnaast worden bijvoorbeeld voor het vak Integratiecase echte organisaties geselecteerd die zichtbaar relevante innovaties hebben doorgevoerd.

Oordeel

De commissie heeft het programma van de bacheloropleiding GB&MG en de masteropleiding Zorgmanagement bestudeerd vanuit het perspectief van de eisen die aan een

wetenschappelijke opleiding mogen worden gesteld. Zij heeft vastgesteld dat er sprake is van interactie tussen onderzoek en onderwijs. Vanaf het eerste jaar van de bacheloropleiding en in de masteropleiding worden gerenommeerde onderzoekers ingezet om vakken te verzorgen (zie facet 12), waardoor de ontwikkelingen in het onderzoek hun weg naar het onderwijs vinden. Tevens zijn de contacten met de beroepspraktijk voldoende aanwezig, gerealiseerd door de inzet van docenten die gedeeltelijk werkzaam zijn in het beroepenveld, en worden casussen ingezet tijdens de vakken, die zijn toegespitst op de beroepspraktijk.

De commissie heeft tijdens de visitatie vastgesteld dat het iBMG zeer bewust aandacht besteedt aan het ontwikkelen van schrijfvaardigheden van studenten, vanaf het eerste jaar van de bacheloropleiding. Studenten geven aan hier veel baat bij te hebben. Toch stelt de commissie naar aanleiding van het lezen van de bachelor- en masterscripties vast, dat de academische schrijfvaardigheden van de studenten over het algemeen niet van bijzondere kwaliteit zijn (zie facet 20). De commissie adviseert het iBMG dan ook om de aandacht voor schrijfvaardigheden nog verder te vergroten.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie is van mening dat de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in de bacheloropleiding goed aan de orde komt. De verschillende academische vaardigheden zijn ingebouwd in het programma, en komen gestructureerd aan bod in verschillende vakken. De commissie heeft opgemerkt dat de opleiding actief bezig is geweest met het verstevigen van de rol van academische vaardigheden binnen het programma, en concludeert dat de wijze waarop deze nu aan bod komen in de opleidingen, garandeert dat studenten aan het einde van de opleiding over voldoende onderzoeksvaardigheden beschikken.

Masteropleiding Zorgmanagement

Zoals eerder gesteld, is het de commissie opgevallen dat zowel het management als de docenten van het iBMG continu gericht zijn op het optimaliseren van de balans tussen de academische oriëntatie en oriëntatie op de beroepspraktijk van de masteropleidingen. Dit lijkt niet altijd gemakkelijk, omdat een groot aantal studenten van de masteropleiding Zorgmanagement afkomstig is uit het werkveld en is ingestroomd na het volgen van het schakelprogramma. Deze studenten zijn praktijkgeoriënteerd en combineren hun opleiding met een baan in de zorg. Het iBMG heeft er daarom voor gekozen om de beroepspraktijk een grote rol te laten spelen in zowel het schakelprogramma als de masteropleiding. De commissie heeft begrip voor deze keuze, maar adviseert de opleiding zich continu bewust te blijven van haar wetenschappelijke oriëntatie. Bachelorstudenten die de masteropleiding Zorgmanagement volgen geven bijvoorbeeld aan dat zij, in vergelijking met de schakelstudenten, een verschil met betrekking tot academische vaardigheden ervaren aan het begin van de opleiding. De commissie adviseert daarom tevens om het schakelprogramma ter voorbereiding op de masteropleiding Zorgmanagement te verzwaren van 50 EC naar 60 EC, en de verkregen ruimte aan EC's te besteden aan academische en in het bijzonder onderzoeksvaardigheden.

De commissie oordeelt dat er in de afgelopen jaren een ontwikkeling heeft plaatsgevonden richting een meer wetenschappelijk georiënteerde opleiding, onder andere door middel van het vergroten van de aandacht die besteed wordt aan academische vaardigheden en de hoeveelheid literatuur die tijdens de vakken aan bod komt. De commissie waardeert deze ontwikkeling en is van mening dat de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek op dit moment in voldoende mate aan de orde komt. Toch zou zij graag zien dat de nadruk op de wetenschap verzaamd wordt binnen het programma. De

commissie stelt vast dat er op dit moment in ieder vak nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan het wetenschappelijke perspectief, maar dat de aard van de vakken meer gericht is op de toepassing ervan in het beroepenveld.

Tijdens de visitatie heeft de commissie begrepen dat het iBMG bezig is met het opzetten van een stroom onderzoeksvakken, speciaal gericht op studenten die willen promoveren. Ondanks het feit dat de commissie er op dit moment van overtuigd is dat de opleiding voldoende academisch georiënteerd is om ervoor te zorgen dat afgestudeerden over voldoende onderzoeksvaardigheden beschikken aan het einde van het programma, staat zij positief tegenover deze ontwikkeling en denkt dat deze sterk zal bijdragen aan de academische oriëntatie van de opleiding.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F5: Relatie tussen doelstellingen en inhoud programma

Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties, qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Beschrijving

Tijdens de visitatie is naar voren gekomen dat bij het realiseren van de doelstellingen in het programma het integreren van de verschillende disciplines en de rol van de beroepspraktijk, de zorg, een belangrijke rol spelen. Alle vakken en leerdoelen sluiten aan op de disciplines en zorg. Dit wordt gerealiseerd door in elk vak gebruik te maken van een casus toegespitst op de zorg, waarbij van studenten wordt gevraagd verschillende disciplines te integreren bij het werken aan deze casus. In deze casussen worden tevens biomedische en ethische kwesties aan de orde gesteld. Het iBMG stelt daarbij dat het bieden van een multidisciplinaire opleiding geen doel op zich is, maar studenten leert om complexe vraagstukken te beantwoorden.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

In bijlage A en bij de beschrijving van het curriculum is een overzicht gegeven van de kerncompetenties en eindkwalificaties en vakken die in het programma van de opleiding zijn opgenomen. De opleiding interpreteert het begrip competentie als een integrerend begrip. Dit betekent dat de kerncompetenties en eindkwalificaties niet worden verworven in één vak, maar door het gehele curriculum heen, waarbij verschillende op elkaar afgestemde leerlijnen binnen het curriculum te herkennen zijn. Zo is voor het verwerven van kennis en vaardigheden op het terrein van Methoden en Technieken (M&T) een apart lijnprogramma ontwikkeld, de M&T-lijn (zie facet 10). Aansluiting tussen deze lijn en de inhoudelijke vakken is gewaarborgd door het gebruik van voorbeelden of thema's die aan bod komen in hetzelfde trimester. Ook wordt het onderwijs in de kerndisciplines en methodologische vakken gekoppeld aan een programmaliijn gericht op het schrijfonderwijs (zie facet 10). Voortgang wordt vastgelegd in een portfolio en gevolgd door studieadviseurs.

In 2007-2008 is een grootscheeps traject doorlopen in samenwerking met het Onderwijs Expertise Centrum van de Erasmus Universiteit Rotterdam, waarbij de kerncompetenties en eindkwalificaties van alle vakken van de opleiding zijn beoordeeld, op elkaar zijn afgestemd en indien nodig geherformuleerd. Voor alle vakken zijn concrete leerdoelen geformuleerd en opgenomen in het programmaboek voor het vak.

Masteropleiding Zorgmanagement

In de zelfstudie wordt een overzicht gegeven van de kerncompetenties en eindkwalificaties (bijlage B) en van de vakken die in het programma van de opleiding zijn opgenomen (zie tabel 5.4). De eindkwalificaties van de opleiding zijn doorvertaald naar leerdoelen per vak en per onderwijsbijeenkomst. De leerinhoud, de leeractiviteiten en de toetsing zijn gebaseerd op deze leerdoelen. Doordat de cases, de factsheetopdrachten, de colleges en de literatuuropdrachten (zie facet 10) rechtstreeks zijn verbonden aan de leerdoelen en thema's van de bijeenkomsten en van de vakken, kunnen studenten die het voltijd programma volgen gedurende een jaar de eindkwalificaties behalen. Studenten die het duale leertraject volgen zullen gedurende zes maanden voor drie dagen per week als managementtrainee verbonden zijn aan een organisatie in de zorgsector. Er zijn twee evaluatiemomenten ingebouwd waarin de coördinator, werkbegeleider uit de praktijk en de student het behalen van de vastgestelde leerdoelen bespreken.

Er is in 2008 onderzocht of en in welke mate de leerdoelen waren afgeleid uit de eindkwalificaties en of de leerdoelen van de vakken inderdaad al deze eindkwalificaties bestreken. Alle vakken en hun leerdoelen blijken te passen bij de domeinspecifieke eisen, het gewenste niveau van een universitaire opleiding en de oriëntatie van de opleiding. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre de opdrachten zijn afgeleid uit de leerdoelen en of zij voldoen aan bijvoorbeeld het gewenste academische niveau. Er zijn tien criteria geformuleerd waarmee de opdrachten worden beoordeeld. De opdrachten van het eerste trimester zijn inmiddels beoordeeld en hieruit bleek dat zij een concretisering zijn van de eindkwalificaties en leerdoelen qua niveau en domeinspecifieke eisen. Als studenten alle leeractiviteiten van de opleiding met goed gevolg hebben afgerond, hebben zij daardoor voldaan aan de eindkwalificaties van de opleiding.

Oordeel

De commissie heeft de relatie tussen de eindkwalificaties en de inhoud van beide opleidingen bestudeerd, en is van oordeel dat de programma's op een doordachte en gestructureerde manier zijn opgebouwd vanuit de gedachte dat studenten de eindkwalificaties van de opleidingen moeten kunnen behalen. De commissie is onder de indruk van de wijze waarop de opleidingen erin slagen om meerdere disciplines te integreren in de programma's, en daarnaast de link te leggen met de zorg. De commissie wil het iBMG er wel op wijzen dat deze integratie niet alleen bij studenten, maar ook bij docenten plaats moet vinden (zie facet 6).

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Volgens de commissie heeft de opleiding de opbouw en structuur van de vakken en vaardigheidslijnen zeer duidelijk in kaart gebracht. Zij heeft waardering voor de structuur van het programma en voor de heldere wijze waarop deze voor zowel studenten als externen uiteengezet is. Zij stelt de opbouw, die blijkt uit de weergegeven structuur, op prijs. Deze opbouw waarborgt dat de verhouding tussen de disciplines op een uitgebalanceerde wijze gerealiseerd wordt in het programma. Daarnaast stelt de commissie dat het programma een adequate concretisering is van de eindkwalificaties.

Eindkwalificatie 1, academisch denken en handelen, komt, met uitzondering van de vakken Integrale zorg en Veranderen en vernieuwen, in elk vak aan bod. Eindkwalificatie 2, gezondheidszorgproblemen analyseren en oplossingsrichtingen aandragen, komt bijvoorbeeld aan de orde in het vak Wetenschapsfilosofie. Eindkwalificatie 3, interdisciplinair handelen en denken, komt onder andere naar voren in de vakken Integrale zorg en Veranderen en vernieuwen. Eindkwalificatie 4, zelfstandig onderzoek opzetten, uitvoeren en rapporteren,

komt voornamelijk aan de orde in de vaardigheidsvakken en de vakken met betrekking tot methoden en technieken. Aan eindkwalificatie 5, professioneel denken en handelen, eindkwalificatie 6, communicatief vermogen en eindkwalificatie 7, reflectief vermogen, wordt in verschillende vakken aandacht besteed, onder andere tijdens de stage, en tijdens het vak Kwaliteit en doelmatigheid.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie stelt dat de opleiding een adequate concretisering is van de eindkwalificaties. Uit de zelfstudie blijkt dat eindkwalificaties gericht op kennisbeheersing, op kennisorganisatie van de gezondheidszorg, en op het wetenschappelijk analyseren, verklaren en redeneren, behalve in het vak Managementvaardigheden, in alle vakken van het programma terugkomen. Onderzoeksvaardigheden komen aan de orde in de vakken HRM, Logistiek management, Marketing, Informatiemanagement en tijdens het schrijven van de thesis. Het ontwerpen van organisatieveranderingen komt onder andere terug in de vakken Beheers- en personeelsmanagement, Performance Management en Loopbaan marketing. Professionele vaardigheden komen binnen de meeste vakken van het tweede en derde semester aan bod. De eindkwalificaties gericht op zelfsturing komen in elk vak aan de orde, door middel van het maken en uitvoeren van opdrachten.

Hoewel er sprake is van een adequate realisering van de eindkwalificaties in het programma, vraagt de commissie zich af of het voor de studenten realiseerbaar is om alle stof, en daarmee de eindkwalificaties, in zich op te kunnen nemen wanneer zij slechts één dag per week aanwezig zijn (zie facet 7).

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F6: Samenhang programma

Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend studieprogramma.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De zelfstudie stelt dat het programma van de opleiding zodanig is opgebouwd dat een toenemende complexiteit van de vraagstukken en een steeds hogere mate van integratie van kennis uit de verschillende disciplines is terug te zien. De samenhang tussen deze disciplines is vanaf het eerste jaar zichtbaar en wordt geïntroduceerd in het onderdeel Introductie in de gezondheidszorg. Het eerste en tweede studiejaar sluiten op elkaar aan, waarbij het tweede jaar een verdieping biedt van de multidisciplinaire onderwijsthema's en de theorie en praktijk van gezondheidszorgonderzoek uit het eerste jaar. Er staan in het tweede jaar drie overkoepelende thema's centraal, die steeds vanuit verschillende disciplines worden onderwezen. Het thema kwaliteit en doelmatigheid behandelt onderwerpen vanuit een perspectief op microniveau. Het thema verdelingsvraagstukken en gezondheidszorgbeleid is meer gericht op het macroniveau. Het thema integrale zorg en bekostiging brengt deze twee lijnen op mesoniveau bij elkaar. De theorie van de thema's wordt zo veel mogelijk gekoppeld aan de directe praktijk van zorginstellingen, overheden en andere actoren binnen de gezondheidszorg. Ook de onderzoeksvaardigheden en de wetenschapsfilosofische verdieping in het tweede jaar zijn in deze thema's geïntegreerd. In het afsluitende derde studiejaar vindt zowel verbreding (in de vorm van de minor, 15 EC) als verdieping (de overige, interdisciplinaire vakken) plaats. In dit jaar zijn dan ook de uiteindelijke interdisciplinaire

basiscompetenties herkenbaar. Deze competenties vormen de basis voor verdere studie of beroep in het veld van de gezondheidszorg.

Tussen de coördinatoren van vakken die worden gegeven tijdens hetzelfde trimester, vindt overleg en afstemming plaats. De coördinatoren blijven actief op zoek naar thema's en voorbeelden die vakoverstijgend kunnen worden gebruikt. Verder zorgen de coördinatoren van multi- en interdisciplinaire vakken dat docenten op de hoogte zijn van de leerstof die studenten krijgen tijdens de monodisciplinaire vakken in het eerste jaar. Op deze manier kunnen de docenten terugverwijzen naar basiskennis die in voorafgaande jaren aan bod is gekomen en de studenten helpen verbanden te laten leggen tussen de verschillende vakken. De opleidingscoördinator bewaakt de totale samenhang tussen de vakken, zowel binnen als tussen de jaren.

Masteropleiding Zorgmanagement

Volgens de zelfstudie bestrijken de vakken van het programma van de opleiding de meest essentiële functionele managementdomeinen en organisaties die in de zorgsector werkzaam zijn (en in aanpalende sectoren). Het vak Integratiecase is een vorm van projectonderwijs waarbij studenten de diverse managementdomeinen en vakken met elkaar te verbinden met behulp van levensechte casusorganisaties. In tabel 5.4 wordt de opbouw van het programma weergegeven, alsmede de keuzevrijheid die studenten binnen het curriculum hebben om een eigen pakket samen te stellen dat aansluit bij (loopbaan)voorkeuren. De vakken van het eerste trimester zijn verplicht, omdat zij noodzakelijk zijn om vakken uit het tweede en derde trimester te kunnen volgen. De vakken in het tweede en derde trimester verdiepen de kennis van studenten en verrijken deze met inzichten uit andere essentiële managementgebieden van zorgorganisaties. Vanaf het tweede trimester kunnen studenten uit keuzevakken hun eigen pakket samenstellen. Zo kunnen zij een verticale leerlijn samenstellen over de trimesters heen en een horizontale leerlijn binnen het tweede en derde trimester. De studenten mogen de keuzevakken bij de Bocconi University in Milaan en bij de University of Oslo volgen. Studenten kunnen slechts die vakken kiezen, die in het profiel van de opleiding passen om de relatie tussen de eindkwalificaties en de algemene leerdoelen te waarborgen.

Oordeel

De commissie heeft bestudeerd of de studenten inhoudelijk samenhangende programma's volgen. Daarbij heeft zij gelet op de wijze waarop de disciplines zijn geïntegreerd en de wijze waarop samenhang is gerealiseerd op vak- en programmaniveau. De commissie stelt vast dat de integratie op vakniveau voor een belangrijk deel door studenten zelf wordt gerealiseerd. Per vak zijn docenten van verschillende disciplines betrokken, die elk een aandeel aan het vak leveren. Studenten geven aan dat deze docenten zich bewust zijn van het feit dat studenten worden geacht de disciplines te integreren, maar desalniettemin hoofdzakelijk vanuit hun eigen perspectief het vak doceren. De commissie heeft vastgesteld dat het iBMG zich hiervan bewust is, en docenten op dit moment expliciet van instructies voorziet over de wijze waarop zij disciplines tijdens een vak kunnen integreren. Uit reacties blijkt dat studenten positief zijn over deze ontwikkelingen. Daarnaast concludeert de commissie dat er steeds meer onderzoek wordt gedaan naar de integratie van verschillende vakgebieden, zo worden bijvoorbeeld geïntegreerde promotietrajecten opgezet. De commissie waardeert de getroffen maatregelen, en adviseert het iBMG, zoals eerder opgemerkt, om het bewustzijn bij docenten met betrekking tot de integratie van disciplines te blijven stimuleren.

Tijdens de visitatie heeft de commissie vastgesteld dat de coördinatoren een grote rol spelen bij het bewaken van de samenhang op programmaniveau. Zij overleggen regelmatig met docenten, formeel en informeel, over de samenhang van het programma en het vermijden

van overlappende thema's. Daarnaast stelt de commissie vast dat de integratie op programmaniveau wordt besproken door de onderwijsraad en de externe adviesraad. De commissie concludeert dat de samenhang van vakken op programmaniveau voldoende adequaat is, maar adviseert het iBMG om de moeilijkheidsgraad van de verschillende vakken of opdrachten binnen vakken ten opzichte van elkaar te bestuderen. Zo is tijdens de visitatie een voorbeeld naar voren gekomen van een opdracht die studenten tijdens de bacheloropleiding meerdere malen moeten uitvoeren, waarbij zij steeds meer in plaats van minder begeleiding krijgen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie heeft de interne samenhang van het programma van de bacheloropleiding GB&MG bestudeerd. Zij is van mening dat de inhoudelijke samenhang in het programma logisch, passend en doordacht is. Zij kan zich bovendien vinden in de uitwerking die de opleiding geeft aan de opbouw van het programma (zie facet 5). De bacheloropleiding is een samenhangend traject dat voor zowel de buitenstaander als de studenten zelf, logisch in elkaar steekt. De commissie stelt vast dat de samenhang tussen de disciplines vanaf het eerste jaar zichtbaar is, en bovendien wordt geïntroduceerd in het vak Introductie in de gezondheidszorg. Er is in het tweede en derde jaar sprake van een toenemende integratie tussen de disciplines, waarbij het tweede jaar, waarin verschillende thema's aan elkaar worden gekoppeld, cruciaal is. Daarnaast is de commissie onder de indruk van de wijze waarop de opleiding waarborgt dat de ontwikkeling van vaardigheden gedurende het gehele programma op gestructureerde wijze aan bod komt en op samenhangende wijze is geïntegreerd binnen het curriculum.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie heeft vastgesteld dat het programma van de masteropleiding Zorgmanagement intern samenhangend is. De commissie kan zich vinden in zowel de inhoudelijke samenhang als de opbouw van het programma. Daarbij is zij met name positief over het vak Integratiecase, dat in elk trimester terugkomt. In dit vak leren studenten vakken en disciplines met elkaar te verbinden aan de hand van casussen. Hierbij wordt tevens de link naar onderzoek gelegd. De commissie observeerde dat de hoeveelheid keuzeruimte binnen het programma mogelijk invloed heeft op de mate van samenhang die studenten ervaren. Hoewel de opleiding hier aandacht aan besteedt door studenten die verschillende keuzevakken volgen aan elkaar te koppelen, zodat ze elkaar kunnen informeren over de keuzevakken, denkt de commissie dat het iBMG door het aanbrenge van kleine aanpassingen de samenhang van het programma positief zal beïnvloeden. Zij denkt hierbij bijvoorbeeld aan het verkleinen van het aantal keuzevakken, het structureren van vooraf samengestelde pakketten van keuzevakken of het verbeteren van de wijze waarop studenten worden geïnformeerd voorafgaand aan het kiezen van de vakken (zie facet 16).

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F7: Studielast

Het programma is studeerbaar doordat factoren, die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggelaten.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Het eerste en het tweede studiejaar van de opleiding bestaan elk uit drie trimesters. Het derde studiejaar bestaat uit vier blokken. Per trimester kunnen studenten 20 EC behalen, per blok 15 EC. Volgens de zelfstudie is er, gekeken naar het aantal uren studiebelasting per week, sprake van een redelijke evenwichtige spreiding van het onderwijs over het jaar. Het gemiddelde aantal studie-uren per week is veertig met een minimum van 24 en een maximum van 44 studie-uren per week. Elk vak wordt ieder jaar geëvalueerd met behulp van studentenenquêtes, waarin wordt gevraagd naar de gemiddelde tijdsbesteding van de student voor het betreffende vak. De evaluaties worden door de opleidingscoördinator besproken met de vakcoördinator en in de opleidingscommissie.

Wat in de voorafgaande jaren is opgevallen, is dat studenten het eerste jaar als te licht ervaren. Daarnaast komt het voor dat studenten minder tijd besteden aan de studie dan wenselijk, wat tot problemen kan leiden in het derde jaar. Via de invoering van zowel een nieuw vak in het tweede trimester van het eerste jaar (Beleidswetenschap, 3 EC) als formatieve toetsen en opdrachten in bestaande vakken wordt geprobeerd studenten aan te zetten tot een grotere inspanning in het eerste studiejaar. Bij de invoering van het nieuwe vak is veel contact geweest met de studieadviseurs die de voortgang van studenten monitoren. Dit jaar is er extra aandacht voor de invloed van het invoeren van een nieuw vak op het studiegedrag en de ervaren studielast. Dit punt wordt ook expliciet besproken met de studenten tijdens het studentenpanel van het tweede trimester. Daarnaast blijken studenten, hoewel de werkdruk van de bachelorscriptie is verdeeld over de vier verschillende blokken, veel drukte te ervaren tijdens het tweede blok (het schrijven van een onderzoeksvoorstel) en het vierde blok (het schrijven van een scriptie). Dit blijft een punt van aandacht voor de opleidingscoördinator, scriptiecoördinator en studieadviseurs.

Masteropleiding Zorgmanagement

Het programma bestaat uit drie trimesters. Het eerste trimester telt dertien weken, het tweede en derde trimester tellen elk vijftien weken. Er is getracht de studiebelasting evenwichtig te spreiden over het curriculum met een acceptabel aantal uren studiebelasting per week. Uit de zelfstudie blijkt dat deze belasting ongeveer veertig uur per week is, met een maximum van 41,8 uur per week in het eerste trimester en een minimum van 38,7 uur per week in het derde trimester. Uitgaande van het feit dat het aantal docentcontacturen acht uur per week is, resteert er ongeveer 32 uur per week aan zelfstudie. Vanaf het tweede trimester werken studenten aan hun afstudeerscriptie. Studenten die het niet halen om de scriptie eind juni te verdedigen, kunnen in overleg met de afstudeerbegeleider uitwijken naar het einde van augustus. Op deze manier hebben studenten een uitloopmogelijkheid om binnen het academische jaar af te studeren.

Na afloop van elk vak vullen studenten op het vakevaluatieformulier in hoeveel tijd zij besteden aan de studie. Iedere vakcoördinator houdt met de uitslag daarvan rekening bij de voorbereiding van het vak voor het volgende jaar. De ervaring leert dat de opzet van het onderwijs via de Case Teaching Method, de factsheet- en de literatuuropdrachten (zie facet 10) studenten stimuleert om deze zelfstudietijd effectief te benutten. Ruim 71% van de studenten besteedt tussen de tien en achttien uur per week aan de studie per vak. Uit de zelfevaluaties blijkt dat de meeste studenten circa vijftien uur per week per vak studeren. Dit is echter exclusief de tijd van de voorbereidingen voor de toetsing en de toetsing zelf. Daarnaast melden studenten dat zij de afrondingsfase van trimesters als relatief zwaar ervaren door de toetsing en de deadlines voor het inleveren van essays en werkstukken. De opleidingscoördinator en de vakcoördinatoren hebben het afgelopen jaar maatregelen getroffen om de studiebelasting op die momenten te verminderen door toetsen meer te

spreiden of te combineren en in toetsvormen te variëren. In het kader van de ervaren studiebelasting door studenten is er regulier overleg tussen de studieadviseur en de opleidingscoördinator, onder meer over de studeerbaarheid van de opleiding.

Oordeel

De commissie heeft bestudeerd of het curriculum van de opleidingen succesvol kan worden afgerond binnen de daarvoor gestelde tijd, en of factoren die betrekking hebben op de opleidingen en die de studievoortgang belemmeren, zo veel mogelijk worden weggenomen. Zij concludeert dat de opleidingen voldoen aan de criteria gesteld voor dit facet. Naar aanleiding van de visitatie heeft de commissie vast kunnen stellen dat de studielast van de opleidingen een veelbesproken onderwerp is binnen het iBMG. Reden hiervoor is dat de opleidingen gedeeltelijk gevolgd worden door studenten die naast hun opleiding werkzaam zijn. De commissie observeerde dat de zwaarte van het curriculum zoals deze ervaren wordt door studenten, dan ook mede afhankelijk is van het feit of zij werkzaam zijn of niet. Studenten geven aan gemiddeld twintig uur per week te besteden aan hun studie en ervaren enkel een te hoge studielast wanneer zij tevens werkzaam zijn. Over het algemeen concludeert de commissie dat de studielast relatief laag ligt en voor beide opleidingen verzaamd zou kunnen worden, zodat ook het ambitieniveau van de opleidingen verhoogd kan worden.

De commissie stelt dat het iBMG dit zelf ook heeft opgemerkt, en waardeert het feit dat de nodige stappen zijn ondernomen. Zo zijn in het bachelorprogramma extra vakken toegevoegd, en is de masteropleiding op academisch vlak verzaamd. Daarnaast geven studenten aan dat er de mogelijkheid is om de opleidingen zelf te verzwaren, bijvoorbeeld door middel van extra opdrachten of een student-assistentschap. De commissie adviseert het iBMG om het aantal opleidingsuren dat in werkelijkheid door studenten aan de opleidingen besteed wordt specifiek in kaart te brengen. Daarbij moet volgens de commissie tevens aandacht besteed worden aan de wijze waarop het aantal EC zich verhoudt tot het aantal werkelijk gerealiseerde uren. De commissie is positief over het gegeven dat het aantal EC wordt bepaald aan de hand van landelijk vastgestelde normen. Toch pleit zij ervoor dat er meer eenvormigheid aangebracht wordt in het aantal EC per vak, in plaats van de variatie van 1 tot en met 12 EC die op dit moment bestaat. Dit zal zowel de opleidingen als de studenten meer houvast en inzicht bieden in de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan vakken.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie concludeert dat de bacheloropleiding over het algemeen een intensieve maar studeerbare opleiding is van goede kwaliteit. Het iBMG heeft in het verleden de nodige stappen genomen om het curriculum te verzwaren. Ook is in kaart gebracht hoeveel tijd er aan de vakken wordt besteed. De commissie stelt vast dat er in het eerste jaar van de opleiding meer vakken worden gegeven en gebruik wordt gemaakt van zwaardere literatuur. In het tweede jaar is een verdiepingsslag geslagen. De commissie observeerde dat zowel het iBMG als de studenten positief tegenover deze verzwarening staan en concludeert dat het iBGM voldoende aandacht besteedt aan de studeerbaarheid van het programma.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie heeft de studielast van de masteropleiding bestudeerd, en concludeert dat deze succesvol afgerond zou kunnen worden binnen de daarvoor gestelde tijd, waarbij zij een groot verschil bemerkt tussen studenten met en zonder baan naast de opleiding. De commissie observeerde tijdens de visitatie dat studenten die ook de bacheloropleiding hebben afgerond stellen dat er in de masteropleiding sprake is van een hoger niveau van denken en een hoger tempo, maar de studielast niet als hoog ervaren. Studenten die naast de opleiding werkzaam zijn, ervaren de studielast als zeer hoog, en stellen een sociaal leven er voor op te moeten

geven. Wel merkt de commissie op dat deze studenten zeer gemotiveerd zijn om hard te werken en binnen de daarvoor gestelde tijd de opleiding afronden. Daarnaast gaat het hier om studenten die veelal redelijk zijn ingevoerd in de materie, en zich daarom vaak de stof sneller eigen kunnen maken.

De commissie observeerde dat de opleiding continu zoekende is naar een balans tussen de juiste studielast en het feit dat er rekening gehouden wordt met werkende studenten. Dit is dan ook de reden dat er sprake is van een zeer intensief programma op één dag in de week. De commissie waardeert het feit dat de opleiding hiermee werkenden de kans geeft om een opleiding als deze te volgen. Echter, deze opzet kan volgens de commissie tot gevolg hebben dat studenten te weinig in contact zijn met elkaar, de universiteit en de academische wereld. Hoewel de commissie wel opmerkt dat er in het curriculum meer collegeweken opgenomen zijn dan gemiddeld, concludeert zij dat het programma verzwaard zou kunnen worden. Door de constructie waarin al het onderwijs op één dag wordt gegeven, is dit vrijwel onmogelijk. De commissie adviseert het iBMG daarom te overwegen de masteropleiding voor werkenden alleen in deeltijd aan te bieden. Op deze manier wordt hetzelfde doel bereikt, het aanbieden van een academische masteropleiding die tevens aantrekkelijk is voor werkenden uit het beroepenveld. De commissie heeft vastgesteld dat meerdere studenten er op dit moment al voor kiezen om het curriculum op deze manier te doorlopen en vermoedt dat deze keuze de kwaliteit van het programma zal verhogen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F8: Instroom

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

WO-bachelor: VWO, HBO-propedeuse of daarmee vergelijkbare kwalificaties, blijkend uit toelatingsonderzoek.

WO-master: bachelor en eventueel (inhoudelijke) selectie.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Volgens de zelfstudie kunnen studenten met een vwo-vooropleiding met alle profielen instromen. Studenten met een andere opleidingsachtergrond worden toegelaten met een propedeuse- of eindexamen van een erkende universitaire of HBO-opleiding. Voorwaarde hierbij is dat deze studenten wiskunde A(1) of B(1) op vwo-niveau hebben gehaald, zo niet, dan kunnen zij een wiskundetraining en/of -toets volgen aan de EUR. Een punt van zorg onder instromende studenten is het niveau van (academische) schrijfvaardigheid en Nederlands. Alle studenten leggen aan het begin van het eerste jaar een taaltoets af om het niveau te toetsen. Studenten met een onvoldoende wordt dwingend geadviseerd een cursus te volgen aan de EUR. Binnen het gehele curriculum wordt aandacht besteed aan het verder ontwikkelen van de academische schrijfvaardigheden (zie facet 10). Daarnaast is een aantal jaar geleden een Handleiding voor Schrijfp opdrachten geschreven, die als leidraad dient voor het schrijven van werkstukken.

Voorlichtingsactiviteiten worden georganiseerd door het OSC, in samenwerking met de Afdeling PR/Marketing van het iBMG. Daarnaast wordt voor het werven van studenten de website als een belangrijke bron van informatie gezien. Ook wordt gebruikgemaakt van onder andere folders, voorlichtingsdagen op de campus en daarbuiten, 'ambassadors' (studenten) die scholen bezoeken en 'proefstudereren' (twee dagen in het voorjaar). Volgens de zelfstudie is er

sprake van een sterke groei in het aantal studenten dat instroomt naar aanleiding van een betere marketing. In de tabel 5.5 worden de instroomcijfers sinds het academisch jaar 2005-2006 weergegeven.

Academisch jaar/ Instroom	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Bachelor 1	98	106	146	150	158
Bachelor 2	60	68	80	96	100
Bachelor 3	38	70	70	60	64

Tabel 5.5. Instroomcijfers bacheloropleiding GB&MG

De afgelopen jaren is sterk geïnvesteerd in het realiseren van het beleidsdoel om internationalisering *at home and abroad* in het bacheloronderwijs uit te breiden. Internationalisering *at home* is gerealiseerd door het inbedden van meer internationale casuïstiek in de bachelorvakken en het implementeren van twee internationaal georiënteerde keuzevakken. Internationalisering *abroad* is gerealiseerd door het organiseren van studiereizen naar het buitenland en door ervoor te zorgen dat studenten in het buitenland stage kunnen lopen. De afgelopen jaren heeft gemiddeld 5% van de studenten een stage in het buitenland gelopen.

Masteropleiding Zorgmanagement

Volgens de zelfstudie trekt de opleiding studenten van de eigen bacheloropleiding GB&MG en van bacheloropleidingen Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Twente en de Universiteit Maastricht. Momenteel mogen studenten met een tekort van 15 EC in de bacheloropleiding beginnen aan de opleiding, indien dit niet de bachelorscriptie betreft. De harde knip, die naar alle waarschijnlijkheid per academisch jaar 2012-2013 wordt ingevoerd, zal aan deze gang van zaken een einde maken. Daarnaast is er een schakelprogramma voor studenten met bijvoorbeeld een parttimebaan. De tweede schakelvariant, ingevoerd per 2009-2010, is gebaseerd op aanschuifonderwijs in het reguliere bachelorprogramma met een enkele aanvulling, gericht op de directe doorstroom vanuit het HBO. Aanmeldingen van studenten met diploma's van andere masteropleidingen worden individueel beoordeeld aan de hand van criteria. Soms krijgen zij het advies een van de schakelprogramma's te volgen, soms kan men volstaan met een zogenaamd 'bijspijkeradvies': bestudering van verplichte literatuur om een geringe deficiëntie weg te werken.

Er worden voor de diverse doelgroepen voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over de opleiding. Daarnaast kunnen studenten gebruikmaken van de informatie op de website en is een brochure over de opleiding beschikbaar. Hoewel de opleiding vooralsnog Nederlandstalig is, is vorig jaar de keuze gemaakt een aantal (keuze)vakken in het Engels aan te gaan bieden. Hiermee wordt een betere koppeling tussen de beide masteropleidingen van het iBMG mogelijk en worden de masteropleidingen van het iBMG ook aantrekkelijker voor buitenlandse studenten. In tabel 5.6 worden de instroomcijfers sinds het academisch jaar 2006-2007, zowel absoluut (abs) als percentueel (perc), weergegeven.

Instroom	2006-2007		2007-2008		2008-2009		2009-2010	
	abs	perc	abs	perc	abs	perc	abs	perc
Zoma rechtstreeks via andere opleidingen	17	18,5	8	10,9	16	13,6	22	17,0
Zoma via schakel	60	65,2	41	56,2	75	63,6	82	63,6
Zoma via bachelor	15	16,3	24	32,9	21	17,8	25	19,4
Zoma totaal	92		73		118		129	

Tabel 5.6. Instroomcijfers masteropleiding Zorgmanagement

Volgens de zelfstudie zijn er verschillen in de beginniveaus van studenten te constateren, waarbij het verschil tussen ‘schakelstudenten’ en ‘reguliere studenten’ het grootst is, met name op het gebied van methoden en technieken en kennis van de praktijk van het werkveld. Er wordt getracht deze diversiteit van toelatingsachtergrond aan te pakken door workshops over methoden en technieken te organiseren, studenten van alle opleidingen te ondersteunen met cursussen schrijfvaardigheden, het introduceren van een taaltoets als toelatingseis voor de bachelor- en masterstudenten en het aanbieden van een cursus schrijfvaardigheden gericht op het schrijven van de scriptie.

Oordeel

De commissie heeft de opleidingen bestudeerd, waarbij gelet is op de aansluiting qua vorm en inhoud bij de kwalificaties van de instromende studenten en de toelatingseisen. Zij heeft geen informatie ontvangen die erop wijst dat de studenten niet over de kwalificaties beschikken die nodig zijn om het programma te volgen. Zij concludeert dat studenten met een vwo-diploma kunnen instromen in de bacheloropleiding en dat meerdere bacheloropleidingen toegang geven tot de masteropleiding. De commissie heeft vastgesteld dat de faculteit zich afdoende inzet bij het werven van zowel nationale als internationale studenten, waarbij de eerste selectie voldoende oriënterend en selecterend is. Dit is mede te zien aan de groei van het aantal studenten dat zich inschrijft voor de opleidingen. De commissie stelt daarnaast vast dat het iBMG de studenten met verschillende achtergronden op georganiseerde wijze van adequate voorlichting en informatie voorziet. De informatievoorziening aan de start van de masteropleiding zou volgens de commissie nog aangescherpt kunnen worden voor studenten afkomstig van andere universiteiten en de schakelstudenten, met name met betrekking tot praktische zaken als het gebruik van de online leeromgeving.

Naar aanleiding van de visitatie stelt de commissie vast dat veel bachelorstudenten ook een masteropleiding volgen, en in de meeste gevallen kiezen voor de masteropleiding HEPL of Zorgmanagement aangeboden door het iBMG. Deze studenten geven aan erg tevreden te zijn over de aansluiting tussen de bachelor- en masteropleiding en stellen een opbouw in moeilijkheidsgraad en niveau te herkennen. Daarnaast stromen in de masteropleidingen studenten in afkomstig van andere faculteiten, als rechten en economie. De commissie stelt vast dat deze studenten zich snel genoeg kunnen aanpassen aan de invalshoek van deze opleidingen, waarbij zij hun discipline kunnen integreren met overige disciplines. Ook richt het iBMG zich op internationale uitwisseling. De commissie waardeert deze ambitie en stelt vast dat er een aantal steekhoudende activiteiten is ondernomen, zoals het aanbieden van vakken in het Engels. De commissie adviseert het iBMG om dit proces verder door te zetten, om ervoor te zorgen dat de internationalisering succesvol zal verlopen.

Daarnaast bestaat de instroom van de masteropleiding uit studenten afkomstig van het schakelprogramma. De commissie staat positief tegenover het feit dat het schakelprogramma werkenden en studenten van het HBO de mogelijkheid biedt om een academische opleiding te volgen, en tevens zorgt voor een gestandaardiseerde instroom. Toch stelt de commissie vast dat er een duidelijk verschil aanwezig is tussen studenten afkomstig van de bacheloropleiding en van het schakelprogramma voor werkenden. De commissie stelt vast dat de studenten zelf een verschil in denkwijze ervaren (theoretisch versus praktijkgericht). Enerzijds vinden zij dit positief, omdat studenten hierdoor van elkaar kunnen leren. Anderzijds kan dit, vooral in het begin van het programma, wrijving tussen de studenten opleveren, mede gekeken naar het feit dat er veel in groepen wordt gewerkt (zie facet 10). De commissie adviseert het iBMG daarom om het schakelprogramma voor studenten uit het beroepenveld zwaarder aan te zetten. Zoals eerder gesteld zou het aantal EC verhoogd kunnen worden naar 60 en zou de academische invalshoek zwaarder aangezet kunnen

worden. Het schakelprogramma voor studenten vanuit het HBO lijkt goed aan te sluiten. De commissie observeerde dat studenten het gevoel hebben een nieuwe denkstructuur aan te leren in het schakelprogramma, waardoor zij geen moeite hebben om met de masteropleiding te starten. Studenten van de bacheloropleiding beamen dit.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F9: Duur

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de omvang van het curriculum:

WO-bachelor: in de regel 180 studiepunten.

WO-master: minimaal 60 studiepunten, afhankelijk van de opleiding.

Beschrijving

Het programma van de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg omvat 180 EC en voldoet daarmee aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum.

Het programma van de masteropleiding Zorgmanagement omvat 60 EC en voldoet daarmee aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum.

Oordeel

De *bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg* **voldoet** aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum.

De *masteropleiding Zorgmanagement* **voldoet** aan de formele eisen met betrekking tot de omvang van het curriculum.

F10: Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Het didactisch concept is in lijn met de doelstellingen. De werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Volgens de zelfstudie is voor de vertaling van de kerncompetenties naar de eisen aan de academische leeromgeving gekozen voor de volgende uitgangspunten:

- Bij het aanleren van kennis en vaardigheden wordt zo veel mogelijk uitgegaan van vraagstukken uit de praktijk van de gezondheidszorg.
- Het onderwijs wordt aangeboden vanuit een breedte-diepteperspectief, waarbinnen studenten zich in de door hen gewenste richting kunnen ontwikkelen tot specialisten met een brede visie op gezondheidszorgvraagstukken.
- Studentgerichte onderwijsvormen staan centraal. Gezien de diversiteit van de aan te leren competenties is een grote variatie aan werkvormen noodzakelijk.
- Het verwerven van kennis en het aanleren van vaardigheden vindt zo veel mogelijk geïntegreerd plaats.
- De essentie van onderwijs speelt zich af tussen docent en student. De student wordt uitgedaagd actief te leren, de docent krijgt de middelen en tijd om enthousiast en motiverend te kunnen onderwijzen.

- In de loop van de studie neemt de mate van zelfsturing toe. In het eerste jaar wordt daarbij aangesloten op het niveau van sturing in het vwo. Vervolgens wordt toegewerkt naar een niveau van zelfstandigheid dat past bij de latere beroepspraktijk.
- Het leerklimaat van het iBMG daagt studenten uit en stimuleert tot studeren en samenwerken met de medemens. Essentieel hierbij is een omgeving waarin de student zich welkom en gewaardeerd voelt.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is gekozen voor een breed scala aan leervormen waarin de geïntegreerde, competentiegerichte aanpak tot zijn recht kan komen. De belangrijkste werkvorm is Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO). Deze werkvorm wordt consistent door het curriculum gehanteerd, ondersteund door andere onderwijsvormen als hoorcolleges, practica, stages en schrijfoopdrachten. PGO maakt het mogelijk om de verwerving van kennis niet alleen monodisciplinair maar juist ook multi- en interdisciplinair te laten verlopen en faciliteert verder het ontwikkelen van de beoogde vaardigheden en van attitudes. In het eerste jaar komen de groepen tweemaal per week bijeen met begeleiding van een tutor. Een casus vormt hierbij de stimulans voor het leerproces, dat enerzijds is gericht op het verwerven van kennis en anderzijds op het aanleren van vaardigheden.

Gedurende het hele eerste jaar wordt in aparte groepen vaardighedenonderwijs gegeven. In de eerste helft van het jaar betreft dit vooral studievaardigheden, daarna ligt het accent op de communicatieve vaardigheden. In het tweede jaar ligt de nadruk op vaardigheden van werken in een groep en in het derde jaar op professionele vaardigheden. Voor het verwerven van kennis en vaardigheden op het terrein van Methoden en Technieken (M&T) is er een apart lijnprogramma ontwikkeld, waarin de dominante werkvormen hoorcolleges, werkcolleges en practica zijn. Dit lijnprogramma loopt parallel aan de vakken in het eerste en tweede jaar. M&T 1 geeft een overzicht van de stappen die moeten worden ondernomen in het opzetten en uitvoeren van een onderzoek. M&T 2 (statistiek) leert studenten de basisvaardigheden die ze nodig hebben voor het uitvoeren van complexere kwantitatieve data-analyse, zoals dat aan bod komt in M&T 3 (multivariate analyse) en M&T 4 (kwantitatief onderzoek). De lijn wordt afgesloten met kwalitatief onderzoek (M&T 5). Studenten zijn dan in staat om onder begeleiding van een docent kwantitatieve, kwalitatieve of gemengde methoden van onderzoek op te zetten en uit te voeren.

Masteropleiding Zorgmanagement

Het onderwijzen en leren is volgens de zelfstudie vooral vormgegeven door middel van de 'Case Teaching Method', een aan de Harvard University ontwikkelde vorm van probleemgericht leren die leerdoelen en inhoudelijke thema's verbindt aan casuïstiek, die bestaat uit beschrijvingen, vraagstukken of problemen van organisaties. Deze cases zijn meestal uitvoerig beschreven en mogelijk voorzien van kengetallen, internetsites en documenten met achtergrondgegevens van de organisatie in kwestie. De vragen of opgaven worden verwoord in de zogenaamde factsheetopdrachten bestaande uit drie stappen: (1) individueel de gestelde opdracht beantwoorden, (2) discussiëren in een werkgroep om er een groepsantwoord van te maken, (3) het vervolmaken van de factsheet naar aanleiding van het hoorcollege met theoretische kennis en inzichten. De methode stimuleert studenten tot het maken van probleemanalysen en oplossingen, gebaseerd op de wetenschappelijke kennis en inzichten die voor dat onderdeel zijn aangeboden in het onderwijs.

Daarnaast nemen studenten kennis van relevante literatuur die wordt aangeboden in de vorm van artikelen of via gerenommeerde tekstboeken. In elk vak besteedt men enkele bijeenkomsten aan het grondig uitdiepen van één van de aangeboden artikelen. Deze *close reading* gebeurt aan de hand van vragen die studenten over dat artikel moeten beantwoorden.

Ook hier gaat dat trapsgewijs: eerst doet de student dat alleen, om vervolgens zijn bevindingen met de groep, onder begeleiding van een docent, te bespreken. Het artikel hangt samen met de leerdoelen en het thema van die betreffende bijeenkomst, het leert studenten wetenschappelijke artikelen theoretisch en methodologisch te doorgronden en stimuleert hen de onderzoeksresultaten adequaat naar waarde te schatten.

Oordeel

De commissie heeft de opleidingen bestudeerd, waarbij is gelet op de afstemming tussen de vormgeving en de inhoud, en concludeert dat het didactisch concept van de opleidingen in lijn is met de doelstellingen en dat de werkvormen aansluiten bij het didactisch concept. Zij heeft vastgesteld dat het concept van probleemgestuurd en groepsgebonden leren uitstekend aansluit op het praktijkgerichte en het integratieve karakter, en daarmee op de eindkwalificaties van de opleidingen, en dat de uitgangspunten ervan in het programma duidelijk aanwezig zijn. Doordat studenten in groepen met elkaar samenwerken en de probleemgerichte aanpak zowel mono- als multidisciplinair kan worden ingezet, worden studenten gestimuleerd om in samenwerking verschillende disciplines te integreren. Daarnaast waarborgt het iBMG dat het onderwijs gericht is op de praktijksituatie waarin de studenten terecht zullen komen, door studenten kennis te laten maken met problemen gerelateerd aan de praktijk van de gezondheidszorg.

De commissie waardeert dat, naast de algemene didactische benadering, vakspecifiek wordt beoordeeld welke onderwijsmethodiek het beste bij het vak aansluit. Het iBMG waarborgt hiermee de aansluiting tussen de onderwijsmethodiek en de discipline en onderwijsinhouden en eindkwalificaties die tijdens het vak aan bod komen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie is onder de indruk van de wijze waarop zowel probleemgestuurd onderwijs als de methoden en vaardighedenlijn worden toegepast in de bacheloropleiding. Zij stelt vast dat het probleemgestuurd onderwijs vooral aan het begin van de bacheloropleiding stevig wordt neergezet, en concludeert dat studenten naar aanleiding hiervan empirisch leren denken. De commissie waardeert het feit dat de opleiding ervoor heeft gekozen om soepel met het concept van probleemgestuurd om te gaan wanneer het minder geschikt leek voor een vak. Zij stelt dat de afwisseling in onderwijsmethodieken positief wordt ervaren door studenten en het iBMG erin slaagt om per vak de juiste methodiek te selecteren. De commissie observeerde daarnaast een duidelijke opbouw in de vaardighedenlijn. Ook stelt de commissie dat deze vaardighedenlijn geïntegreerd is met het probleemgestuurd onderwijs, bijvoorbeeld doordat studenten vaardigheden nodig hebben om probleemgestuurde casussen op te lossen.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie waardeert het feit dat in deze masteropleiding de probleemgerichte aanpak wordt toegepast aan de hand van factsheetopdrachten. De opbouw hiervan, die in elk van de vakken gelijk is, geeft de studenten houvast en verlicht daarmee de werkdruk voor studenten. De commissie vindt dit zeer waardevol, aangezien een groot deel van de studenten tevens werkzaam is. Daarnaast stelt de commissie dat het hanteren van factsheetopdrachten integratie van de verschillende disciplines in de hand werkt en studenten met verschillende achtergronden stimuleert om kennis met elkaar te delen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **goed**.

F11: Beoordeling en toetsing

Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Beschrijving

Volgens de zelfstudie maakt toetsing bij het iBMG een belangrijk deel uit van het onderwijs. Er wordt gebruikgemaakt van verschillende toetsvormen, zoals tentamens, schrijfopdrachten en presentaties. De toetsen zijn afgeleid van de eindkwalificaties en vakleerdoelen, zodat studenten en docenten inzicht hebben in hoeverre het aanbod van het onderwijs studenten helpt om de eindkwalificaties te kunnen realiseren. Onder leiding van de vakcoördinator werken de docenten samen aan de samenstelling van de toetsen. Zij geven elkaar feedback op de vraagstelling en evalueren na afloop de kwaliteit van de toetsing. De formele gang van zaken over het afnemen van tentamens is vastgelegd in het Onderwijs- en Examen Reglement (OER). Er wordt zo veel mogelijk gewerkt met vooraf opgestelde normeringstabellen. De regelingen en waar mogelijk ook de normeringstabellen worden voorafgaand aan de toets aan de studenten bekend gemaakt. Na afloop is inzage in tentamens door de student mogelijk.

Naar aanleiding van de vakevaluaties kan de toetsing onderwerp van een collegiaal gesprek zijn tussen de opleidingscoördinator en de vakcoördinator. De kwaliteit van de toetsing wordt tevens bewaakt door het opleidingsmanagement en de examencommissie en komt ter sprake in de studentenpanels (zie facet 19). Het opleidingsmanagement beoordeelt alle tentamenuitslagen. Bij opvallende uitkomsten (een erg laag of erg hoog rendement) wordt het tentamen door het opleidingsmanagement in overleg met de verantwoordelijke docent bestudeerd, bij twijfel wordt het onderwijskundig expertisecentrum Risbo (zie facet 15) om een analyse gevraagd. Indien nodig worden vervolgens nadere maatregelen genomen. Het iBMG heeft één examencommissie voor alle initiële opleidingen en de schakelprogramma's, met als taak het coördineren en organiseren van de tentamens en examens voor alle opleidingen van het iBMG. Tevens stelt de commissie regels vast voor een goede gang van zaken tijdens de tentamens en kan zij richtlijnen geven voor de beoordeling van studenten. Ook is de examencommissie op mandaat van het College van Bestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van het Bindend Studie Advies (BSA) en de wettelijk geregelde afgifte van de bewijzen van toelating tot de masteropleidingen. De examencommissie wordt voorgezeten door een hoogleraar die wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De overige leden van de examencommissie worden benoemd door de decaan.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

In de bacheloropleiding BG&GM wordt gebruikgemaakt van gesloten en open vragententamens, schrijfopdrachten en presentaties. Bij de M&T-vakken waarin een leeronderzoek wordt uitgevoerd (M&T 4 en M&T 5), worden de resultaten verwerkt in een volledig onderzoeksrapport. Hiervoor wordt een cijfer gegeven. Voor vier vakken (vaardigheden, M&T 4, praktijkstage en scriptie) zijn ook speciale maatregelen genomen: het bijhouden van een portfolio, het stellen van ingangseisen, het beoordelen op basis van een stageverslag en het instellen van twee begeleiders bij het beoordelen van de scripties (zie facet 20). Dit jaar wordt er voor het eerst een pilot gehouden met het digitaal afnemen van tentamens in het vak Statistiek.

Masteropleiding Zorgmanagement

In de masteropleiding Zorgmanagement wordt gebruikgemaakt van factsheetopdrachten (zie facet 10), openboektentamens, meeneemtoetsen, werkstukken, schriftelijke tentamens, essays, practica, mondeling tentamen, een loopbaanverslag en een afstudeerscriptie (zie facet 11). Bij

de factsheetopdrachten krijgen studenten feedback. De mate waarin de feedback wordt gegeven varieert per docent en kan, volgens het iBMG, beter worden geüniformeerd.

Oordeel

De commissie heeft de wijze van beoordeling en toetsing binnen het iBMG bestudeerd en concludeert dat er adequaat wordt getoetst of de studenten de leerdoelen van onderdelen van het programma hebben gerealiseerd. Naar aanleiding van wat zij gezien heeft stelt de commissie vast dat er, gekeken naar de toetsing, sprake is van een evenwichtige afspiegeling van de lesstof en daarmee de eindkwalificaties. Tijdens de visitatie zijn deze bevindingen bevestigd door de studenten. Daarnaast waardeert de commissie het feit dat docenten studenten niet alleen inhoudelijk, maar ook met betrekking tot schrijfvaardigheden van feedback voorzien en dat de wijze waarop schrijfvaardigheden worden getoetst is opgenomen in het gestandaardiseerde beoordelingsformulier. Naar aanleiding van de visitatie adviseert de commissie het iBMG om de beoordelingsformulieren aan te scherpen, aangezien de beoordelingsformulieren op dit moment nog enige ruimte voor interpretatie bieden. Hoewel er wel modelantwoorden worden geformuleerd, waar de commissie positief tegenover staat, blijkt de mate en aard van feedback die gegeven wordt door docenten beter te kunnen worden geüniformeerd. Ook deze bevindingen zijn bevestigd door studenten tijdens de visitatie.

De commissie stelt vast dat de studenten op de hoogte zijn van stappen die zij kunnen ondernemen in het geval dat zij het niet eens zijn met een beoordeling. In de eerste plaats hebben zij het gevoel dat ze bij een docent terecht kunnen, maar daarnaast maken zij ook gebruik van de mogelijkheid om contact op te nemen met de vakcoördinator en de examencommissie. De commissie observeerde een stijging in de mate waarin studenten gebruikmaken van de examencommissie en waardeert adequate reactie van de examencommissie op deze groei. De commissie is ervan overtuigd dat de examencommissie ondanks de groei van het aantal studenten en aanvragen op de juiste wijze handelt, voldoende inzicht heeft in de kwaliteit van toetsing en maatregelen treft indien gewenst. Zo concludeert de commissie dat het iBMG maatregelen heeft genomen met betrekking tot het meeliftgedrag dat het groepsgebaseerde onderwijs in de hand kan werken. Er wordt aan groepsopdrachten een individueel mondeling tentamen gekoppeld, komt de samenwerking tijdens de groepsopdracht in de tussentijdse evaluatie aan bod, en wordt van studenten gevraagd een logboek bij te houden waarin de taakverdeling weergegeven wordt. In het geval van problemen wordt de verantwoordelijkheid eerst bij de studenten zelf gelegd. Wanneer zij er niet uit komen, en ook met begeleiding van een docent meeliftgedrag niet kan worden vermeden, kan de docent er voor kiezen om de student een extra opdracht of een lager cijfer toe te kennen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Programma

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Programma. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

5.1.2. Inzet van personeel

F12: Eisen WO

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een WO-opleiding:
Het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied.

Beschrijving

Volgens de zelfstudie is het wetenschappelijk personeel van het iBMG, waarvan het grootste deel gepromoveerd is, aangesteld binnen één van de vijf secties rond een wetenschapsgebied (Bedrijfsvoering van Zorgorganisaties, Gezondheidseconomie-iMTA, Gezondheidsrecht, Health Care Governance, Ziektekostenverzekering). De secties worden geleid door een sectieleider (hoogleraar) die verantwoordelijk is voor het beleid binnen de sectie. De onderzoekers uit de verschillende secties participeren in verschillende hoofdthema's, te weten 'marktordening en stelselinrichting', 'kwaliteit en doelmatigheid in de zorg', en 'bedrijfsvoering van zorgorganisaties'. Naast deze hoofdthema's wordt onder andere geïnventariseerd of het thema 'global health' een plek binnen het onderzoeksprogramma kan krijgen. Het onderzoek van het iBMG is ingebed in de onderzoeksschool NIHES (Netherlands Institute for Health Sciences) en scoorde in de laatste onderzoeksvisiteeractie zeer goed tot excellent. Daarnaast zijn de afgelopen jaren verschillende prijzen/nominaties verkregen, zoals de 'Nicholas Mullins award' in 2007 voor beste PhD-paper van de Society for the Social Studies of Science en de prijs van het beste toegepaste paper in 2008, toegekend door de International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (ISPOR).

Doordat de studenten gedurende de gehele studie in contact komen met onderzoekers in verschillende fasen van hun loopbaan, krijgen zij een goed beeld van de wetenschappelijke praktijk binnen de universiteit. Hoogleraren en universitair hoofddocenten (allen gepromoveerd) worden al in bacheloropleiding ingezet in het onderwijs, vooral tijdens hoorcolleges. Wanneer studenten wat verder in het studieprogramma zijn, proberen de docenten contact te leggen met de topstudenten om hen te winnen voor een academische carrière. Elk jaar starten ongeveer zeven studenten als promovendus bij het iBMG.

Oordeel

De commissie heeft bestudeerd of de opleiding van het iBMG voor een belangrijk deel verzorgd wordt door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied en concludeert dat de opleidingen meer dan voldoen aan de eisen die gelden voor een wetenschappelijke opleiding. De commissie heeft vastgesteld dat een groot deel van wetenschappelijke staf gepromoveerd is en onderzoek verricht dat regelmatig wordt beoordeeld door internationaal samengestelde visitatiecommissies. De staf beschikt in de ogen van de commissie over een brede wetenschappelijke expertise en verricht onderzoek dat van hoge kwaliteit is, zoals blijkt uit het eindrapport van de visitatiecommissie waaraan de zelfstudie refereert.

De commissie concludeert dat het onderwijs, zowel in de bacheloropleiding als in de masteropleiding, wordt verzorgd door actieve onderzoekers die een bijdrage leveren aan de

ontwikkeling van het vakgebied. Vanaf het eerste jaar van de bacheloropleiding worden toponderzoekers ingezet. De commissie is onder de indruk van de ruimte die de staf krijgt voor het uitvoeren van onderzoek, en stelt vast dat er sprake is van een gunstige verhouding tussen onderzoek en onderwijs (70%-30%). Zij staat dan ook achter de visie van het iBMG, die stelt dat elke onderzoeker een aandeel moet leveren in het onderwijs, maar daarbij minstens 40% van de beschikbare tijd aan onderzoek blijft besteden (zie facet 13). De commissie stelt vast dat op deze manier ontwikkelingen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en ontwikkelingen in de praktijk terugkomen in het gegeven onderwijs.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **goed**.

F13: Kwantiteit personeel

Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Beschrijving

Volgens de zelfstudie heeft het iBMG de afgelopen jaren een sterke groei in studentenaantallen laten zien (zie facet 8). Mede om de groeiende studentenstroom op te kunnen vangen is de formatie in 2008 gegroeid met 28% naar 117,4 fte. In 2009 zal het personeelsbestand op ongeveer 145 fte uitkomen (circa 25% groei). Verwacht wordt dat deze groei de komende jaren doorzet, maar dat het tempo af zal nemen naar een groei van 5% tot 10% per jaar. Het grootste deel van de formatie wordt ingezet op onderzoek. Deze groei is het gevolg van een bewuste investeringsstrategie. Het iBMG wenst in voorgaande jaren opgebouwde reserves gericht aan te wenden voor het versterken van haar positie op bestaande wetenschapsgebieden en het ontwikkelen van nieuwe wetenschapsgebieden. Daarnaast heeft het iBMG in 2009 een hooglerarenplan gemaakt op grond waarvan voor strategische posities topwetenschappers worden gezocht. Door het goede onderzoeksklimaat bij het iBMG is het gelukt een aantal goede, vooraanstaande onderzoekers aan te trekken. Tabel 5.7 geeft een overzicht van de personele opbouw van het wetenschappelijk personeel in het iBMG per januari 2010. Er wordt in de tabel onderscheid gemaakt tussen hoogleraren (hl), universitair hoofddocenten (uhd), universitair docenten (ud), wetenschappelijke onderzoekers/docenten (wo/wd) en promovendi.

Functie	Mannen		Vrouwen		Totaal		% gepromoveerd	
	Aantal	fte	Aantal	fte	Aantal	fte	Aantal	fte
Hl	16	11.5	2	1.5	18	13	100%	13
Uhd	2	2	4	4	6	6	100%	6
Ud	12	11.2	10	8.4	22	19.6	86%	17.2
Wo/wd	26	21.8	41	35.5	67	57.3	19%	11.2
Promovendi	9	9	14	13	23	22	-	-
Totaal	65	55.5	71	62.4	136	117.9	-	-

Tabel 5.7. Personele opbouw wetenschappelijk personeel iBMG per januari 2010

Bij de inzet van het personeel voor onderwijstaken wordt gewerkt met een onderwijsverdeemodel, waarin het verwachte aantal studenten per vak/sectie gekoppeld wordt aan normuren (docentbelastingsuren) per onderwijstaak. Zo wordt aan de hand van deze gegevens het onderwijsbudget per sectie berekend en verstrekt. Gezien de stijging in het aantal (beter opgeleide) docenten is het niet nodig de huidige kleinschalige vorm van onderwijs aan te passen en kan ook de inzet van student-assistenten beperkt blijven tot begeleiding van practica. In de zelfstudie zijn de student-stafratio's gespecificeerd naar opleiding. In de bacheloropleiding zijn de student-stafratio's iets minder gunstig (gemiddeld

27.7 studenten per fte staf) dan in de masteropleidingen (gemiddeld 20.1 studenten per fte staf). Voor de bacheloropleiding valt op dat in het derde jaar de ratio daalt naar 21.9, wat te verklaren valt door de individuele begeleiding van de bachelorscriptie.

Oordeel

De commissie heeft de kwantiteit van het personeel binnen het iBMG bestudeerd en komt tot de conclusie dat er voldoende personeel wordt ingezet om de opleidingen met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Zij heeft vastgesteld dat de docenten en studenten van mening zijn dat de omvang van hun onderwijstaak aanvaardbaar is en zij heeft geen informatie ontvangen die erop wijst dat de opleidingen over onvoldoende personeel beschikken. Zoals eerder beschreven (zie facet 12), heeft de commissie waardering voor de manier waarop het management de onderwijstaken verdeelt. Daarnaast complimenteert de commissie het iBMG met de manier waarop zij is omgegaan met de groei van het aantal studenten. Gelijk met het groeiende aantal studenten is tevens de staf, en zelfs ook de ondersteunende staf gegroeid. Naar aanleiding hiervan blijft er sprake van een gunstige ratio, waarvan de commissie onder de indruk is.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **goed**.

F14: Kwaliteit personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Beschrijving

Het iBMG stelt hoge eisen aan het onderwijsgevend personeel. Naast vakinhoudelijke deskundigheid, worden hoge eisen gesteld aan didactische kwaliteiten. De ambitie van het iBMG is om de vakinhoudelijke deskundigheid van haar personeelsbestand verder te verbeteren, zowel bij het huidige personeel als door het aantrekken van nieuw personeel. In het kader van de investeringsstrategie en het hooglerarenplan (zie facet 13) is in kaart gebracht waar expertise-uitbreiding wenselijk is, om het onderzoek en het onderwijs binnen de thema's kwalitatief sterk te houden en verder te verbeteren. In de planning ligt onder meer de aanstelling van een hoogleraar onderzoeksmethodologie, aangezien dit het enige onderdeel is van het curriculum dat thans niet op het niveau van een hoogleraar is geborgd.

Toetsing van de onderwijskwaliteiten van docenten vindt systematisch plaats (zie facet 17). Voor de kwaliteitsbewaking van de onderwijsprestaties krijgt de opleidingsdirecteur input vanuit de vakevaluaties, panels, opleidingscommissies, onderwijsraad, opleidingscoördinatoren en vakcoördinatoren. Het iBMG streeft ernaar dat onderwijsprestaties, meer dan voorheen, worden beloond met voortgang in de carrière. Zo is in de criteria voor uhd-benoemingen inmiddels opgenomen dat substantiële delen van het curriculum door de betreffende persoon worden gecoördineerd en wordt tijdens functioneringsgesprekken meer aandacht besteed aan de onderwijsprestaties. Om de didactische kwaliteit van het personeel te kunnen waarborgen, ook ten tijde van toenemende studenten- en docentenaantallen, heeft het iBMG een opleidingsplan voor docenten opgesteld. In dit opleidingsplan wordt duidelijk wie, wanneer, welke didactische opleiding moet volgen. Op dit moment wordt er gewerkt aan de implementatie van het opleidingsplan. Het is de bedoeling om het opleidingsplan als integraal onderdeel van het personeelsbeleid van het iBMG aan te bieden. Deelname aan de cursussen is verplicht. Het iBMG sluit hiermee aan bij het beleid van de EUR.

Oordeel

De commissie heeft de kwaliteit van het personeel van de iBMG bestudeerd en concludeert dat het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma. De commissie bevestigt dat de didactische kwaliteit van de stafleden belangrijk wordt bevonden binnen de EUR, en dat faciliteiten aanwezig zijn om de kwaliteit van stafleden te bevorderen. De commissie stelt daarnaast vast dat studenten over het algemeen positief zijn over de kwaliteit en competenties van de docenten, net als over de inhoud van de vakken. Dit wordt bevestigd door vakevaluaties.

Aan de hand van vakevaluaties en functioneringsgesprekken wordt de kwaliteit van de docenten bepaald en wordt vastgesteld op welke vlakken docenten zich zouden kunnen ontwikkelen. De commissie observeerde tijdens de visitatie dat zowel het management als de docenten bevestigen dat er tijdens de functioneringsgesprekken meer aandacht wordt besteed aan de prestaties van de stafleden op het gebied van onderwijs, en waardeert deze ontwikkeling. Daarnaast heeft de commissie vastgesteld dat het iBMG een opleidingsplan heeft opgesteld, dat op dit moment geïmplementeerd wordt. De commissie waardeert deze stap en adviseert het iBMG om de ontwikkelingen op dit gebied door te zetten. Op dit moment is de kwaliteit van de stafleden en de controle daarop zeker aanwezig. Toch worden de mogelijkheden die er bestaan voor het ontwikkelen van didactische kwaliteiten volgens de commissie niet optimaal benut. Zij adviseert het iBMG daarom de ontwikkeling van didactische kwaliteiten bij stafleden actiever te stimuleren.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Inzet van personeel

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Inzet van personeel. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

5.1.3. Voorzieningen

F15: Materiële voorzieningen

De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Beschrijving

Alle opleidingen van het iBMG zijn ondergebracht op de campus Woudestein. Het beheer van de campus valt onder de EUR. De EUR is zich ervan bewust dat een deel van de voorzieningen is verouderd en is momenteel bezig de voorzieningen in overleg met de faculteiten aan te passen aan de huidige en toekomstige wensen en behoeften; het iBMG heeft hier een actieve rol in. Volgens de zelfstudie is er sprake van voldoende voorzieningen om de opleidingen te realiseren en sluiten deze voorzieningen aan bij het didactische concept van het iBMG. Vanwege de competentiegerichte onderwijsvorm van de bacheloropleiding GB&MG en vooral de opzet van de PGO-groepen wordt ieder jaar aandacht besteed aan de beschikbare zalen. Er zijn voldoende kleine zalen die de mogelijkheid bieden het PGO-groepsproces op voldoende wijze te faciliteren. Een punt van zorg voor bachelordocenten, waar op dit moment aan wordt gewerkt, is de grootte en kwaliteit van de beschikbare computerzalen die vooral gebruikt worden in delen van de M&T-lijn (zie facet 10).

De campus beschikt over een groot aantal ruimten, in aantal plaatsen variërend van 16 tot 882. Elke ruimte is voorzien van een (white)board, een overheadprojector en veelal een beamer en een internetaansluiting. In het G-gebouw zijn studieruimten ingericht, te gebruiken voor groepswork. Tevens zijn er zes extra computerzalen met 86 computers ingericht voor gebruik door alle studenten van de EUR. Schriftelijke tentamens van de gehele universiteit worden afgenomen in een speciaal daarvoor ingerichte tentamenzaal in het M-gebouw. In het gebouw van de bibliotheek zijn vijf studiezalen met in totaal 700 studieplaatsen beschikbaar, waarvan 180 met computer. Voor studenten is er toegang tot printers, kopieer- en scanapparaten en een groot aantal binnen- en buitenlandse databases. Met de Medische Bibliotheek, formeel onderdeel van het Erasmus MC en Geneeskunde, werkt de UB nauw samen op het gebied van collectievorming, het uitzetten van algemeen beleid op het gebied van de inrichting van de wetenschappelijke infrastructuur qua informatievoorziening en bibliotheekinstructies.

Voor alle studenten aan de EUR is de campus voorzien van een groot aantal 'wireless hotspots'. In veel collegezalen is ook toegang tot het internet beschikbaar. De EUR is aangesloten bij SURF, het landelijk verband van universiteiten en hogescholen ten behoeve van IT-ondersteuning. Via deze instelling kunnen studenten op goedkope wijze software aanschaffen. Het iBMG maakt gebruik van drie systemen voor elektronische begeleiding bij het onderwijs: Blackboard, SIN-Online en Osiris. Studenten en docenten gebruiken Blackboard voor de vakinhoudelijke informatie. Ook de communicatie tussen docenten en studenten vindt voornamelijk via Blackboard plaats. SIN-Online wordt gebruikt voor organisatorische doeleinden richting studenten. Studenten kunnen roosters, berichten van het OSC en vakinformatie (studiegids) bekijken. In Osiris kunnen studenten zich inschrijven voor tentamens en kunnen zij op elk moment een overzicht van alle behaalde studieresultaten opvragen.

Oordeel

De commissie heeft de materiële voorzieningen van het iBMG bestudeerd. Op basis van haar eigen observaties, de informatie zoals beschreven in de zelfstudie en de interviews met de studenten tijdens de visitatie, concludeert zij dat deze adequaat en voldoende toereikend zijn om de gestelde eindkwalificaties van de opleidingen te realiseren. De commissie concludeert dat er voldoende ruimten, computerzalen en studieplaatsen aanwezig zijn, die kwalitatief in orde zijn. De commissie stelt dat het iBMG beschikt over zowel kleinere zalen, geschikt voor het probleemgestuurde en groepsgebonden leren, en grote zalen, beter geschikt voor de klassieke vorm van onderwijs. De commissie is onder de indruk van de vierkante zalen, waarin studenten links, rechts en tegenover de docent zitten. Volgens de commissie heeft deze opstelling een positieve invloed op de mate van interactie tussen de docent en studenten.

De commissie concludeert dat er voldoende ICT-faciliteiten aanwezig zijn, waaronder een elektronische netwerkgeving. Zij heeft vastgesteld dat ook studenten tevreden zijn met deze faciliteiten en het aantal computers. Tijdens de visitatie heeft de commissie opgemerkt dat het iBMG enige moeite heeft gehad om literatuur waarover zij beschikken te digitaliseren. Toch is zij er na enige inzet in geslaagd om dit te realiseren. De commissie stelt dat de literatuur en vakinformatie die op dit moment online beschikbaar zijn adequaat en voldoende informatief zijn voor de studenten.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F16: Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op studievoortgang.
De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Beschrijving

Volgens de zelfstudie is de studiebegeleiding bij het iBMG erop gericht studenten zo goed mogelijk het onderwijsprogramma te laten doorlopen en waar nodig advies en ondersteuning te bieden, teneinde de gemiddelde studieduur te verminderen en de studie-uitval te reduceren. Zelfverantwoordelijkheid, zelfsturing, reflectie en academische vorming (attitude) zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. De studieadviseurs zijn op de hoogte van de relevante wet- en regelgeving, zoals het Onderwijs- en Examenreglement, de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs, de Commissie Gelijke Behandeling en de procedures van de IB-Groep. Ten aanzien van deze wet- en regelgeving stemmen de studieadviseurs regelmatig af met de examencommissie en met de studentendecanen op centraal niveau. Op centraal niveau wordt begeleiding aan studenten geboden door studentendecanen, universiteitspsychologen en loopbaanadviseurs.

De studieadviseur is vooral aanwezig voor het verstrekken van informatie en advies over het studieprogramma, voor het bemiddelen tussen student en faculteit en voor het signaleren van knelpunten. De studieadviseur adviseert studenten op het gebied van studievaardigheden, studiekeuze, loopbaanoriëntatie, studeren met een functiebeperking en persoonlijke omstandigheden. De individuele gesprekken met studenten vormen de belangrijkste basis van de studiebegeleiding en zijn strikt vertrouwelijk. Daarnaast houden studieadviseurs zich bezig met zaken als het opstellen van jaarplannen, het signaleren naar mentoren en docenten, intervisie en overleg en het inventariseren van opleidingswensen en -behoeften. Vanwege de groeiende studentenaantallen en de overtuiging van de noodzaak om de kwaliteit van de studiebegeleiding op peil te houden, is sinds begin 2009 een tweede studieadviseur aangesteld. Dit heeft de mogelijkheid geopend om per opleidingsjaar een jaarplan studiebegeleiding op te stellen, om de inzet van de begeleiding overzichtelijk in kaart te brengen, hiaten op te sporen en nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Bij het begeleiden van bachelorstudenten speelt het BSA een rol. Aan het eind van het eerste jaar van inschrijving dienen studenten ten minste 40 EC behaald te hebben, aan het eind van het tweede jaar van inschrijving dienen alle vakken van het eerste bachelorjaar behaald te zijn (60 EC). Wanneer studenten niet aan deze normen voldoen, krijgen zij aan het eind van het studiejaar een negatief BSA, behalve als er sprake is van persoonlijke omstandigheden. Dit advies heeft tot gevolg dat zij zich gedurende drie jaar niet meer mogen inschrijven voor de bacheloropleiding GB&MG aan de EUR. De laatste jaren is opgemerkt dat de studenten die overgaan naar het tweede jaar van de bacheloropleiding en tussen 40 en 59 EC gehaald hebben, in het tweede studiejaar een hiaat ervaren in de begeleiding. De studieadviseur is er wel, maar het mentoraat valt weg in het tweede jaar. Besloten is om met ingang van het academisch jaar 2009-2010 een mentor aan te stellen voor deze groep studenten. Ook kan de studieadviseur in dit jaar voor de student een rol spelen. Uitgangspunt hierbij is dat de student het initiatief neemt. Daarnaast zullen onderzoeksresultaten worden gebruikt om gericht maatregelen toe te passen, met als doel een stijging van de positieve BSA-rendementen. Gestreefd wordt naar een positief BSA-rendement van 80%.

Oordeel

De commissie heeft de studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten door het iBMG bestudeerd en concludeert dat deze adequaat zijn met het oog op studievoortgang en

aansluiten bij de behoefte van studenten. De commissie stelt vast dat de studenten over het algemeen tevreden zijn over de begeleiding. Zij heeft opgemerkt dat er sprake is van een proactieve vorm van begeleiding van bachelorstudenten. Met betrekking tot masterstudenten gaat het iBMG er vanuit dat deze zelf in staat zijn om actie te ondernemen wanneer zij vragen hebben of problemen ervaren. Aan de start van het programma worden zij van informatie voorzien over de wijze waarop zij dit kunnen doen. De commissie heeft begrip voor het feit dat masterstudenten een steeds grotere verantwoordelijkheid hebben, maar observeerde dat studenten enkele wensen hebben ten behoeve van de informatievoorziening.

De commissie stelt dat studenten het gevoel hebben dat zij over voldoende informatie beschikken over de stappen die zij kunnen ondernemen wanneer zij vragen of problemen hebben en geen beperkingen ervaren wanneer zij een studieadviseur willen benaderen. Toch observeerde de commissie dat studenten basisinformatie missen wanneer zij beginnen met de opleiding. De commissie adviseert het iBMG om meer informatie te verstrekken aan het begin van het programma met betrekking tot praktische zaken als het gebruik van de online omgeving (zie facet 8) en met betrekking tot de vrijekeuzeruimte die studenten hebben (zie facet 6). De commissie stelt vast dat studenten op dit moment gedeeltelijk verantwoordelijk zijn voor het samenstellen van een samenhangend pakket van vakken, op basis van een document dat aan hen verstrekt wordt. Hoewel studenten aangeven dat de informatie in dit document helder beschreven is en hen ondersteunt in het maken van de juiste keuzen, heeft het de voorkeur van de commissie dat studenten nauwgezet begeleid worden tijdens dit proces.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg:

De commissie heeft bestudeerd op welke wijze bachelorstudenten worden begeleid. De commissie is van oordeel dat de opleiding voldoende activiteiten onderneemt om studenten voor te lichten over mogelijkheden tijdens en na de opleiding. Zij vindt het mentoraat een nuttig instrument en zij heeft waardering voor de manier waarop de opleiding deze inzet tijdens het eerste jaar van de bacheloropleiding. De commissie constateert en waardeert de keuze van het iBMG om in het tweede jaar een mentor aan te stellen voor een groep studenten, en dat tevens een studieadviseur beschikbaar wordt gesteld tijdens dit jaar.

Daarnaast vindt de commissie dat het iBMG er goed aan doet om, zoals zij zelf stelt, gerichter maatregelen te implementeren met als doel een stijging van de positieve BSA-rendementen. De commissie stelt dat het BSA-rendement op dit moment aan de lage kant is (40%). Een mogelijke oorzaak daarvan is het feit dat studenten die uitgeloot worden voor geneeskunde, ervoor kiezen om deze studie te volgen tot zij wel worden ingeloot. Daarnaast stelt het iBMG dat een deel van de studenten het niveau niet aankan, of werkzaam is naast het volgen van de opleiding. Hoewel verschillende oorzaken genoemd zijn, stelt de commissie vast dat het iBMG niet duidelijk genoeg in kaart heeft gebracht wat de oorzaken zijn van het lage rendement en hoe studenten die stoppen met de studie hun weg vervolgen. Zij adviseert dan ook hier een onderzoek naar in te stellen. Ook kunnen het lage BSA-rendement en de oorzaken hiervoor volgens de commissie frequenter intern besproken worden, bijvoorbeeld door de opleidingsdirecteur, opleidingscoördinator en vakcoördinatoren.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Voorzieningen

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Voorzieningen. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

5.1.4. Interne kwaliteitszorg

F17: Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Beschrijving

De kwaliteit van de iBMG-opleidingen wordt systematisch en cyclisch geëvalueerd, waarbij verschillende actoren betrokken zijn (zie facet 19). Naar aanleiding van de resultaten van externe accreditatie en tussentijdse EUR-evaluatie, die halverwege de accreditatiecyclus plaatsvindt, worden lange termijn doelstellingen geformuleerd door het iBMG en verwerkt in jaarplannen waarin wordt aangegeven wie het komende collegejaar op welke manier aan welke doelstellingen gaat werken. De jaarplannen worden aan het einde van het academisch jaar geëvalueerd, zodat duidelijk wordt wat er van de plannen terecht is gekomen en waarom doelstellingen eventueel niet zijn behaald. Vervolgens wordt de cyclus opnieuw gestart. Op instellingsniveau wordt de voortgang met betrekking tot de strategische doelstellingen elk jaar in kaart gebracht aan de hand van begrotingsplannen opgesteld door de faculteiten.

In het kwaliteitszorgsysteem spelen de onderwijsraad, de opleidingscommissie en het studentenpanel een belangrijke rol. De onderwijsraad komt een keer per trimester bijeen om te spreken over studentenervaringen tijdens het lopende trimester en, indien van toepassing, over meer algemene onderwerpen betreffende het onderwijs. De opleidingscommissie van het iBMG bestaat uit vier personeelsleden en vier studenten en heeft als taak: (a) het beoordelen en adviseren met betrekking tot het vaststellen en wijzigen van de OER, (b) de bewaking van de interne kwaliteitszorg en (c) het gevraagd of ongevraagd adviseren van de opleidingsdirecteur en van de decaan over alle aangelegenheden met betrekking tot het onderwijs in de betreffende opleiding. De opleidingscommissie bespreekt alle vakevaluaties. Daarnaast kijkt zij naar vak- en jaaroverstijgende trends die uit de evaluatie naar voren komen en wordt zij om advies gevraagd over het onderwijsbeleid, bijvoorbeeld het meerjarenplan of de harde knip. De opleidingscommissie is op dit moment nog zoekende hoe het beste invulling kan worden gegeven aan haar taken/rol, met name op het gebied van strategie en beleid. Het studentenpanel komt een tot twee keer per onderwijsperiode samen. In de panels nemen naast een vaste groep studenten (zes tot tien), de betrokken vakcoördinatoren en de opleidingscoördinator deel. Doel is om lopende zaken binnen het onderwijs te bespreken, waarna de opleidingscoördinatoren en/of vakcoördinatoren de mogelijkheid hebben om aanpassingen te doen voor de resterende onderwijsweken van lopende vakken en/of om verbeteringen in een volgende versie van het vak te realiseren.

Daarnaast wordt elk vak jaarlijks geëvalueerd aan de hand van een schriftelijke vakevaluatie die tijdens het laatste hoor- of werkcollege onder studenten wordt afgenomen. In deze vakevaluaties worden vaste onderwerpen bevraagd. Daarnaast hebben docenten de mogelijkheid om in overleg met de medewerker onderwijskwaliteit enkele vakspecifieke stellingen toe te voegen. De rapporten van de vakevaluaties worden naar alle betrokken docenten, de vakcoördinator, de opleidingscoördinator, de opleidingscommissie, de beleidsmedewerker onderwijs en de opleidingsdirecteur gestuurd. Structureel vindt er op basis van de resultaten van de vakevaluaties een evaluatiegesprek plaats tussen de

opleidingscoördinator en de desbetreffende vakcoördinator. In dit gesprek worden verbeterpunten voor het komende collegejaar besproken, die worden vastgelegd in een verslag dat aan het vakdossier wordt toegevoegd. De opleidingscommissie en de opleidingsdirecteur monitoren dit proces en grijpen waar nodig in.

Uit evaluatie door de opleidingscommissie komt naar voren dat de kwaliteit van het onderwijs van de meeste vakken voldoet aan de gestelde normen. In de gevallen waar de kwaliteit van het onderwijs op punten lager is dan de gestelde norm, blijkt bij navraag door de opleidingscommissie in bijna alle gevallen reeds actie te zijn ondernomen door de opleidingscoördinator en de docenten. De opleidingscommissie hoeft vrijwel niet te vragen om verbeteracties of te wijzen op problemen. Naast de vakevaluaties vindt het iBMG het belangrijk om meer kwalitatieve input over het lopende onderwijs te krijgen. Dit wordt door middel van studentenpanels verkregen. Het vakdossier wordt in het volgende collegejaar geraadpleegd, zodat kan worden vastgesteld in hoeverre de verbeterpunten naar aanleiding van de schriftelijke vakevaluatie en advies van de studentenpanels zijn uitgevoerd en tot welk resultaat dat heeft geleid.

Oordeel

De commissie heeft het kwaliteitszorgsysteem van het iBMG bestudeerd en constateert dat de onderdelen van de opleidingen periodiek en systematisch geëvalueerd worden en dat de opleidingen daarbij streefcijfers hanteren. Volgens de commissie steekt het kwaliteitszorgsysteem goed in elkaar en maakt het een zeer solide indruk. Zowel op vakniveau als op curriculumniveau is sprake van constructies langs meerdere lijnen, waarbij terugkoppeling een belangrijke rol speelt. De commissie observeerde dat er verbetering heeft plaatsgevonden met betrekking tot de organisatie rondom de kwaliteitszorg, waardoor dit systeem van terugkoppeling mogelijk is gemaakt en alle binnen de organisatie betrokken personen een duidelijk beeld hebben van acties die naar aanleiding van evaluaties ondernomen worden.

Er wordt volgens de commissie regelmatig geëvalueerd vanuit verschillende perspectieven en op verschillende niveaus. Zij stelt vast dat de studenten een grote rol spelen bij de evaluatie van het onderwijs. Zij maken deel uit van de onderwijsraad, opleidingscommissie en studentenpanels, en geven de commissie de indruk zeer actief betrokken te zijn bij de kwaliteit van de opleidingen. De onderwijsraad draagt volgens de commissie bij aan de samenhang van de opleidingen op curriculumniveau. De opleidingscommissie is zowel op curriculumniveau als op vakniveau betrokken en heeft veel contact met haar achterban, zo constateerde de commissie. Daarnaast kan de commissie bevestigen dat de aanbevelingen van de opleidingscommissie serieus worden genomen. Omdat zij een belangrijke rol speelt, en een zeer adequate indruk maakt, adviseert de commissie haar rol beter te profileren binnen de organisatie. Naar aanleiding van de visitatie stelt de commissie vast dat het iBMG zich hiervan bewust is en inmiddels stappen in deze richting heeft ondernomen, waarvoor zij waardering heeft. De studentenpanels geven inzicht in de mening van studenten, ter aanvulling op vakevaluaties. Volgens de commissie is het idee van studentenpanels op vakniveau als bijsturingmodel van de opleidingscommissie goed uitgewerkt.

De commissie waardeert de tussentijdse evaluatie van elk vak, die het mogelijk maakt om verbeteringen onmiddellijk door te voeren. De commissie concludeert dat er aan het einde van ieder vak een evaluatie wordt afgenomen, en stelt dit op prijs. Daarnaast wordt er volgens de commissie adequaat gereageerd, indien evaluaties uitwijzen dat er een hiaat blijkt te zijn. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat een docent niet langer in de rol van scriptiebegeleider zal optreden. Ook worden de uitkomsten van evaluaties jaarlijks besproken in de

functioneringsgesprekken. Hoewel de commissie in eerste instantie niet de beschikking had over alle evaluaties, heeft zij tijdens de visitatie de mogelijkheid gehad om zich hierin te verdiepen, en vastgesteld dat deze adequaat worden ingezet.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **goed**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **goed**.

F18: Maatregelen tot verbetering

De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Beschrijving

Het systeem van kwaliteitszorg (zie facet 17) zorgt ervoor dat er op verschillende niveaus continu gewerkt wordt aan het blijven verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het monitoren van deze kwaliteit. Naar aanleiding van de vorige accreditatie en tussentijdse EUR-evaluatie zijn verschillende onderwijsinnovaties in gang gezet. Zo heeft het iBMG de afgelopen jaren geïnvesteerd in de internationalisering van haar onderwijs door het aangaan van uitwisselingsrelaties met andere universiteiten en het aanbieden van vakken in het Engels, zodat het aantal buitenlandse inschrijvingen zal stijgen. Daarnaast is het handboek onderwijs, met daarin een overzicht van de onderwijsorganisatie en bijbehorende procedures en richtlijnen ontwikkeld om verspreiding en borging van de vele onderwijsprocedures te waarborgen. Ook is geïnvesteerd in het meer ‘cyclisch’ maken van de onderwijs-evaluaties door vakdossiers aan te leggen (zie facet 17), waar de verschillende evaluaties (kwantitatief en kwalitatief) bijeen worden gebracht, samen met omschreven verbeteracties door de vakcoördinatoren. Vanaf het academisch jaar 2009-2010 is een nieuw evaluatiesysteem geïmplementeerd (EvaSys), waarbij vakevaluaties zowel op papier als digitaal kunnen worden afgenomen. Als laatste is er de afgelopen jaar geïnvesteerd in de schrijfvaardigheid van studenten.

Ook naar aanleiding van onderwijs-evaluaties zijn verbetertrajecten opgezet. Zo heeft men in het afgelopen jaar maatregelen getroffen om de studiebelasting van de masteropleidingen te verlagen op de door studenten aangegeven momenten door toetsen meer te spreiden en toetsvormen te laten variëren. In de bacheloropleiding werd het eerste jaar juist als te licht ervaren. Aan het eerste jaar zijn daarom een nieuw vak en formatieve toetsen toegevoegd. Daarnaast bleek dat in het tweede jaar de integratie tussen de disciplines te weinig tot zijn recht kwam. Op basis hiervan zijn twee vakken grondig herzien. Uit de laatste evaluatie blijkt dat deze vakken aanmerkelijk beter hebben gescoord. In de komende periode zal daarom ook het vak Kwaliteit en doelmatigheid worden omgevormd.

Oordeel

De commissie heeft bestudeerd of de uitkomsten van evaluaties de basis vormen voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen, en concludeert dat de opleidingen voldoen aan de eisen die worden gesteld aan dit facet. De commissie heeft waardering voor de manier waarop binnen het iBMG gewerkt wordt aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, waarbij zowel interne als externe invloeden een rol spelen. Zij heeft, op basis van de zelfstudie en de informatie die zij tijdens de gesprekken ontving, vastgesteld dat de afdeling reageert op signalen dat er verbetermaatregelen nodig zijn, zich daarbij responsief en constructief opstelt en snel in staat is om daadwerkelijk maatregelen te nemen om de gewenste verbeteringen te realiseren.

De commissie heeft kennisgenomen van voorbeelden van concrete maatregelen die genomen zijn op basis van evaluaties en daarbij gezien dat het systeem van kwaliteitszorg in de praktijk goed functioneert (zie facet 17). Zo werd tijdens de visitatie als voorbeeld aangegeven dat docenten, wanneer zij niet goed functioneren of geen goede ondersteuning bieden als scriptiebegeleider, niet langer in deze functie mogen optreden. Hoewel op korte termijn adequate verbetermaatregelen worden doorgevoerd, stelt de commissie dat het resultaat van het doorvoeren van maatregelen op lange termijn niet altijd duidelijk wordt. Zo worden de rendementen die in de masteropleiding als streefdoel zijn gesteld, al meerdere jaren achter elkaar niet gehaald (zie facet 21). Daarnaast observeerde de commissie dat er, ondanks de aandacht die er op dit moment al voor is, nog een verbeterslag geslagen zal moeten worden op het gebied van academisch schrijven (zie facet 4).

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F19: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Beschrijving

Volgens de zelfstudie zijn er binnen het iBMG verschillende actoren betrokken bij de kwaliteit van de iBMG-opleidingen. In het begin van deze rapportage wordt inzicht gegeven in de structuur en organisatie, waarbij wordt beschreven op welke wijze de decaan, de directeur onderwijs, de opleidingsdirecteur, opleidingscoördinator en vakcoördinator betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg van de opleidingen. Docenten worden, net als studenten, betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs, bijvoorbeeld door deel uit te maken van de opleidingscommissie (zie facet 17).

Volgens de zelfstudie worden alumni ingezet ten behoeve van voorlichting en werving, onderzoek en onderwijs. Vanuit het iBMG wordt getracht alle alumni direct te bereiken, bijvoorbeeld met behulp van een nieuwsbrief en via e-mail. Voor wat betreft onderwijs wordt gebruikgemaakt van alumni voor het verzorgen van bijvoorbeeld gastcolleges, bedrijfsbezoeken en stages. Het iBMG onderhoudt goede samenwerkingsrelaties met de Alumni Vereniging aBMG, waarvan circa 30% van de BMG-alumni lid is. Het bieden van 'bijscholing' in samenwerking met aBMG is een van de speerpunten van het alumnibeleid. Dit uit zich bijvoorbeeld in het aanbieden van video's van (jonge) onderzoekers via het internet alsmede in de organisatie van deskundigheidsbevorderingsdagen. Tot slot wil het iBMG samen met aBMG actief aansluiten bij het alumnibeleid van de EUR. Een belangrijke stap is een gezamenlijke benutting van de nieuwe alumnidatabase. Het alumnibeleid wordt geëvalueerd door middel van een enquête die in 2009 voor de tweede keer is afgenomen. Op deze manier wordt, naast de meer informele contacten, inzicht verkregen in onderwerpen als de aansluiting van de iBMG-opleidingen op de arbeidsmarkt, de snelheid waarmee alumni een relevante baan vinden en de interesse in het verzorgen van gastcolleges en stageplaatsen.

Met (potentiële) werkgevers van afgestudeerden worden op verschillende manieren relaties onderhouden. Zo wordt intensief contact gehouden met stage-instellingen voor studenten uit het derde jaar van de bacheloropleiding en voor de 'duale variant' van de masteropleiding Zorgmanagement. Deze contacten worden systematisch bijgehouden door de coördinatoren van de betreffende studieonderdelen en besproken met de opleidingscoördinatoren. Daarnaast kent de masteropleiding Zorgmanagement een externe adviesraad, waarin personen

uit het werkveld van de afgestudeerden zitting hebben. Binnen de masteropleiding HEPL bestaat een dergelijke gesystematiseerde manier van contact met het werkveld nog niet.

Oordeel

De commissie heeft bestudeerd in welke mate het iBMG zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleidingen actief betreft bij interne kwaliteitszorg en concludeert dat de opleidingen voldoen aan de eisen die gesteld worden aan dit facet. De commissie heeft vastgesteld dat de docenten en de studenten op de gebruikelijke manier betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg, bijvoorbeeld via de opleidingscommissie en de onderwijsraad. De commissie stelt vast dat het contact tussen docenten en studenten vrij laagdrempelig is en regelmatig plaatsvindt. Zij heeft hier waardering voor en stelt dat ook deze informele contacten bijdragen aan de kwaliteit van de opleidingen.

De commissie stelt daarnaast vast dat het iBMG veel contact heeft met alumni. De alumni worden onder andere ingezet om gastcolleges te verzorgen en studenten van stageplekken te voorzien. De commissie oordeelt dat er meer gebruikgemaakt kan worden van het contact met alumni, door de rol van alumni binnen het iBMG te verbreden op het gebied van evaluatie. Hoewel de commissie vaststelt dat er op dit moment wel evaluaties worden ingezet om de activiteiten van alumni in kaart te brengen, stelt zij dat deze slechts driejaarlijks zijn, en dat het iBMG bovendien nog geen duidelijk beeld blijkt te hebben van het carrièreverloop van de alumni. Zij adviseert het iBMG om het contact met alumni te systematiseren en hierbij de doorstroom beter in kaart te brengen.

De commissie stelt vast dat de opleidingen ruim voldoende in contact staan met het werkveld, mede doordat veel studenten naast hun studie ook werkzaam zijn in het beroepenveld. De commissie concludeert dat deze contacten door de opleidingen goed worden ingezet en bijdragen aan de kwaliteit van de opleidingen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Interne kwaliteitszorg

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Interne kwaliteitszorg. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

5.1.6. Resultaten

F20: Gerealiseerd niveau

De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

Studenten sluiten de opleiding af door middel een afstudeeronderzoek: een wetenschappelijk verantwoord empirisch onderzoek naar problemen/onderwerpen in het veld van de gezondheidszorg of gezondheidswetenschappen dat zelfstandig, onder begeleiding van een docent en een meezer, wordt opgezet en uitgevoerd. In het kader van het verbeteringstraject

is besloten dat de meelezer afkomstig moet zijn uit een andere sectie dan de begeleider, en de scriptie alleen mag worden verdedigd wanneer de meelezer deze van voldoende niveau acht. De student levert zowel een onderzoeksvorstel als een scriptie in, beide moeten voldoen aan academische normen. Daarnaast wordt van de student gevraagd het onderzoek mondeling te presenteren en te verdedigen. Voor het beoordelen van de scripties is door het iBMG meerdere keren gewerkt aan een lijst van aandachtspunten en beoordelingscriteria. Aan de hand van het scriptiebeoordelingsformulier wordt transparant gemaakt op welke afwegingen het eindcijfer voor de scriptie berust.

Op dit moment geven studenten aan dat zij een groot verschil ervaren tussen de eisen die aan het afstudeerproject worden gesteld en aan de rest van de studie, in het bijzonder met betrekking tot de schrijfp opdrachten. Er wordt daarom gewerkt aan de inbedding van schrijfvaardigheden en vaardigheden rondom het geven en vragen van feedback in het curriculum. Daarnaast geven studenten aan dat de kwaliteit en intensiteit van de begeleiding naar hun ervaring nogal verschillen. Dit onderwerp wordt opgepakt door de scriptiecoördinator en de opleidingscommissie, en zal worden besproken tijdens de jaarlijkse onderwijsdagen. Er zijn ook plannen om intervisiebijeenkomsten met begeleiders van scriptiestudenten te houden tijdens verschillende fasen van het scriptietraject.

In de zelfstudie wordt aangegeven dat studenten doorstromen naar zowel de arbeidsmarkt als naar een masteropleiding, veelal in een gecombineerde constructie. De stage aan het einde van het derde bachelorjaar blijkt een belangrijk vliegwiel te zijn voor studenten om een baan te krijgen na het afronden van hun bacheloropleiding. Arbeidsmarktonderzoeken onder alumni geven veel inzicht in de loopbaan van de studenten na afronding van de studie. De zelfstudie die in 2003 is geschreven, geeft aan dat de arbeidsmarktpositie van BMG-alumni op dat moment goed tot uitstekend was. Werkloosheid was zo goed als onbekend, zelfs bij pas afgestudeerden, en het bruto maandsalaris lag hoger dan het EUR-gemiddelde. De startfunctie was veelal een beleidsfunctie, met doorgroeimogelijkheden tot managementfuncties. Ook de mobiliteit van alumni op de arbeidsmarkt was hoog. De alumni-enquête die door iBMG eind 2008/begin 2009 is uitgezet, bevestigt dit beeld. 97,3% van de studenten vindt binnen twaalf maanden een baan. Omdat de meerderheid van de bachelorstudenten eerst doorstroomt naar een masteropleiding, zijn de precieze cijfers voor bachelorstudenten die rechtstreeks de arbeidsmarkt ingaan echter nog niet voorhanden.

Masteropleiding Zorgmanagement

Studenten sluiten de opleiding af door middel van het uitvoeren van een afstudeeronderzoek, waarna zij in staat zijn om zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te verrichten. Zij verrichten onderzoek in groepen van vijf à zes aan de hand van een thema dat door een afstudeerbegeleider is aangereikt, waarbij zij zich richten op een deelaspect van het geformuleerde thema. In het rooster zijn scriptiebegeleidingsmomenten ingepland. De afstudeergroep bezoekt deze bijeenkomsten waar men elkaar van feedback bedient, tips geeft en motiveert. Dit groepsgewijs werken, waarbij iedere student overigens werkt aan een individuele scriptie, zorgt ervoor dat studenten in een redelijk gestructureerd proces aan hun scriptie werken, waarbij zij zowel van elkaar als van hun begeleider feedback krijgen.

Het is de bedoeling dat studenten een probleemstelling en deelvragen binnen de context van een probleemsituatie formuleren, zelfstandig een literatuurstudie uitvoeren en een theoretisch kader schrijven dat past bij de vraagstellingen. Daarnaast worden zij geacht een adequate onderzoeksopzet te ontwerpen, data te verzamelen, te analyseren en conclusies en aanbevelingen aan deze data te verbinden. Tot slot schrijven studenten een discussie en een reflectieparagraaf. Het moet daarbij gaan om een theoretisch gestuurd empirisch onderzoek

naar problemen in het veld van managementvraagstukken in de gezondheidszorg, dat wetenschappelijk verantwoord is, en opgezet en uitgevoerd met kennisvermeerdering als doel. Zowel de onderzoeksopzet als de conceptscriptie worden door een begeleider beoordeeld en door een meezeer (net als de begeleider een gepromoveerde docent), hetgeen leidt tot een 'go-no go' beslissing. De eindschrijftie verdedigen studenten in een eindgesprek met begeleider en meezeer.

Uit de zelfstudie blijkt dat ruim 88% van de studenten binnen negen maanden een baan vindt in de functie van: (zorg)manager, beleidsmedewerker, (project)adviseur of wetenschappelijk onderzoeker (alumni-enquête 2008). Vier studenten vonden als onderzoeker hun weg in één van de onderzoeksprogramma's van het iBMG.

Oordeel

De commissie is nagegaan hoe de opleidingen garanderen dat gerealiseerde eindkwalificaties in overeenstemming zijn met de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen. Zij heeft de wijze waarop de eindkwalificaties gerealiseerd worden bestudeerd door een random selectie van scripties te beoordelen, waarbij rekening gehouden is met de toegekende cijfers (hoge, gemiddelde en lage cijfers). De commissie heeft een selectie van de 25 meest recente scripties en beoordelingsformulieren beoordeeld. Over het algemeen kan de commissie zich vinden in de cijfers die zijn toegekend door de scriptiebegeleiders. De commissie stelt dat er sprake is van differentiatie, en dat de cijfergeving een juiste afspiegeling lijkt te zijn van de verschillende niveaus van de scripties. Echter, enkele scripties die werden beoordeeld met een laag cijfer hadden volgens de commissieleden nog eenmaal verbeterd moeten worden. Aan de andere kant stelt de commissie vast dat enkele scripties met hoge cijfers zeer adequaat zijn, en in aanmerking zouden kunnen komen voor een (wetenschappelijke) publicatie.

De commissie concludeert dat de (academische) schrijfstijl van de studenten van een redelijk niveau is, en dat studenten van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding (tevens afkomstig uit schakelprogramma's) zich voldoende voorbereid voelen wanneer zij starten aan het afstudeertraject. Toch zijn er met betrekking tot de schrijfvaardigheden zeker nog mogelijkheden voor verbetering volgens de commissie, vooral wanneer wordt meegenomen dat er relatief veel aandacht aan schrijfvaardigheden wordt besteed door het iBMG. Daarnaast stelt de commissie vast dat er een duidelijk onderscheid is tussen meer wetenschappelijke en praktijkgerichte scripties, en adviseert zij het iBMG om bij praktijkgerichte scripties de wetenschappelijke invalshoek beter te waarborgen. Ondanks deze aanbevelingen is de commissie in het algemeen tevreden over het niveau van de scripties, zeker wanneer zij meeneemt dat studenten hier relatief weinig EC aan kunnen besteden.

Daarnaast heeft de commissie een duidelijke verbetering geconstateerd met betrekking tot de begeleiding die aan studenten geboden wordt, en verwacht zij dat het niveau van de scripties en daarmee het gerealiseerd niveau, hierdoor op korte termijn zal gaan stijgen. De commissie waardeert de actieve houding van het iBMG ten aanzien van de verschillen die studenten ervaren in de kwaliteit en intensiteit van de begeleiding. De commissie heeft vastgesteld dat er een pilot is opgezet voor de masteropleidingen, waarbij er een systeem is opgezet dat afstudeertrajecten nauwkeurig monitort, zodat het door het iBMG gebruikt kan worden om scriptieprocessen te analyseren. De commissie stelt vast dat zowel studenten als docenten hier baat bij hebben. Het systeem zal tevens bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in de processen en deadlines van de studenten. Zo kunnen problemen tijdig ondervangen worden, en verkrijgt het iBMG tevens meer inzicht in de kwaliteiten van de begeleiders. De commissie concludeert dat de begeleiding van studenten over het algemeen naar wens verloopt, en dat

studenten het gevoel hebben dat zij voldoende intensief in contact staan met hun begeleider. Wel geven studenten aan dat er problemen worden ervaren bij het zoeken van een begeleider. Op dit moment is er, volgens de commissie, sprake van een probleem wanneer verschillende vakgroepen of scriptiebegeleiders meer benaderd worden dan anderen. Het in kaart brengen van afstudeertrajecten zou het iBMG kunnen ondersteunen bij het opzetten van een hulpmiddel voor het koppelen van studenten aan een onderwerp en begeleider.

De commissie waardeert het feit dat het grootste deel van de studenten bijna onmiddellijk na het afstuderen de mogelijkheid heeft om te starten als onderzoeker of op de arbeidsmarkt. Zij adviseert het iBMG om, zoals eerder gesteld, meer inzicht te verkrijgen in het traject dat studenten afleggen na de afronding van de opleidingen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

De commissie concludeert dat de bachelorscripties voldoen aan de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen. Zij heeft vastgesteld dat studenten over voldoende vaardigheden beschikken aan het einde van de bacheloropleiding. Daarnaast observeerde zij dat de studenten adequaat begeleid worden, waarbij de scriptiecoördinator steeds op de hoogte is van de voortgang van de studenten. De commissie stelt daarnaast vast dat bachelorstudenten kunnen doorstromen naar ten minste één masteropleiding en/of de arbeidsmarkt.

Masteropleiding Zorgmanagement

De commissie concludeert dat de scripties van de masteropleiding Zorgmanagement voldoen aan de nagestreefde eindkwalificaties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen. Zij waardeert de invalshoek die door het iBMG is verkozen, waarbij studenten in groepen werken aan een individuele scriptie. De commissie is ervan overtuigd dat deze aanpak studenten stimuleert en tevens ondersteunt doordat zij ook van elkaar feedback kunnen ontvangen. Het valt de commissie op dat veel van de scripties met een 6 zijn beoordeeld. Daarnaast heeft het iBMG de scripties door een externe commissie laten beoordelen, waarbij naar voren is genomen dat deze beoordelingen lager uitvielen. De commissie is zich bewust van het feit dat aspecten als inzet en zelfstandigheid niet zijn meegenomen in deze externe beoordeling, en concludeert bovendien dat de scripties op dit moment ondanks deze beoordeling van voldoende kwaliteit zijn. Daarnaast heeft de commissie er vertrouwen in dat het niveau van de scripties snel zal stijgen door de verbeteringen die zijn doorgevoerd op het gebied van begeleiding en met de academisering van de opleiding (zie facet 4). De commissie stelt vast dat masterstudenten toegang hebben tot de arbeidsmarkt of de mogelijkheid hebben om hun carrière als onderzoeker te starten.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

F21: Onderwijsrendement

Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen. Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Beschrijving

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

In 2005 hebben de opleidingen instroomdoelstellingen geformuleerd met een groei naar 110 instromers per jaar in de bacheloropleiding. Sinds het studiejaar 2006-2007 is dit doel

overstegen. De instroom is daarbij gemeten ten opzichte van de doorstroom en op basis van de norm 'post-BSA' (60% na vier jaar). Dit houdt in dat alle studenten die voortijdig hebben moeten stoppen met de opleiding vanwege het BSA niet worden meegenomen in de rendementsberekeningen. Hetzelfde geldt voor studenten die vanwege persoonlijke omstandigheden studie-uitstel hebben gekregen. In tabel 5.8 zijn de rendementen van de opleiding over de afgelopen vijf jaar opgenomen. Hieruit blijkt dat de rendementscijfers in 2002 na drie, vier en vijf jaar aanzienlijk hoger liggen dan in 2003 en 2004. Dit valt volgens de zelfstudie met name toe te kennen aan extra begeleidingsacties om doctoraalstudenten te stimuleren nog binnen het doctoraalprogramma af te studeren.

Jaar	Instroom	Na 3 jaar	Na 4 jaar	Na 5 jaar	Na 6 jaar
2002	60	30 (50%)	41 (66,7%)	44 (73,3%)	45
2003	64	13 (20,3%)	17 (26,6%)	23 (35,9%)	25
2004	100	26 (26%)	37 (37%)	46 (46%)	-
2005*	58	24 (41,3%)	36 (60,3%)	-	-
2006*	64	31 (48,4%)	-	-	-

Tabel 5.8 Rendementen van de opleiding over de afgelopen vijf jaar

Om meer inzicht te krijgen in de doorstroom en de rendementen is de studievoortgang van de studenten onderzocht. Naar aanleiding hiervan is vanaf 2006-2007 een systeem ingevoerd waarbij studenten ieder trimester spiegelinformatie op cohortniveau aangereikt krijgen. Daarnaast zijn er voor de bacheloropleiding specifieke doorstroomdoelstellingen geformuleerd. Ten eerste betreft dit het versnellen van de doorstroom en het vaststellen van een realistische doorstroomsnelheid, waarna categorieën benoemd kunnen worden. Ten tweede wordt er gewerkt aan het doen ontstaan van een cultuur waarin snel afstuderen de norm is en dat studenten zelf verantwoordelijk zijn voor een snelle doorstroom. Er wordt van docenten verwacht dat zij de zelfverantwoordelijkheid van de student stimuleren door minder herkansingen en uitstellen/verschuiven van deadlines toe te staan. Daarnaast is, ter verhoging van de rendementen (ter voorkoming van zeer vroegtijdige uitval), de startweek ontwikkeld, waarmee studenten de gelegenheid wordt geboden om sneller aansluiting te vinden bij het universitaire onderwijs. Ook studieadviseurs ondersteunen de eigen verantwoordelijkheid van de student ten aanzien van de doorstroom. Het effect van het BSA op de doorstroom/rendementen en het aantal studenten (verplichte uitval) wordt op dit moment onderzocht.

Masteropleiding Zorgmanagement

Uit de zelfstudie blijkt dat de opleiding zich richt op een onderwijsrendement van 80% na twee jaar studie. Hoewel het rendement van de opleiding aan deze doelstelling voldoet, is een daling van het (eerstejaars) rendement te constateren. In het jaar 2008-2009 is het percentage voltijdstudenten dat binnen het academische jaar afstudeert 50%, terwijl het in eerdere jaargangen aanzienlijk hoger lag. Na een opleving in de jaren 2005 en 2006 is er bij deeltijdstudenten ook een afname van het rendement te zien. Tabel 5.9 en 5.10 tonen de rendementscijfers van de voltijd- en deeltijdstudenten. Er zijn enkele redenen voor deze ontwikkeling aan te wijzen. Het programma is zwaarder geworden in de loop van de tijd (academiseringslag van het curriculum) en het aantal studenten met een parttimebaan wordt groter. Hierdoor kiezen meer voltijdstudenten ervoor om met name het afstuderen over twee jaar uit te smeren.

Cohort	aantal	% geslaagden					
		% 1 jaar	% 2 jaar	% 3 jaar	% 4 jaar	% 5 jaar	% 6 jaar
2003	72	69	91	91	94	95	95
2004	71	83,3	90,1	91,5	94,3	94,3	
2005	83	65	94	95	95		
2006	87	71,2	89,6	93,1			
2007	59	54,2	83				
2008	108	50					

Tabel 5.9. Rendementen van de opleiding over de afgelopen vijf jaar – voltijd studenten

Cohort	aantal	% geslaagden				
		% 2 jaar	% 3 jaar	% 4 jaar	% 5 jaar	% 6 jaar
2003	8	75	75	87,5	87,5	87,5
2004	3	33,3	33,3	33,3	33,3	
2005	5	80	80	80		
2006	6	83,3	83,3			
2007	15	66,6				
2008	9	-				

Tabel 5.10. Rendementen van de opleiding over de afgelopen vijf jaar – deeltijd studenten

Vorig jaar zijn er maatregelen getroffen om de studiebelasting aan het einde van het trimester te verlichten door combinaties in de toetsing te maken. Dit jaar is het afstuderen onder de loep genomen en wordt geprobeerd om vertraging zo veel mogelijk te voorkomen door bijvoorbeeld te gaan werken met een elektronisch volgsysteem, waardoor de afstudeerbegeleider inzicht krijgt in de fase van het afstuderen waarin studenten vertraging oplopen en met gerichte acties deze vertraging kan proberen te verminderen. Daarnaast wordt momenteel onderzocht op welke manier de ‘Handleiding voor het afstuderen’ wordt gebruikt door afstudeerbegeleiders. Geprobeerd wordt inzichtelijk te maken in hoeverre en waarom het gebruik van deze handleiding varieert en of dit een oorzaak is voor de vertragingen. Een andere maatregel om het rendement te beïnvloeden gaat via voorlichting aan studenten, waarin wordt aangegeven dat studenten met een parttimebaan van maximaal twintig uur deze masteropleiding kunnen volgen.

Oordeel

De commissie heeft kennisgenomen van de rendementen van de opleidingen, en van de maatregelen om deze te verbeteren. Zij heeft vastgesteld dat verschillende factoren van invloed zijn op het al dan niet behalen van de rendementen waar de opleidingen naar streven. Zo kiezen enkele studenten er bewust voor om vertraging op te lopen, omdat zij waarde hechten aan het uitvoeren van nevenactiviteiten naast hun opleiding. Kenmerkend voor het iBMG is dat een groot aantal van de studenten, naast het volgen van een opleiding, werkzaam is. Vooral in de laatste fase van de opleiding, het schrijven van de scriptie, kan dit problemen opleveren voor studenten. De commissie adviseert het iBMG om zich hier bewust van te zijn, en bijvoorbeeld te overwegen om het programma zo in te richten dat studenten tijdens het schrijven van de scriptie geen vakken meer hoeven te volgen, bijvoorbeeld door de periode waarin de scriptie geschreven kan worden te verlengen. Daarnaast adviseert de commissie het iBMG om betrokken personen bewuster te maken van de kloof tussen de nagestreefde en werkelijk behaalde rendementen. De commissie is zich er bewust van dat het verbeteren van de rendementen universiteitsbreed de aandacht heeft, maar stelt dat het bewustzijn van direct bij de opleidingen betrokken belanghebbenden met betrekking tot de studievoortgang vergroot kan worden.

De commissie heeft vastgesteld dat de streefcijfers die de bacheloropleiding GB&MG en de masteropleiding Zorgmanagement hanteren realistisch zijn, maar zeker ambitieuzer geformuleerd zouden kunnen worden. Daarnaast stelt de commissie vast dat de bacheloropleiding erin slaagt om dit streven waar te maken, en daarbij een stijgende lijn laat zien. Gekeken naar de masteropleiding Zorgmanagement concludeert de commissie dat, hoewel er geen sprake is van een dramatische afwijking, de streefcijfers op dit moment nog niet gehaald worden. Het iBMG is zich in de ogen van de commissie voldoende bewust van dit probleem en van de noodzaak om maatregelen te treffen die moeten leiden tot verbeteringen.

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Masteropleiding Zorgmanagement: het oordeel van de commissie is **voldoende**.

Oordeel over het onderwerp Resultaten

Op basis van de beoordelingen per facet komt de commissie tot een samenvattend oordeel over het onderwerp Resultaten. Voor de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg is het oordeel **voldoende**. Voor de masteropleiding Zorgmanagement is het oordeel **voldoende**.

Samenvatting van de oordelen van de commissie

Bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg:

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1. Doelstellingen van de opleiding	Voldoende	1. Domeinspecifieke eisen	Goed
		2. Niveau	Voldoende
		3. Oriëntatie	Voldoende
2. Programma	Voldoende	4. Eisen WO	Goed
		5. Relatie doelstellingen en programma	Goed
		6. Samenhang programma	Goed
		7. Studielast	Voldoende
		8. Instroom	Voldoende
		9. Duur	Voldoet
		10. Afstemming vormgeving en inhoud	Goed
		11. Beoordeling en toetsing	Voldoende
		3. Inzet van personeel	Voldoende
13. Kwantiteit personeel	Goed		
14. Kwaliteit personeel	Voldoende		
4. Voorzieningen	Voldoende	15. Materiële voorzieningen	Voldoende
		16. Studiebegeleiding	Voldoende
5. Interne kwaliteitszorg	Voldoende	17. Evaluatie resultaten	Goed
		18. Maatregelen tot verbetering	Voldoende
		19. Betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	Voldoende
6. Resultaten	Voldoende	20. Gerealiseerd niveau	Voldoende
		21. Onderwijsrendement	Voldoende

Masteropleiding Zorgmanagement (voltijdvariant):

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1. Doelstellingen van de opleiding	Voldoende	1. Domeinspecifieke eisen	Goed
		2. Niveau	Voldoende
		3. Oriëntatie	Voldoende
2. Programma	Voldoende	4. Eisen WO	Voldoende
		5. Relatie doelstellingen en programma	Voldoende
		6. Samenhang programma	Voldoende
		7. Studielast	Voldoende
		8. Instroom	Voldoende
		9. Duur	Voldoet
		10. Afstemming vormgeving en inhoud	Goed
		11. Beoordeling en toetsing	Voldoende
		3. Inzet van personeel	Voldoende
13. Kwantiteit personeel	Goed		
14. Kwaliteit personeel	Voldoende		
4. Voorzieningen	Voldoende	15. Materiële voorzieningen	Voldoende
		16. Studiebegeleiding	Voldoende
5. Interne kwaliteitszorg	Voldoende	17. Evaluatie resultaten	Goed
		18. Maatregelen tot verbetering	Voldoende
		19. Betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	Voldoende
6. Resultaten	Voldoende	20. Gerealiseerd niveau	Voldoende
		21. Onderwijsrendement	Voldoende

Masteropleiding Zorgmanagement (deeltijdvariant):

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1. Doelstellingen van de opleiding	Voldoende	1. Domeinspecifieke eisen	Goed
		2. Niveau	Voldoende
		3. Oriëntatie	Voldoende
2. Programma	Voldoende	4. Eisen WO	Voldoende
		5. Relatie doelstellingen en programma	Voldoende
		6. Samenhang programma	Voldoende
		7. Studielast	Voldoende
		8. Instroom	Voldoende
		9. Duur	Voldoet
		10. Afstemming vormgeving en inhoud	Goed
		11. Beoordeling en toetsing	Voldoende
		3. Inzet van personeel	Voldoende
13. Kwantiteit personeel	Goed		
14. Kwaliteit personeel	Voldoende		
4. Voorzieningen	Voldoende	15. Materiële voorzieningen	Voldoende
		16. Studiebegeleiding	Voldoende
5. Interne kwaliteitszorg	Voldoende	17. Evaluatie resultaten	Goed
		18. Maatregelen tot verbetering	Voldoende
		19. Betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	Voldoende
6. Resultaten	Voldoende	20. Gerealiseerd niveau	Voldoende
		21. Onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel van de commissie over de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg en de masteropleidingen Zorgmanagement

De commissie komt, op grond van haar oordelen voor de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader, tot het volgende eindoordeel:

De *bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg* **voldoet** aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor accreditatie.

De *masteropleiding Zorgmanagement* **voldoet** aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor accreditatie.

6. Report on the master's programme in Health, Economics, Policy and Law offered by Erasmus University Rotterdam

Administrative data

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law:

Name of the programme:	Health, Economics, Policy and Law
CROHO number:	60082
Level:	master
Orientation:	academic
Number of credits:	60 EC
Degree:	Master of Science
Mode(s) of study:	full time, part time
Location(s):	Rotterdam
Expiration of accreditation:	06 September 2011

The site visit of the Health Sciences assessment committee to the institute for Health Policy & Management (iBMG) of Erasmus University Rotterdam took place on 15 and 16 April 2010.

6.0. Structure and organization of the faculty

The institute of Health Policy and Management (iBMG) was established in 1982 as an institute of the Faculty of Medicine and Health Sciences. The institute developed along the lines of education and research. In 1994, the iBMG relocated to the Woudestein campus of Erasmus University Rotterdam (EUR). As per 1 January 2010, the iBMG formally became a part of EUR and functions as a de facto faculty. A set of faculty regulations and administrative instructions is being drawn up for the iBMG. In addition, a representation body is being set up after the example of a faculty council.

The chair of the iBMG is responsible for the management and administration of the iBMG as Vice Dean, and fulfils a large share of the Dean's tasks within the institute. The Vice Dean is assisted in the administration and management of the iBMG by a management team (MT), composed of the Education Director, the Research Director and the Management Director. The Management Director heads the Administrative Office, where the administrative and support staff are appointed. The Education Service Centre (OSC), the organizational axis around which education at the iBMG revolves, is also part of this office.

Education at the iBMG falls under a separate management that forms a common thread running through the institute. The Director of Studies, who holds the education portfolio within the MT, bears the ultimate responsibility for all programmes. Each programme is managed by a programme coordinator. The course coordinators are responsible for the content and the smooth running of affairs within a particular course. The programme coordinators, together with the Education Director, the Management Director, the head of the OSC and the education policy adviser, form the Programme Coordinators Team. In this team, education policy is prepared, and education innovations are discussed and approved. In addition, the institute is supported by an Examination Board, a Programme Committee and an Education Council.

The committee assessed both the full time and part time programme. Only when differences between those variants are noticed, a remark on this will be made in the report.

6.1. The assessment framework

6.1.1. Aims and objectives

S1: Subject-/discipline-specific requirements

The intended learning outcomes of the programme correspond with the requirements set by professional colleagues, both nationally and internationally and the relevant domain concerned (subject/discipline and/or professional practice).

Description

According to the self-evaluation report, the Health, Economics, Policy and Law programme (HEPL) is designed to provide students with analytical skills and conceptual knowledge to understand the complexities of health care systems. The programme focuses on the contribution of the disciplines of economics, policy sciences and law to the analysis and explanation of health policy. The programme has a clear international orientation and helps graduates understand, for example, how different health care systems combine efficiency and equity in health care in terms of outcomes and policy measures, the impact of European and global developments on the future of national health care systems, the effect of international organizations and treaties on domestic health policies.

Learning outcomes have been formulated according to the standards of comparable, internationally renowned programmes and to requirements expressed in job advertisements by the relevant organizations in the public and private sector and for PhD positions. These learning outcomes have been expressed in terms of seven competencies (see table 6.1).

No.	Competence	Learning outcome
1	Academic thinking and behaviour	The graduate demonstrates general academic skills like analytical thinking, logical reasoning, and argumentation at an advanced level, and is able to look critically at the acquired knowledge and understanding and extend it to new issues or contexts independently.
2	Advanced knowledge	The graduate has an advanced knowledge of the principal concepts, methods and theories of the disciplines of economics, policy sciences and law that are relevant for the analysis of health policy issues. The student knows and understands the principles of rationing and economic evaluation, and the differences, complexities and dynamics of health care systems around the world in relation to their policy, institutional, financial and regulatory context, both at national and international levels.
3	Ability to analyze policy issues	The graduate is able to understand and explain the complexities of different health care systems and to reflect on alternative solutions for everyday health policy issues within the context of the system in which they arise.
4	Ability to design, carry out and report research	The graduate is able to formulate a research problem, design a suitable setup for research, carry out this research in a result-oriented manner, and draw conclusions independently.
5	Multidisciplinary and professional perspective	The graduate is able to integrate and use the acquired advanced conceptual knowledge from the disciplines of economics, policy sciences and law in the analysis of health policy issues, and to regard these issues from the perspectives of a policy analyst/advisor, manager, and researcher.
6	Communication skills	The graduate is able to communicate the acquired knowledge and understanding and the results of her/his research clearly, both orally and in writing, and to interact and cooperate in teams that consist of people from different disciplines and professions.
7	Ability to reflect	The graduate is able to reflect on her/his professional and academic skills, the acquired knowledge and understanding, and the conclusions of her/his research.

Table 6.1 Overview of the learning outcomes of the HEPL programme

The self-evaluation report mentions that there is no other international master's programme, in the Netherlands or abroad, that combines the disciplines of economics, policy sciences and law to analyse and explain health policy issues in an integrated manner. A number of universities offer programmes that are partly comparable, but based on the learning outcomes and the curriculum of these programmes, only a limited number serve as reference for the learning outcomes aimed at in this programme. They are: Health Economics, University of York; International Health Policy, London School of Economics; Health Economics and Decision Modelling, University of Sheffield; Health Economics, Policy, and Management, University of Oslo; International Health Care Management, Economics and Policy, Bocconi University Milan and the Erasmus School of Law.

Assessment

The committee studied the learning outcomes defined by the programme management and ascertained that they correspond to the requirements set by professional colleagues and by the relevant field. The committee also compared the programme with the domain-specific requirements (see Chapter X), and found that the learning outcomes of the programme are in line with them. It concludes that the programme certainly meets the criteria concerning this standard.

The committee noted that the domain-specific requirements are set out very clearly, and provide sufficient insight into the requirements set by professional colleagues. It assessed that the focus of the master's programme is quite unique and a fruitful combination of the health, economics, policy and law fields. In addition, the committee concluded that the learning outcomes of the programme are formulated carefully and correspond well with the requirements set by professional colleagues, and the relevant domain concerned. The committee is impressed by the statements and ambition of the programme, and assesses the learning outcomes as both promising and challenging. The learning outcomes are multidisciplinary and offer students a broad perspective, which the committee finds relevant, taking into account the requirements set by professional colleagues.

The committee has been wondering why the biomedical view on health sciences is not included in the learning outcomes or disciplines of the programme. During the site visit, the committee established that the programme management consciously decided not to focus explicitly on this discipline, taking into account the requirements of the professional field the programme is aiming at. However, students definitely gain insight into the biomedical discipline, through the use of cases based on a biomedical situation in every course of the programme (see standard 5). Alumni confirmed this during the site visit, and stated that the knowledge they acquired during the programme is adequate and relevant to execute their job. The committee concluded that the learning outcomes of the programme optimally correspond with the requirements set by professional colleagues and agrees with the programme's choice to integrate the biomedical discipline this way. Overall, the committee finds it very useful to have this programme in the Netherlands and believes it has a great future.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S2: Bachelor and master level

The intended learning outcomes of the programme correspond with the general, internationally accepted descriptions of a Bachelor's qualification or a Master's qualification.

Description

The self-evaluation report states that the learning outcomes of the programme correspond to internationally accepted qualifications for an academic master's programme specified in the Dublin descriptors. The self-evaluation report relates the learning outcomes to the Dublin descriptors as shown in table 6.2.

Dublin descriptor	Competencies/learning outcomes
Knowledge and understanding	1,2
Applying knowledge and understanding	3,4,5
Making judgements	5,7
Communication	6
Learning skills	6,7

Table 6.2. Dublin descriptors and learning outcomes of the HEPL programme

Assessment

The committee verified the relation between the learning outcomes and the Dublin descriptors, which are considered general, internationally accepted descriptions of a master's programme. The committee observed that all Dublin descriptors are reflected in the learning outcomes. The committee established that the Dublin descriptor for knowledge and understanding is reflected in the stated learning outcomes 1 and 2, related to the competencies: academic thinking and behaviour and advanced knowledge. The Dublin descriptor for applying knowledge and understanding is reflected in learning outcomes 3, 4 and 5, related to the competencies: ability to analyse policy issues, ability to design, carry out and report research, and multidisciplinary and professional perspective. The Dublin descriptor for making judgements is mirrored in learning outcomes 5 and 7, regarding the competencies: multidisciplinary and professional perspective and ability to reflect. The fourth Dublin descriptor, communication, is reflected in learning outcome 6, based on the competence communication. The fifth Dublin descriptor, learning skills, is reflected in learning outcomes 6 and 7, related to the competencies: communication skills and ability to reflect.

In addition, the committee concluded that the learning outcomes correspond with general, internationally accepted descriptions of a master's programme, especially the learning outcomes which state that students learn to analyze policy issues (learning outcome 3) and to design, carry out and report research (learning outcome 4). The committee established that the various learning outcomes clearly reveal that graduates acquire knowledge, understanding, skills and attitudes at an advanced level that is typical for a master's programme. This was confirmed by students that followed both the bachelor's programme and this master's programme.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S3: Academic orientation

The intended learning outcomes of the programme correspond with the following descriptions of a Bachelor's and a Master's qualification:

- The intended learning outcomes are derived from requirements set by the scientific discipline, the international scientific practice and, for programmes to which this applies, the practice in the relevant professional field.
- An academic bachelor (WO-bachelor) has the qualifications that allow access to at least one further programme at academic master's level (WO-master) and the option to enter the labour market.
- An academic master (WO-master) has the qualifications to conduct independent research or to solve multidisciplinary and interdisciplinary questions in a professional field for which academic higher education is required or useful.

Description

The self-evaluation report states that the programme aims to teach students advanced analytical skills and conceptual knowledge in the fields of health economics, policy and law, providing them with the ability to understand and explain complex health-policy issues and to conduct research independently. The academic standards in teaching are evident from the involvement of distinguished international professors, as well as from the reliance on contemporary international academic literature (see standard 4)

The programme prepares students for career positions in the private sector (like insurance companies, the pharmaceutical industry, research & consultancy firms) and the public sector, in national and international organizations, health authorities and advisory boards (like WHO, OECD, World Bank, European Union). The programme will also provide students with a solid basis to pursue an academic career in the fields of health economics, policy and law. Consequently, a graduate is qualified for an international professional position. A recent survey showed that over 80% of the graduates found relevant employment in the health care sector within three months of graduation. This indicates that the qualifications of the programme align with the requirements from organizations in the field.

Assessment

The committee concluded that the iBMG is continually seeking to achieve the right balance between the academic and professional focus of the master's programmes in Health Sciences: the HEPL programme and the programme in Zorgmanagement (see chapter X). With regard to this struggle, the committee notices a remarkable distinction between those programmes. The Zorgmanagement programme, which is focused on the situation in the Netherlands (micro level), is clearly directed towards the professional field. The HEPL programme draws attention to the international situation (macro level) and has a stronger focus on the scientific practice. During the site visit, the committee was able to conclude that the iBMG is conscious of these differences in focus and, despite these differences between the programmes, successfully manages to pay attention to both the professional field and the academic skills in both programmes.

The committee examined the learning outcomes of the HEPL programme from the perspective of the required academic orientation and concluded that they correspond sufficiently to the requirements of the academic discipline (and of its practitioners) and of professional communities (see standard 1). The committee concludes that the learning outcomes are explicitly of an academic nature and level. This is evident from the described learning outcomes related to the competencies: academic thinking and behaviour, ability to analyse policy issues, ability to design, carry out and report research, and ability to reflect. In addition, the committee confirms that the master's programme provides graduates with a solid basis so they are qualified for a career in the public and private sector as well as for an academic career in the fields of health economics, policy and law.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

Assessment of the theme Aims and objectives

The committee comes to an overall assessment of the theme Aims and objectives on the basis of its assessments of the separate standards. In the case of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law, it assesses this theme as **satisfactory**.

6.1.2. Curriculum

Description of the curriculum of the programme

According to the self-evaluation report, the programme has a study load of 60 EC and is organized in three trimesters and six blocks (table 6.3). The table presents the courses and the accompanying learning outcomes for the full-time programme; there is also a possibility to follow the programme on a part-time basis. Part-time students attend classes for one-and-a-half days per week. The complete programme will take two periods of 12 months (two years).

Trimester	Block	Course	Learning outcomes	EC	
1	1	Economics and Financing of Health Care Systems	1,2,3,7	5	
		International Health Law	1,2,3,6,7	5	
		Introduction to Econometrics (<i>elective</i>)	1,2,4,7	5	
	2	Economics of Health and Health Care	1,2,3,7	5	
		Rationing: a multidisciplinary approach	1,2,3,4,5,6,7	5	
		Life Sciences Pricing and Management (<i>elective</i>)	1,2,3,6,7	5	
2	3	Health Care Governance	1,2,3,6,7	5	
		Health Technology Assessment	1,2,3,6,7	5	
		Applied Health Econometrics (<i>elective</i>)	1,2,3,4,6,7	5	
			Topics in Health Economics (<i>elective</i>)	1,2,3,4,6,7	5
	4	Advanced Economic Evaluation (<i>elective</i>)	1,2,3,7	5	
		Health Politics and Policy (<i>elective</i>)	1,2,3,6,7	5	
		The Pharmaceutical Market (<i>elective</i>)	1,2,3,6,7	5	
Health insurance and reinsurance in low- and middle-income countries (<i>elective</i>)		1,2,3,6,7	5		
3	5	Public Health, Epidemiology and Decision-making (<i>elective</i>)	1,2,3,5,6,7	5	
		Law and Economics of Competition Policy in Health Care (<i>elective</i>)	1,2,3,6,7	5	
	6	Master's thesis	1,2,3,4,5,6,7	15	

Table 6.3: Curriculum of the HEPL programme

Students are offered the opportunity to choose other elective courses than those included in the curriculum, at different faculties within Erasmus University or different universities in the Netherlands and abroad. The programme also offers a specialization in Health Economics, in association with the Health Economics group of the Erasmus School of Economics (ESE). This specialization provides students with advanced concepts and tools of economic analysis of health care, including the analysis of the particular functioning of health care markets and the economic evaluation of health care programmes and interventions. It focuses more on econometric methods of analysis and less on policy sciences and law.

S4: Requirements for academic orientation

The proposed curriculum meets the following criteria for an academic orientation:

- The students develop their knowledge through the interaction between education and research within the relevant disciplines
- The curriculum corresponds with current developments in the relevant discipline(s) by verifiable links with current scientific theories
- The programme ensures the development of competences in the field of research
- Where appropriate, the curriculum has verifiable links with the current relevant professional practice.

Description

According to the self-evaluation report, students acquire their knowledge through interaction between education and research. In addition, the curriculum of the programme corresponds with current developments in relevant disciplines and with current relevant professional practices. The programme was developed and is maintained by internationally renowned professors from iBMG and Erasmus School of Economics (ESE) (see standard 12), most of whom have experience in teaching and research and are actively involved in current discussions (scientific and policy) in their field. All teaching staff has a combined teaching and research appointment at the iBMG or ESE. Some members have an appointment at the institute for Medical Technology Assessment (iMTA). The iMTA staff brings their experience into class, but every year a considerable number of students also get involved in iMTA work, either in the context of their master's thesis research, as student assistant, or through an internship at one of the sponsors of the iMTA research activities.

According to the self-evaluation report, the development of competencies in the field of research is visible in the teaching methods applied in the different courses, including writing, presenting and debating/discussing, which are geared at developing these competencies (see standard 10). In their master's thesis, students must show that they are able to perform scientific research individually (see standard 20). The teaching staff, through their experience in conducting fundamental and applied research for a variety of sponsors from the public and private sector, is well aware of the qualifications that are required for a research position at the post-graduate level, both in academic and other settings.

During the site visit, the way the programme monitors the balance between the academic orientation and the professional field was discussed. It turned out that there has been a progression towards a more academic orientation in the past few years, for example by strengthening the focus on writing skills and the inclusion of more advanced academic literature into the curriculum.

Assessment

The committee assessed that the programme certainly meets the requirements for an academic level and orientation. As stated before, the committee noted that both management and lecturers of the iBMG are continually monitoring the balance between the academic orientation and level of the master's programmes and the linkage to the professional field and practice. The committee is impressed about the way the iBMG succeeded in strengthening the balance between the academic orientation and level and the linkage to the professional field, and feels quite satisfied with the state of affairs of the HEPL programme at this moment.

The committee observed that the interaction between teaching, research and the professional field is adequately ensured. It verified that the majority of lecturers are actively engaged in research (see standard 12) and appreciates the fact that the programme thus assures that current scientific developments and theories and research permeate the curriculum. In

addition, the committee noted that interaction with practice is ensured by contact with the professional field, in which some lecturers have part-time positions, and by the integration of case studies in the courses.

The committee is of the opinion that, apart from the interaction between teaching and research, the development of scientific research skills is adequately addressed within the programme. Courses stimulate students to think academically and prepare them for writing their thesis. The committee observed that academic activities relating to research, for example writing papers and conducting research individually, are clearly represented in the curriculum. The committee noted that many of the courses are explicitly related to academic skills, such as the inclusion of econometric methods. In addition, a lot of international literature, partly written by the lecturers themselves, is included in the courses. During the site visit the committee established that the iBMG will develop thematic paths with specific employment opportunities for students considering applying for a PhD (see standard 6), and applauds this decision.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S5: Correspondence between the aims and objectives and the curriculum

The curriculum is an adequate realisation of the intended learning outcomes of the programme and this regards the level, the orientation and the subject-/discipline-specific requirements.

The intended learning outcomes are adequately transferred into the educational goals of the curriculum or parts thereof.

The contents of the curriculum ensure the students' achievement of the intended learning outcomes.

Description

The self-evaluation report provides an overview of the programme courses and the learning outcomes (see table 6.3). It shows that the curriculum consists of compulsory courses and electives. The compulsory courses teach advanced knowledge and understanding of the principal concepts, methods and theories in the fields of health economics, policy sciences and law, and of the complexities and dynamics of health care systems around the world in relation to their policy, institutional, financial and regulatory context, at both national and international levels. In the working groups of these compulsory courses, the acquired knowledge and understanding are applied to topical cases in order to stimulate academic thinking and behaviour and the ability to analyse and reflect on health policy issues from different professional perspectives.

The elective courses allow the students to broaden and deepen their knowledge and understanding, as desired. Some electives follow on from a compulsory course, focusing on more specific knowledge or on wider application of the same knowledge. For instance, the 'Advanced Economic Evaluation' elective builds on the knowledge that was acquired during the compulsory 'Health Technology Assessment' course and aims to provide a deeper understanding of various methodological problems that may arise when conducting an economic evaluation. The compulsory 'Rationing: a multidisciplinary approach' course and the 'Public Health, Epidemiology and Decision-making' elective specifically focus on the integration of the conceptual knowledge from the fields of health economics, policy sciences and law in the analysis of policy issues.

Assessment

The committee studied the correspondence between the learning outcomes and the curriculum, and concluded that the programme is adequately designed to ensure that the students achieve the learning outcomes. The committee established that the table presented in

the self-evaluation report reveals how the individual courses are systematically cross-matched with the learning outcomes. All courses are cross-matched to learning outcomes 1, 2 and 7: related academic thinking and behaviour, advanced knowledge and the ability to reflect. Except for the 'Introduction to Econometrics' course, all courses are cross-matched to learning outcome 3, regarding the ability to analyze policy issues. Learning outcome 6, concerning communication skills, is cross-matched to all courses except 'Economics and Financing of Health Care Systems', 'Introduction to Econometrics', 'Economics of Health and Health Care' and 'Advanced Economic Evaluation'. Learning outcome 4, regarding the ability to design, carry out and report research, is cross-matched to the 'Introduction to Econometrics', 'Rationing: a multidisciplinary approach', 'Applied Health Econometrics', 'Topics in Health Economics' courses and the master's thesis. Learning outcome 5, related to the multidisciplinary and professional perspective, is cross-matched to the 'Rationing: a multidisciplinary approach' and 'Public Health, Epidemiology and Decision-making' courses and the master's thesis.

The committee realizes that it takes a lot to fulfil all the learning outcomes of such a multidisciplinary programme, and is impressed by the way the programme manages to guarantee that students achieve the learning outcomes and experience a link between the disciplines and health sciences. During the site visit, the committee established that within each course, a practical case related to health sciences is offered. These cases contain biomedical and ethical issues. The programme requires that students integrate their knowledge on different disciplines while solving these cases. The committee concluded that students are motivated and able to do so. The committee wants to point out to the iBMG that lecturers also have to be able to integrate knowledge of different disciplines (see standard 6). In addition, the committee wants to advise the programme management to reconsider and optimize the balance between the disciplines in the programme, especially taking into account the importance attached to the economy discipline at this moment.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S6: Consistency of the curriculum

The contents of the curriculum are internally consistent.

Description

According to the self-evaluation report, 50% of the full-time programme, consisting of the six compulsory courses, aims to provide students with an advanced multidisciplinary background. The electives and the master's thesis, making up the remaining half of the programme, provide the student with ample opportunity to broaden or deepen their conceptual knowledge and academic skills, as well as to focus their acquired competencies on specific employment opportunities. The programme develops thematic paths with specific employment opportunities for students, who consider to apply for a PhD and/or specialisation in pharmaceuticals. In addition, due to interest from students and international organizations in the subject, the possibilities for a 'global health' specialization are being investigated. The programme management advises part-time students to take certain courses, in order to ensure a coherent programme.

The quality of the content and the cohesion within the programme are monitored by the course coordinators, under the supervision of the programme coordinator. Proposed changes to the content of courses, or the addition of new courses, are evaluated with respect to their

contribution to the learning outcomes of the programme and their added value for the programme as a whole.

Assessment

The committee studied the internal coherence of the programme, taking into account the way in which the different disciplines are integrated and consistency is realized on the course and programme level. It established that on the course level, the integration of disciplines is managed by the students themselves to a considerable extent. It observed that lecturers from different disciplines are involved in the courses. Each of them contributes to the course from the perspective of his/her own field, but should integrate this perspective with the other disciplines. The committee noted that despite the fact that lecturers are aware of this, they tend to teach mainly from their own perspective. The committee appreciates that the iBMG is aware of this, and instructs lecturers on how to integrate the disciplines. Students noticed and appreciated this development, as expressed during the site visit. In addition, the committee concludes that the quantity of research related to the integration of the different disciplines increased, for example by establishing an integrated PhD. This will contribute to a shared understanding of the way the disciplines could be integrated. Nevertheless, the committee advises the iBMG to monitor the awareness of lecturers with regard to the integration of the different disciplines within the courses.

The committee concludes that the coherence of the programme is safeguarded in multiple ways. The committee noted that the programme coordinator frequently discusses the quality and coherence of the overall programme and courses with the lecturers and course coordinators. In addition, the committee concluded that the integration on the programme level is regularly discussed by the Education Council and the Programme Committee.

Based on the self-evaluation report and the site visit, the committee concluded that there is a substantive and logical consistency on programme level. It feels that the trimesters build logically on each other, starting with compulsory courses to provide students with an advanced multidisciplinary background, followed by the possibility by means of electives to broaden or deepen this knowledge, and to focus on specific employment opportunities.

Although the committee appreciates the benefits of choice for the students, it is convinced that the coherence of the programme could be safeguarded better. The committee advises the programme management to strengthen the coherence with regard to the elective courses, for example by decreasing the amount of choice, or setting up more specializations in which elective courses are clustered. The committee also established that the programme could provide more information to students about making coherent choices (see standard 16). The committee observed that, at this moment, students themselves are partly responsible for putting together a useful and coherent set of courses on the basis of a document that is provided to them (see standard 6). Although this document is clear and guides students in choosing the right courses, the committee stated that it would be preferable if students are closely monitored during this process.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S7: Workload

The curriculum can be successfully completed within the set time, as certain programme-related factors that may be an impediment in view of study progress are eliminated where possible.

Description

The self-evaluation report states that the study load of the programme is 60 EC. Nevertheless, a recent evaluation of the study load of all courses, which excluded the master's thesis, showed that the overall study load of the programme is about 15% too high. The results have been discussed with the course coordinators, and it has been agreed that, as of the next academic year, all course coordinators will align the study load of their course to the assigned 5 EC and will justify the actual course load. Discussions with student panels about the perceived study load revealed that the perception of the study load is also related to the multidisciplinary of the programme and the use of English as the language of teaching and communication.

In the past year, a few measures have been taken to remove or alleviate some of the perceived obstacles, in addition to the aforementioned effort to reduce the study load of the courses to the assigned level. First, as requested by students and common in many other comparable programmes, a compensation rule was applied to bring relief to a considerable proportion of the most stressed-out students. Second, the programme and course coordinators have followed-up on remarks from students made during the student panels that some courses running parallel in the curriculum required substantial input from students at the same moment in the time schedule. Third, as of this academic year, students will take a class in the basic concepts and pitfalls in academic writing, to support them in starting their thesis. Fourth, as of this academic year, a pilot thesis monitoring system will be set up and tested that will allow the master's thesis coordinator to follow the students' progress with their thesis (see standard 20).

Assessment

The committee considered if the curriculum of the master's programme can be successfully completed within the time nominally set and whether programme-related factors that may impede study progress are eliminated where possible. It concluded that the programme fulfils the criteria specified for the relevant standard. According to the committee, the programme could be studied in 40 hours a week, and the factors that did impede the study progress are eliminated by the programme management. The committee appreciates that recently the master's programme did a great job in signaling and adjusting those factors.

As a result of the site visit, the committee established that the workload is a troubling issue for the iBMG. This is a consequence of the fact that some students have a job in addition to the programme (see standard 8). The committee observed that the load of the curriculum experienced by students partly depends on whether they also have a job. 'Full-time students', who first completed the bachelor's programme, state that the master's programme is definitely of a higher level and that they have to work hard to finish the programme within the set time, but that the programme could be studied in 40 hours a week. Students who are working as well as studying experience the workload as quite high and impinging on their social lives. Nevertheless, the committee observed that those students are highly motivated, willing to work hard and to put extra effort into it, and have quite a lot of prior knowledge, which gives them an advantage.

The committee is aware that the iBMG is searching for the right balance between a challenging workload and an attractive programme for students who have a job alongside their studies. In addition, the committee observed that, with respect to the HEPL programme, the number of students with a job is declining (see standard 8). As a result, the problem concerning workload does not fully apply to this programme anymore. Nevertheless, the committee advises the programme to advise or require students that do also have a job to

follow the programme part-time. The goal of the iBMG, to offer an academic programme that also serves professionals, will still be achieved in this way. As a consequence, the workload for these students will decrease, and the level of ambition of the programme could be maintained or even augmented.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S8: Admission requirements

The structure and contents of the intended curriculum are in line with the qualifications of the incoming students:

- Academic bachelor's programme (WO-bachelor): VWO (pre-university education), propaedeutic certificate from a *hogeschool* (HBO) or similar qualifications, as demonstrated in the admission process
- Master's programme (WO-master): a bachelor's degree and possibly a selection (with a view on the contents of the discipline).

Description

Table 6.4 shows the size and composition of the student inflow over the past five years. According to the self-evaluation report, the inflow of students has been heterogeneous, although this year shows a substantial rise in registrations. This is thought to be the result of a targeted web-marketing campaign conducted last year. With the rise in international students, the target set in the Strategy 2013 for Erasmus University has been accomplished, but the activities in international marketing of the programme will continue.

	2005		2006		2007		2008		2009	
Bachelor	22	48.9%	11	18.6%	18	40.0%	21	38.2%	24	26.4%
Pre-master	11	24.4%	25	42.4%	7	15.6%	15	27.3%	9	9.9%
Admitted directly	3	6.7%	10	16.9%	9	20.0%	8	14.5%	28	30.8%
International	9	20.0%	13	22.0%	11	24.4%	11	20.0%	30	33.0%
Total	45		59		45		55		91	

Table 6.4: Origin of student inflow in the HEPL programme

Notwithstanding the growth in numbers, the programme is selective in admitting applicants. During the selection process, the programme assesses each applicant individually. To qualify for the programme, students with national diplomas must have a HBO diploma (240 EC) or a WO bachelor diploma. They also have to have mathematics skills at VWO level (A1) and English proficiency at VWO level. Graduates of the bachelor in Health Sciences at the iBMG or the bachelor in Health Sciences at Maastricht University are admitted directly. Students with international diplomas must have received a bachelor's degree (or equivalent) in a relevant field, and have proof of thorough proficiency in written and spoken English. Applications will be considered by the HEPL/HE Admissions Committee.

The teaching staff of most courses perceives that the level of background knowledge between students may differ considerably as a result of the heterogeneity in the student inflow. For compulsory courses, as a result of the admission requirements, there are generally fewer problems, and those that do present themselves are usually discussed and solved between the lecturer and individual student. For some elective courses, in particular those that have experienced considerable connection problems in the past, admission requirements apply. These requirements refer to acquired knowledge from one of the programme courses in previous blocks, which is particularly relevant for part-time students as well, and independent

study of specific literature. In principle, however, all elective courses are open to all students admitted to the programme.

Assessment

The committee examined the admission requirements for the programme and concluded that the qualifications of the incoming students are in line with the structure and contents of the intended curriculum. The committee established that at least one bachelor's degree gives direct admission to the programme without restrictions. A large number of iBMG bachelor's graduates continue their studies at EUR and are unconditionally admitted to the programme. The committee is satisfied with the average annual inflow of students and appreciates the growing enrolment percentage. The committee is pleased with the efforts of the programme to recruit national and international students and observed that the selection the programme makes is sufficient. The iBMG provides students of different backgrounds with adequate information and organizes this quite well. The committee noted that the information the programme management provides when students actually start the programme could be improved, especially regarding practical information, such as the online environment (see standard 16).

During the site visit, the committee noted that many of the bachelor's students of the iBMG follow a master's programme at the iBMG. They state that they are quite satisfied with the connection between the bachelor's and master's programmes and recognize a constructive structure concerning knowledge and level. In addition, students of other faculties, such as economics or law, start the master's programme. The committee established that these students adapt quickly to the line of approach of this master's programme, and manage to integrate their discipline with the others. The committee also noted that the programme strives to recruit foreign students, and appreciates this ambition. The committee wants to advise the iBMG to continue these developments, in order to make sure this internationalization will be successful.

The committee is pleased with the pre-master, which stimulates professionals from the field and students from vocational education to follow an academic programme, and also standardizes the inflow of the master's programme as much as possible. Nevertheless, the differences between professionals from the pre-master and students from the bachelor's programme tend to be noticeable, especially concerning a theoretical or practical mode of thought. On the one hand, the committee sees this as an opportunity, because students can learn from each other this way. On the other hand, these differences cause frictions between students, especially at the start of the programme. As stated before, the committee advises the iBMG to strengthen the pre-master. The number of EC could be increased to 60, and there could be a stronger focus on the academic approach. The pre-master focused on students with a vocational degree seems to connect well with the master's programme, according to the committee. The committee observed that students feel as if they master the academic mode of thought they need in order to start the master's programme. Students of the bachelor's programme agreed with this statement.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S9: Credits

The programme meets the legal requirements regarding the range of credits:

- Academic bachelor's programme (WO-bachelor): 180 credits
- Academic master's programme (WO-master): a minimum of 60 credits.

Description

The curriculum of the master's programme Health, Economics, Policy and Law comprises 60 EC and complies with the formal requirements with respect to the size of the curriculum.

Assessment:

The *master's programme in Health, Economics, Policy and Law* **complies** with the formal requirements with respect to the range of credits.

S10: Coherence of structure and contents

The educational concept is in line with the aims and objectives.

The study methods correspond with this educational concept.

Description

The self-evaluation report states that the didactical concept of the programme matches the learning outcomes. During the site visit, it appeared that the most important aspects of the didactical concept are 'working in groups', cases and discussions. All courses in the curriculum consist of classes plus independent study of selected literature references for acquiring advanced knowledge and understanding of the important concepts, methods and theories from the respective discipline. In addition, most courses organize working groups (or PC labs), in which the acquired knowledge and understanding are discussed, broadened, deepened, applied to specific health policy cases and/or placed in a multidisciplinary context. The goal of these working groups is to support the development of academic thinking and the abilities to analyze and reflect. The cases on which the groups are working on, refer to problem oriented learning.

In addition, many courses ask students to write a paper and/or to give a presentation with the intention of applying or extending knowledge and understanding to new health policy issues, or demonstrating the ability to analyze health policy problems and to reflect on alternative solutions. Active participation in group discussions, writing a paper and/or giving a presentation, followed by feedback from teachers and/or peers, also contribute to the development of the appropriate communication skills. Finally, the master's thesis aims to develop the ability to design, carry out and report research individually, and relies on application of the acquired knowledge and understanding and the ability to reflect on the conclusions from a multidisciplinary perspective.

Assessment

The committee studied the coherence of the structure and contents of the programme. It concluded that the concept of learning based on cases and empirical problems and working in groups perfectly fits the nature of the programme, aiming at the integration of multiple disciplines. Because students participate in groups and work on complex health issues from the professional field, they are stimulated to integrate the disciplines collaboratively, and meanwhile learn from each other and each other's backgrounds. The committee feels that this approach works quite well in practice and has a lot of advantages, especially taking into account the multidisciplinary and international nature of the programme.

The committee values the fact that, besides the common approach of problem-oriented learning and working in groups, each lecturer decides which teaching methods will optimally fit his/her specific course. The committee feels that allowing the lecturers the freedom to organize their course themselves is quite a valuable aspect, and guarantees that the course will fit the intended learning outcomes, disciplines and educational content.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S11: Learning assessment

By means of evaluations, tests and examinations, the students are assessed in an adequate and for them insightful way to determine whether they have achieved the intended learning outcomes of the programme or parts thereof.

Description

According to the self-evaluation report, examination is an important part of education at the iBMG. The examination method, such as written exams, essays and presentations, varies per course according to the competencies the course aims to develop in students. Most courses test the attainment of academic skills, advanced knowledge and understanding, and the abilities to analyze and reflect through written exams. A number of courses test the attainment of these same competencies as well as oral and written communication skills through a paper and/or a presentation. Two courses ask students to write a paper in order to examine their ability to use and integrate conceptual knowledge from the different disciplines.

Lecturers compile the examinations under the supervision of the course coordinators. They provide each other with feedback and evaluate the quality of the examination afterwards. The formal routine concerning exams is laid down in the Education and Examination Regulations (OER). On the basis of the course evaluations, examinations can be discussed during talks between the programme coordinator and the course coordinator. In addition, student panels discuss the quality of examinations (see standard 19). The programme management is informed about all examination results and discusses conspicuous outliers with the lecturer responsible. When doubts arise, the education expertise centre, Risbo, will be called in, and appropriate measures will be taken.

The quality of examinations is also safeguarded by the programme management and the Examination Board (EB). The iBMG has a single EB for its bachelor's, master's and bridging programmes. Its task is to organize and coordinate all assessments and examinations for the iBMG programmes. It also draws up rules for the smooth running of affairs during these exams, and can lay down guidelines for students. Further, the EB has been mandated by the university's Executive Board to oversee the legal issuing of proof of admission certificates for the master's programmes. The EB is chaired by a professor who is supported by an executive secretary. The other members of the committee are selected by the Dean.

Assessment

The committee examined the learning assessment procedure and concludes that students are assessed adequately. A reasonable mix of evaluations, tests and examinations is used. From the OER and from information gained during the site visit, it noted that the examinations are a balanced reflection of the educational content and of the learning outcomes. During the site visit, students confirmed this statement. In addition, the committee values the fact that academic writing is included in the standardized assessment form, and lecturers provide students with feedback on both the content and competencies related to writing. The committee advises the iBMG to streamline the assessment forms. At this moment they allow some room for interpretation. Despite the fact that exemplary answers are formulated, a practice the committee encourages, it seems that the amount and form of feedback provided by lecturers vary and could be more standardized. This statement is confirmed by students.

The committee established that students are well informed concerning actions they could undertake if they do not agree with an assessment. In the first place, they feel welcome to

consult the lecturer of the course about their grade. In addition, they could also use the option to contact the course coordinator or the EB. The committee observed that students are taking advantage of this last option more often, and values the adequate response of the EB to this development. The committee is convinced that, despite the growth in the number of students and requests, the EB has sufficient insight into the quality of the examinations, is consistent in its reaction and takes adequate measures as necessary. For example, the committee concluded that the iBMG takes appropriate measures to combat free riding, which could be reinforced by working in groups. The EB made sure that group assignments are linked to an individual and oral exam, the cooperation within the group is discussed with the lecturer during the mid-term examination, and students are requested to keep a log in which the division of tasks is represented. If there are troubles related to the cooperation between students, the students are responsible for solving it themselves initially. If they are not successful, and the guidance of the lecturer cannot prevent free riding, the lecturer has the option to assign a lower grade or an extra assignment. The committee values the way in which the iBMG seems to manage problems concerning free riding.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

Assessment of the theme Curriculum

The committee comes to an overall assessment of the theme Curriculum on the basis of its assessments of the separate standards. In the case of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law, it assesses this theme as **satisfactory**.

6.1.2. Staff

S12: Requirements for academic orientation

The programme meets the following criteria for the deployment of staff for a programme with an academic orientation: Teaching is principally provided by researchers who contribute to the development of the subject/discipline.

Description

According to the self-evaluation report, the research of the iBMG is embedded in the Netherlands Institute for Health Sciences (NIHES research school). The academic staff, of which the majority holds a PhD, are appointed in one of the five sections, which conduct research in a specific academic field (Health Care Management, Health Economics/iMTA, Health Law, Health Care Governance, and Health Insurances). The quality of the iBMG's research was confirmed by the results of the last accreditation visit. Furthermore, in recent years iBMG researchers have been awarded numerous prizes, for example: the 'Nicholas Mullins Award' in 2007 for the best PhD dissertation from the Society for the Social Studies of Science, and the prize for the best applied paper in 2008 from the International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (ISPOR). Professors and senior lecturers contribute to the education programmes, especially in terms of lecturing. Somewhat further into the study programmes, the teaching staff make efforts to encourage the top students to pursue an academic career. Each year approximately seven of the iBMG's 'own' students enter the institute's PhD programme.

In the past few years, the number of staff members has increased (see standard 13). This is partly a consequence of a conscious investment strategy, and is particularly visible in the recruitment of young talent. Encouraged by the Executive Board and the Dean, the iBMG wishes to use the reserves it has built up to strengthen its position in existing scientific fields and to develop new scientific fields, such as evaluation research in health care, patient safety,

effectiveness of the monitoring of health care quality, care logistics, health law and global health.

Assessment

The committee studied the requirements for the academic orientation of staff members and concluded that the master's programme certainly meets the criteria expected of a scientific degree programme. The committee established that a large number of the staff members hold a PhD and conduct research, which is evaluated on a regular basis by assessment committees composed of international experts. In the committee's opinion, the staff as a whole has a broad scientific expertise and experience, and carries out high-quality research. This statement is confirmed by the final report of the last assessment committee, which is quoted in the self-evaluation report.

The committee concludes that the teaching is provided by researchers who actively contribute to the development of the discipline. The committee is impressed by the amount of time the staff is allowed to spend on research and established that there is a favorable balance between research and education (70%-30%). It agrees with the iBMG vision, which states that every researcher should contribute to education but also has to spend at least 40% of his/her time on research (see standard 13). The committee verified that in this way the developments in the area of scientific research and the professional field are brought into the courses.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S13: Quantity of staff

Sufficient staff are deployed to realise the desired quality of the programme.

Description

The self-evaluation report stated that, in recent years, the iBMG has seen a strong growth in student numbers. Partly in order to be able to cater for this growing intake, the number of staff at the iBMG grew in 2008 by 28% to 117.4 fte, and is set to reach around 145 fte in 2009 (i.e. approximately 25% growth). This growth is expected to continue in the coming years; the speed at which it is growing, however, will decrease to around 5% to 10% per year. Table 6.5 provides an overview of the composition of iBMG's academic staff as of January 2010.

Position	Male		Female		Total		% with PhDs	
	Number	Fte	Number	fte	Number	fte	Number	fte
Professor	16	11.5	2	1.5	18	13	100%	13
Senior lecturer	2	2	4	4	6	6	100%	6
Lecturer	12	11.2	10	8.4	22	19.6	86%	17.2
Researcher/ tutor	26	21.8	41	35.5	67	57.3	19%	11.2
PhD candidate	9	9	14	13	23	22	-	-
Total	65	55.5	71	62.4	136	117.9	-	-

Table 6.5: Composition of iBMG's academic staff per January 2010

In deploying staff for education duties, a distribution model is used. Preceding each academic year, an initial classification of the teaching capacity required per course/section is made on the basis of the expected number of students for that year. Subsequently, the staff deployment in the distribution model is linked to a standard teaching load (in hours) per education task, and on the basis of these data the education budget for each section is

calculated and disseminated. For the HEPL programme, a relatively large number of staff appear to be involved, but this is largely due to the small student number (55).

Assessment

The committee studied the quantity of staff at the iBMG and concludes that in the master's programme enough staff members are present to assure the desired quality of the programmes. It established that the staff members find the size of their teaching load acceptable, and it has not received any information which indicates that the number of staff time available for the master's programme is insufficient. As stated before (see standard 12), the committee appreciates the way in which the management of the department divides the teaching tasks. In addition, the committee compliments the way in which the iBMG managed the increased inflow of students. The number of staff members and even of supportive staff members was increased. As a result, the favourable student/staff ratio remained unaffected, which impresses the committee.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S14: Quality of staff

The staff deployed are sufficiently qualified to ensure that the aims and objectives regarding the content, didactics and organization of the programme are achieved.

Description

The self-evaluation report mentions that the iBMG demands a lot of its teaching staff. The iBMG's aim is to further improve the subject expertise available among its staff, both through the professional development of existing staff and by attracting new staff. As part of the investment strategy and the 'professor plan' (see standard 13), it has mapped out where further expertise is desired in order to maintain as well as further improve the quality of the research and education. Among other things, the plan calls for the appointment of a professor of research methodology as this is the only element within the curriculum that is not currently secured at the professor level.

The didactic qualities of the teaching staff are systematically reviewed (see standard 17). The Director of Studies, who is ultimately responsible for the quality assurance of staff members' performance in teaching and other education tasks, receives input from the course evaluations, the panels, the Programme Committee, the Education Council, the programme coordinators and the course coordinators. The iBMG is currently striving to reward such performance with career progress more than it has in the past. For instance, the criteria for senior lecturer appointments now specify that substantial parts of the curriculum be coordinated by the person concerned, and during performance appraisals more attention is being paid to performance in teaching and education tasks. To be able to guarantee the didactic quality of the staff, even during times of increased student and teaching staff numbers, the iBMG has drawn up a training plan for teaching staff. This plan specifies which staff are required to follow a didactics training course, and when. The training plan is currently being implemented, with the ultimate intention to offer it as an integral component of iBMG staffing policy. In line with university-wide policy, participation in the courses is mandatory.

A considerable number of staff from the Applied Economics section of the Erasmus School of Economics (ESE) is involved specifically in the HEPL programme. Their involvement is formalized by appointing them to the institute of Health Policy & Management (in addition

to their appointment at ESE). As a result, they have the same training entitlements and supervision as iBMG staff, and the quality of their teaching performance is evaluated in the same manner.

Assessment

The committee assessed the quality of the staff at the iBMG and concluded that, within all iBMG programmes, the staff employed is adequately qualified to ensure that learning outcomes regarding content, didactical quality and the organization of the programme are achieved. The committee verified that the didactical quality of the staff members is an important matter at the EUR and that facilities are present to foster the didactical standards of staff members. The committee also noted that students are generally positive about the quality and the educational competencies of their lecturers, as well as about the content of the courses. This was confirmed by the course evaluations.

Course evaluations and evaluation meetings of staff with department heads are used to verify the quality of the lecturers and encourage them to improve. The committee established during the site visit that both the management and the lecturers confirm that more attention is being paid to performance in teaching and education tasks in the performance appraisals, and appreciates this. The committee observed that the iBMG has drawn up a training plan for teaching staff of both the iBMG and the ESE, which is currently being implemented. The committee appreciates this and wishes to encourage these efforts. At this moment, the quality of the staff and its verification are sufficient. Nevertheless, improvement could be stimulated more actively, for example by making the didactical training compulsory.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as satisfactory.

Assessment of the theme Staff

The committee comes to an overall assessment of the theme Staff on the basis of its assessments of the separate standards. In the case of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law, it assesses this theme as **satisfactory**.

6.1.3. Services

S15: Facilities

Housing and facilities are adequate to achieve the learning outcomes.

Description

The self-evaluation report stresses that the Woudestein facilities, which are considered sufficient for the time being, are well-suited to the didactic approach of the iBMG (see standard 10). There are enough small classrooms available for the small-scale tutorials, and a digital learning environment for students is already in place.

The campus consists of a large number of rooms, which can seat anywhere between 16 and 882 students, available for classical-style education. Each room is equipped with a whiteboard, an overhead projector and usually also a beamer. In the G-building, "breakout rooms" have been set up, which can be used for group work. Also in the G-building, six extra computer labs with 86 computers in total have been made available since 2007 for use by all EUR students. All EUR students take their written exams in a special exam hall in the M-building. In the library building there are five study halls offering a total of 700 workstations, 180 of which are equipped with a computer. Here, students have access to printers, photocopiers

and scanners, and the online library catalogue. The University Library also works closely with the Medical Library, formally part of the Erasmus MC and medical faculty, in the fields of collection formation, expansion of general policy for the setup of the scientific infrastructure for information provision, and library training courses. Students can buy their books at the bookstore.

For all EUR students, the Woudestein campus offers a large number of wireless hotspots. Students can use these hotspots in the canteens, for example, to access the electronic information systems. Internet access is also available in many lecture halls. The iBMG uses three different systems for electronic guidance in its education: Blackboard, SIN-Online, and Osiris. Students and teaching staff use Blackboard for information relating to course content. Blackboard also acts as the main vehicle for communication between teaching staff and students. SIN-Online is used for organizational purposes: students can view schedules, OSC reports, and course information and assessment results. They can also register for courses and tutorials (and withdraw). In the Osiris system, the definitive study results are kept up to date, and students can register for assessments or request an overview of all their study results to date at any time.

Assessment

The committee inspected the iBMG facilities. On the basis of its observations, the information provided in the self-evaluation report and interviews with students, the committee concludes that the material facilities are adequate and sufficient from the perspective of the programme's learning outcomes. There are currently enough classrooms, computer rooms and study places available of sufficient quality. The committee stated that the iBMG has realized a variety of smaller rooms, suitable for problem-oriented and group-based learning, and larger rooms for classical-style education. The committee applauds the arrangement of the quadrangle rooms, in which students are positioned on the left, right and in front of the lecturer. According to the committee, this arrangement stimulates interaction between the lecturers and the students.

The committee confirmed that there are adequate ICT facilities, including an electronic work environment. During the site visit, it became clear that the students are satisfied with the facilities and the number of computers. The committee established that it was quite hard for the iBMG to make sure that all of the literature was provided digitally, but they managed to do so. The committee noted that at this moment, the online literature and the digital course catalogue contain ample information for students.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S16: Tutoring

Tutoring and information provision for students are adequate in view of study progress.

Tutoring and information provision for students correspond with the students' needs.

Description

According to the self-evaluation report, study guidance at the iBMG aims to help students complete the programme to the best of their ability, and to offer advice and support where necessary. Its ultimate goal is to reduce the average study duration and number of dropouts. Personal responsibility, self-management, reflection and the development of an academic attitude are important starting points. The study advisers are kept informed of the relevant legislation and regulations, such as the Education and Examination Regulations (OER), the

Higher Education and Research Act (WHW), the Committee on Equal Treatment (CGB) and the procedures of the IB Group. They also regularly attune their practices with the Examination Board and the EUR student deans.

The main task of the study advisers is to provide students with information and advice about the study programme, to act as the contact person for alleviating personal circumstances and guidance, to mediate between student and faculty wherever necessary, to identify bottlenecks in the study programmes on the basis of discussions with students, and to raise issues with the responsible bodies. The study advisor advises students about subjects like: learning to study, study choices, career orientation, studying with a disability, personal circumstances and special target groups. The study advisers' individual consultations with students form the most important foundation for study guidance and are strictly confidential.

Assessment

The committee studied the ways in which the iBMG takes care of tutoring and information provision for students. It concludes that the tutoring and information provision for students are adequate in view of study progress, and correspond with the students' needs. In general, the committee learned that students are positive about the tutoring. The committee established that proactive tutoring of students mainly focuses on the bachelor's programme, as the iBMG assumes that master students know where to turn when they have questions or experience problems. Information on what steps they should take is provided at the start of the programme. Nevertheless, the committee noted that students tend to be critical about the provision of information.

During the site visit, the committee observed that students feel well informed about what they should do if they have questions and that they feel free to contact a study advisor, but still lack some basic information at the start of the programme. The committee advises increasing the amount of information provided to students at the start of the master's programme with regard to the practical information such as the online environment (see standard 8) and composing a coherent programme of elective courses (see standard 6).

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

Assessment of the theme Services

The committee comes to an overall assessment of the theme Services on the basis of its assessments of the separate standards. In the case of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law, it assesses this theme as **satisfactory**.

6.1.4. Internal quality assurance system

S17: Periodical evaluations

The curriculum is periodically evaluated in the light of verifiable objectives and other measures.

Description

The quality of the iBMG programmes is systematically and cyclically evaluated, with different actors being involved (see standard 19). The institute formulates long-term goals on the basis of the results of the six-year external accreditation cycle and the interim EUR evaluation, which takes place halfway through the accreditation cycle. The iBMG monitors the annual plans and evaluates them at the end of the academic year, in order to clarify which parts have come to fruition and why certain goals may not have been met. Subsequently, the cycle starts

again. At the iBMG level, the progress towards reaching the strategic goals is monitored by way of budgets that are drawn up each year by the faculties.

Within the quality system, the Programme Committee, Education Council and student panels play an important role. The Programme Committee consists of lecturers and students and has the following tasks: (a) assessing and advising on the establishment/adjustment of the OER, (b) monitoring internal quality assurance and (c) advising the Director of Studies and the Dean on all affairs relating to the education in a given programme, whether or not its advice is sought. The Programme Committee is still working out how best to fulfil these tasks. Students are also on the Education Council, which discusses student experiences during that trimester and, if applicable, other topics relating to the education in general. In addition, each programme year has its own student panel which convenes one or two times per trimester/block, depending on the programme. The panels are composed of a fixed group of six to ten students, along with the relevant course coordinators and the programme coordinator. The goal of the panels is to discuss ongoing matters within the programme.

Every course is evaluated annually by means of a written questionnaire distributed among students during the last lecture or tutorial. These questionnaires enquire about fixed topics. In consultation with the education quality officer, teaching staff can exercise the option to add some course-specific questions to the standard questionnaire. The reports of the course evaluations are subsequently sent to all relevant teaching staff, the course coordinator, the programme coordinator, the Programme Committee, the education policy adviser and the Director of Studies.

On the basis of the questionnaire results, an evaluation consultation takes place between the programme coordinator and the relevant course coordinator. During this consultation, points for improvement over the coming academic year are discussed and laid down in a report appended to the course dossier. The Programme Committee and the Director of Studies monitor this process and intervene where necessary. For most courses, the quality of the education fulfils the set norms. In cases where this quality drops below the norm on certain points, the resulting enquiry by the Programme Committee usually reveals that action is already being taken by the programme coordinator and the teaching staff. To date, the experience of the Programme Committee has been that course evaluations are taken very seriously; any problems it noted have usually already been identified by the staff concerned, and it rarely has to ask outright for improvements to be made. In addition to the course evaluations, the iBMG places value on gaining more qualitative input about the ongoing education.

Assessment

The committee studied the periodic evaluations conducted at the iBMG and the system that leads to these evaluations. It concludes that the programme is evaluated periodically in the light of verifiable objectives, also reflecting on past measures. The committee noted that the system of internal quality assurance system is set up quite well, and makes a very solid impression. Evaluations take place regularly, and cover different perspectives and levels. The iBMG makes sure that both courses and the curriculum are evaluated on a regular basis according to set guidelines and through different channels. The committee observed that the organization of quality control has been improved, which leads to this adequate system of feedback as a result of evaluations, and values this. In addition, the committee applauds the interim evaluation of the courses, which provides the possibility of immediate implementation of solutions. It concludes that along with this interim evaluations, a written questionnaire is distributed at the end of each course, and appreciates this aspect. The

committee observed that the iBMG reacts adequately whenever a problem is indicated as a result of the evaluations. In addition, the results of evaluations are discussed in annual performance reviews with the lecturers.

The committee noted that students have a reasonable say in these matters, and appreciates this. Students are on the Education Council, the Programme Committee and student panels, and give the committee the impression of being quite actively involved with the quality of the programmes. The Education Council has a clear vision of the coherence of the programme on the curriculum level, according to the committee. The committee noted that Programme Committees take responsibility for evaluation at both the course level and the curriculum level, and have good contacts with their grassroots. They are apparently active, feeling involved in the quality assurance system. In addition, the committee confirms that the Programme Committees' recommendations are taken seriously and enjoy sufficient support with the Programme Directors and students. Nevertheless, the committee would like to see the Programme Committees becoming more influential, by characterizing their role more strongly within the organization. The committee noted that the iBMG is aware of this and is planning to improve their position. Student panels provide insight into the students' opinions, in addition to course evaluations. According to the committee, the idea of a student panel works out quite well within the iBMG and provides useful additional information on the course level.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **good**.

S18: Measures for improvement

The outcomes of the evaluation form the basis of verifiable measures for improvement that contribute to the achievement of the objectives.

Description

The system of quality assurance (see standard 17) ensures that ongoing work is being carried out at different levels in an effort to continually improve the quality of the education and the monitoring of this quality. Based on the results of the previous accreditation visit and the interim EUR evaluation, different education innovations have been initiated. For example, the EUR invested a great deal in the internationalisation of its education, the development of an education handbook and making the education evaluations more 'cyclical' by compiling the various quantitative and qualitative evaluations in course dossiers (see standard 17). In addition, the new EvaSys evaluation system was implemented in the academic year 2009/10. This allows for both hard copy and digital course evaluations, and for better feedback to be given to students, teaching staff, and line and programme managers (goal). The EUR also invested in training the students' academic writing skills.

Improvement of education is stimulated as a result of the evaluations. For example, the EUR reduced the workload by spreading out or combining the assessments and varying the assessment methods. In the coming academic year – partly in light of the issue of unsatisfactory completion rates – ample attention will also be paid to this aspect in the HEPL programme.

Assessment

The committee studied the way in which measures for improvement are dealt with by the iBMG. It concluded that the iBMG evaluation procedures are the basis for verifiable measures for improvement, contributing to the achievement of the learning outcomes. The

committee appreciates the way the iBMG works towards the improvement of the quality of the programmes it offers. On the basis of the list of recent measures presented in the self-evaluation report and the information received during the site visit, the committee established that the iBMG reacts quickly to signals indicating that measures are necessary, adopts a responsive and constructive attitude and is able to take effective measures which actually realize the improvements deemed necessary.

The committee studied various examples of concrete measures taken on the basis of evaluations, and noted that the system of internal quality assurance works well in practice (see standard 17). For example, the iBMG did undertake steps when lecturers or supervisors performed poorly. Nevertheless, the committee stated that some of the results of evaluations are not evident in the long term. The output of the first year of the bachelor's programme, for example, has been below target for several years. In addition, the committee observed that there is no visible improvement concerning the writing skills of the students despite the fact that the iBMG implemented some improvements.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S19: Involvement of staff, students, alumni and the professional field

Staff, students, alumni and the relevant professional field will be actively involved in the internal quality assurance system.

Description

The self-evaluation report describes the different actors involved in safeguarding the quality of the iBMG programmes. It starts with outlining the structure of the organization. At this point, the way in which the Dean, the Director of Studies, the Programme Director and the coordinators are involved with the internal quality assurance system is described. Lecturers and students are involved with the quality care by being part of the Programme Committee. Students also are involved by being on the Education Council and student panels (see standard 17).

The self-evaluation report mentions that alumni remain involved in information provision, recruitment, research and education. With respect to education, for example, alumni (and their networks) are used to organize guest lectures, company visits, internships, etc. increasingly often. The iBMG aims to stay in contact with all its alumni directly, for instance through the alumni newsletter and e-mail. It maintains good collaborative relations with the alumni association, aBMG, of which approximately 30% of iBMG graduates are members. One of the spearheads of the alumni policy is to offer further training in collaboration with the aBMG. This is evident in, for example, offering videos of young researchers via the internet and organizing expertise promotion days. Finally, the iBMG has made plans to join together with the aBMG in the EUR-wide alumni policy. An important step in this regard will be common use of the new alumni database.

Relations are also maintained with employers and potential employers in different ways. These contacts are systematically maintained by the coordinators of the relevant study components, and discussed with the programme coordinators.

Assessment

The committee studied how staff, students, alumni and the professional field are involved within the iBMG and its quality assurance system, and concludes that the iBMG fulfils the requirements concerning this standard. The committee established that the staff members and

the students contribute to the internal quality assurance in the usual way, for example via the Programme Committee, the student panels, and the Education Council. The committee noted that lecturers are easily approached by the students, and that contact between students and lecturers occurs regularly. The committee values this, and mentions that these informal contacts contribute to the quality of the programmes.

In addition, the committee stated that there is sufficient contact between the iBMG and alumni. During the site visit, alumni indicated that they are being approached on a regular basis. Nevertheless, the committee established that the iBMG could make better use of its alumni, and advises expanding their role. Although the committee observed that evaluations are being held, they are held only every three years, and moreover, the iBMG seems to have no clear information about the careers of its alumni. The committee advises structuring the efforts regarding alumni and ensuring that they gain more insight into the career paths of the alumni.

The committee concludes that the contact of the programme with the professional field is sufficient, partly because many of the students have a job in the field, alongside their studies. The committee notes that the iBMG uses these contacts in an efficient way, which adds to the quality of the programme.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

Assessment of the theme Internal quality assurance system

The committee comes to an overall assessment of the theme Internal quality assurance system on the basis of its assessments of the separate standards. In the case of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law, it assesses this theme as **satisfactory**.

6.1.5. Results

S20: Achieved learning outcomes

The achieved learning outcomes correspond with the aims and objectives regarding level, orientation and subject-/discipline-specific requirements.

Description

To complete the programme, students write an individual master's thesis under the supervision of a member of the teaching staff. The aim of the thesis project is to demonstrate their ability to carry out research independently, to communicate conclusions both orally and in writing, and to reflect on these conclusions within a multidisciplinary context and from different professional perspectives. The study load of the master's thesis is 15 EC.

Each master's thesis is evaluated by the thesis supervisor and two co-assessors. The evaluation of the thesis is based on the written document and the thesis defence. The assessors use a standard thesis evaluation form, which specifies that the evaluation of the thesis is based on its structure, the relevance of the choice of theory/methodology, the embedding in the current state of knowledge in the field, the conclusions and reflection, the contribution of the thesis to the current state of knowledge in the field, the grammar and layout, the student's motivation and her/his ability to plan and work independently, and the quality of the thesis defence. The requirements and rules regarding the master's thesis, the list of contact persons for students, and the thesis evaluation form are included in the thesis manual.

According to the self-evaluation report, students acquire an advanced level of academic skills and conceptual knowledge. Moreover, a recent survey among graduates showed that over 80% of them had found relevant employment in the health care sector within three months of graduation. This indicates that the qualifications of the programme align with the requirements from organizations in the field.

Assessment

The committee assessed the achieved learning outcomes by inspecting a selection of the theses. It made a random selection from the list of the 25 most recently completed theses and also received the associated assessment forms. Consideration in selecting the theses was given to the grading (low, average and high grade). The committee members read the theses and assessed that all of them met the aims and objectives regarding level, orientation and subject/discipline-specific requirements. In general, the committee agreed with the grades awarded by the supervisors. The grading of the theses is fair and reflects the differences in the dissertations. However, theses with low grades tended to be graded too generously, according to the committee. In contrast, though it was sometimes hard for the committee to distinguish the amount of help provided by the supervisors, it established that many high grades were awarded. The respective theses were also highly valued by the committee. Some highly valued theses have in the opinion of the committee the quality to be published in scientific journals.

The committee concluded that the academic writing of the students is of an acceptable level, and students (including students from the pre-master programme) are sufficiently prepared by the time they start writing their thesis. Nevertheless, according to the committee, there are still some possibilities for improvement (see standard 7). In addition, the committee concludes that there are some differences between more academic and more practical theses, and advises the iBMG to stress the academic approach. Despite these reservations, the committee concludes that in general, the overall quality of the theses is satisfactory, especially when taking into account the number of EC students can spend on their thesis.

The committee appreciates the pro-active attitude of the iBMG concerning the differences students experience in type and intensity of supervision. In addition, the committee ascertained a clear improvement with regard to the supervision of the theses, and therefore expects the level of quality of the theses, and with that the achieved learning outcomes to increase, while the time students need to complete their thesis will decrease. The committee verified that the iBMG has set up a pilot, in which the students' progress can be closely monitored, and which can be used by the iBMG for analysis of the thesis process. The committee appreciates this system and notes that both students and lecturers will benefit. The system will overcome problems concerning deadlines and will provide the iBMG with insights regarding the quality of supervisors.

The committee concludes that the supervision of students is in general sufficient, and that students have the feeling that they are monitored closely by their supervisors. Nevertheless, students pointed out problems with finding the right supervisor at the start of the process. According to the committee, this problem is caused by the fact that some supervisors and sections are approached more often than others. It could be useful for the iBMG to document the different supervisors, sections and number of requests, and to set up a procedure for linking students and supervisors.

The committee appreciates the fact that most of the students find a permanent job immediately after graduating. Based on interviews with alumni, the committee concludes that graduates are well prepared for their professional career and easily gain access to the labour

market, within the foreseeable future of three months. In addition, the committee interviewed alumni who chose to pursue a doctorate, and verified that they feel well equipped in terms of research skills, and feel like graduates of the programme have the qualifications to conduct independent research. As stated before, it recommends that the iBMG gain more insight into the activities of students after graduation. These insights could contribute to setting aims and goals.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **satisfactory**.

S21: Study progress

Target figures that are comparable to other relevant programmes are formulated to express the expected success rate. The programme's success rate complies with these target figures.

Description

According to the self-evaluation report, there are no comparable international, multidisciplinary programmes in the Netherlands that could serve as a reference for target levels for effectiveness. The historical ambition within the programme is that 70% of students should finish the programme within two years. In the first four years of the programme (2003-2006), 21% of the students on average graduated within one year, 62% within two years, and 80% in total so far. While the total figures seem satisfactory, the one-year and two-year results are much less so. Closer investigation of the time to graduation of students who finished the programme within two years showed that this was approximately 18 months. This is not considered satisfactory, given that HEPL is a one-year programme. Table 6.6 shows that the figures for the last two years have not improved, so that teaching effectiveness remains an important matter of concern.

	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Within 1 year	12	25%	3	14%	12	27%	9	15%	6	13%	1	2%
Within 2 years	28	58%	17	77%	32	71%	31	53%	21	47%		
Total	41	85%	20	91%	38	84%	41	69%				
Total no. of students	48		22		45		59		45		55	

Table 6.6: Number of graduates per year

The self-evaluation report states that many students perceive the study load of the courses in the programme as heavy. This was substantiated by a recent assessment of the study load of all courses. As a result, students delay starting on their thesis until after their final exam. Subsequently, they may find that many of the staff members they first turn to no longer have the time to supervise them, and that the summer period is not a very good time for meeting with a supervisor, which all leads to further delays. Other reasons are also mentioned. For instance, students seek opportunities to gain work experience or already have employment or want to invest time in all sorts of activities.

Despite the fact that a considerable number of students appear to take some study delay for granted, a few measures have been introduced to improve teaching effectiveness in the short term: (1) a study load assessment was conducted for all courses (see standard 7), (2) a number of initiatives has been implemented in order to stimulate students to start on their thesis at an earlier stage with better academic writing skills, (3) a pilot survey will be conducted to collect information from all students from the academic years 2003-2008 who have not yet graduated. The impact of these measures on the teaching effectiveness of HEPL will

probably become evident by the end of this academic year, but it may take another year before they can be properly evaluated.

Assessment

The committee examined the study progress of the programme. It concluded that while targets have been formulated, the programme fails to achieve them, and the figures for the last two years have not improved. The committee noted that this delay could be caused by different factors. For example, some of the students intentionally choose to extend the time of their studies, in order to pursue other activities. The committee found that within the iBMG, much of the delay is due to the fact that students in this programme are working alongside their studies. Further, 'full-time' students indicate that it is difficult to complete the programme within one year because of the workload at the end of the year, when they have to write their master's thesis as well as take courses. The committee noted that the iBMG has taken some measures to reduce this workload (see standard 7), and appreciates this. The committee advises the programme management to consider extending the amount of EC for writing the master's thesis, as discussed in during the site visit. In addition, the committee recommends the programme management to offer students more guidance during the writing of their thesis, and ensure that students are aware of the consequences if they postpone the writing of their master's thesis.

The committee also advises the iBMG to make sure that all parties involved with the programme are conscious of the formulated targets and the actual study progress. The committee realizes that considerable attention is being paid across the university to the improvement of targets regarding study progress, but feels that the awareness of people closely involved in the programme could be improved. In addition, the committee states that the target of 70% for finishing the master's programme within two years could be formulated more ambitiously. Finally, the committee advises the programme management to scrutinize the figures regarding study programmes, completion and success rates, and study delays in depth.

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law: the committee assesses this standard as **unsatisfactory**.

Assessment of the theme Results

The committee comes to an overall assessment of the theme Results on the basis of its assessments of the separate standards. The committee has assessed standard 21, related to the study progress, as unsatisfactory for the master's programme in Health, Economics, Policy and Law. The committee is of the opinion, however, that the results of the programme as a whole are adequate, taking into consideration the fact that the programme meets the requirements for achieved learning outcomes, and assesses this theme as **satisfactory**.

Overview of the committee's assessment

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law (full time):

Theme	Assessment	Standard	Assessment
1. Aims and objectives	Satisfactory	1. Subject-/discipline-specific requirements	Good
		2. Bachelor and master level	Satisfactory
		3. Academic orientation	Satisfactory
2. Curriculum	Satisfactory	4. Requirements for academic orientation	Good
		5. Correspondence between the aims and objectives and the curriculum	Satisfactory
		6. Consistency of the curriculum	Satisfactory
		7. Workload	Satisfactory
		8. Admission requirements	Satisfactory
		9. Credits	Complies
		10. Coherence of structure and contents	Good
		11. Learning assessment	Satisfactory
3. Staff	Satisfactory	12. Requirements for academic orientation	Good
		13. Quantity of staff	Good
		14. Quality of staff	Satisfactory
4. Services	Satisfactory	15. Facilities	Satisfactory
		16. Tutoring	Satisfactory
5. Internal quality assurance system	Satisfactory	17. Periodical evaluations	Good
		18. Measures for improvement	Satisfactory
		19. Involvement of staff, students, alumni and the professional field	Satisfactory
6. Results	Satisfactory	20. Achieved learning outcomes	Satisfactory
		21. Study progress	Unsatisfactory

Master's programme in Health, Economics, Policy and Law (part time):

Theme	Assessment	Standard	Assessment
1. Aims and objectives	Satisfactory	1. Subject-/discipline-specific requirements	Good
		2. Bachelor and master level	Satisfactory
		3. Academic orientation	Satisfactory
2. Curriculum	Satisfactory	4. Requirements for academic orientation	Good
		5. Correspondence between the aims and objectives and the curriculum	Satisfactory
		6. Consistency of the curriculum	Satisfactory
		7. Workload	Satisfactory
		8. Admission requirements	Satisfactory
		9. Credits	Complies
		10. Coherence of structure and contents	Good
		11. Learning assessment	Satisfactory
3. Staff	Satisfactory	12. Requirements for academic orientation	Good
		13. Quantity of staff	Good
		14. Quality of staff	Satisfactory
4. Services	Satisfactory	15. Facilities	Satisfactory
		16. Tutoring	Satisfactory
5. Internal quality assurance system	Satisfactory	17. Periodical evaluations	Good
		18. Measures for improvement	Satisfactory
		19. Involvement of staff, students, alumni and the professional field	Satisfactory
6. Results	Satisfactory	20. Achieved learning outcomes	Satisfactory
		21. Study progress	Unsatisfactory

The committee's overall assessment of the master's programme in Health, Economics, Policy and Law

The committee concluded on the basis of its assessments of the themes and standards from the assessment framework that the master's programme in Health, Economics, Policy and Law **fulfils** the formal requirements which are a prerequisite for accreditation.

BIJLAGEN

Bijlage A: Eindkwalificaties bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen, Beleid & Management Gezondheidszorg

K = kennis

V = vaardigheden

A = attitude

1. Academisch denken en handelen

- Begrippen en benaderingswijzen uit de verschillende wetenschapsgebieden van de gezondheidswetenschappen (GW) kennen (k).
- Beschikken over voldoende wetenschapsfilosofische kennis om de verschillende GW-wetenschapsgebieden en paradigmata in onderling verband te kunnen plaatsen en te kunnen overzien op overeenkomsten en verschillen (k).
- Kunnen aangeven hoe de GW-wetenschapsgebieden kunnen bijdragen aan het analyseren van problemen binnen de organisaties en de structuur van de gezondheidszorg en aan het ontwerpen van oplossingen (k).
- Weten waar benaderingswijzen en visies van de verschillende GW-wetenschapsgebieden met elkaar kunnen conflicteren (k).
- Informatie kritisch evalueren en integreren (v).
- Met de methoden van de verschillende GW-wetenschapsgebieden problemen binnen de gezondheidszorg kunnen ordenen en analyseren (v)
- Verbanden kunnen leggen tussen begrippen en concepten uit de verschillende GW-wetenschapsgebieden (v)
- Vergelijken en verbinden van theorieën van de verschillende vakgebieden: daarbij kunnen denken in modellen en in staat zijn om te gaan met verschillende abstractie niveaus (v)
- Gericht zijn op kritische zelfreflectie (a)
- Besef van de tijdigheid en feilbaarheid van de eigen kennis en vaardigheden (a)

2. Vermogen om gezondheidszorgproblemen te analyseren en oplossingsrichtingen aan te dragen

- Beheersing van het idioom, de centrale concepten en de belangrijkste theorieën uit de verschillende GW-wetenschapsgebieden (k).
- Kunnen benoemen en beschrijven van de voornaamste kenmerken van processen van gezondheid en ziekte in de samenleving met o.a. als elementen de sociale en culturele achtergrond, het ontstaan van ziekte, het genezingsproces, soorten ziekte en het voorkomen daarvan en behoefte aan middelen voor behoud of herstel van gezondheid (k).
- Kunnen benoemen en beschrijven van de voornaamste kenmerken van structuur en ontwikkeling van het stelsel van de gezondheidszorg (k).
- Kunnen benoemen en beschrijven van de voornaamste kenmerken van de processen van externe aansturing van publieke, quasipublieke en private organisaties in de gezondheidszorg, financieringsarrangementen, interorganisatorische verbanden en beleidsnetwerken (k).
- Kunnen benoemen en beschrijven van de voornaamste kenmerken van de processen van interne sturing van organisaties met als elementen logistiek, planning, strategische beleidsvoering, bedrijfseconomie, ICT en kwaliteitsborging (k).
- Kunnen benoemen en beschrijven van de voornaamste kenmerken van internationale vergelijking van gezondheidszorgsystemen (k).

- Kwaliteitsmaatstaven kunnen benoemen die als richtinggevend beschouwd kunnen worden voor de aanpak van beleid- en managementvraagstukken in de gezondheidszorg (beginselen van goed bestuur, democratie, doelgerichtheid, effectiviteit, efficiëntie etc.) (k)
- Gestructureerd kunnen ontleden van een gezondheidszorgvraagstuk naar relevante actoren en factoren (v).
- Kunnen positioneren van het gezondheidszorgprobleem binnen de politiek-maatschappelijke context (v).
- Mogelijke oplossingsrichtingen voor het probleem kunnen bedenken, daarbij rekening houdend met de relevante perspectieven en invalshoeken (v).
- Het vermogen en de wil de eigen visie te bezien en te wegen vanuit het perspectief van een andere stakeholder (a).
- Beslissingen kunnen nemen en vasthouden in condities van onzekerheid (a).

3. Interdisciplinair denken en handelen

- Verbanden kunnen leggen tussen begrippen en concepten uit de verschillende vakgebieden. Daarbij kunnen denken in modellen en in staat zijn om te gaan met verschillende abstractieniveaus (k).
- Kunnen aangeven hoe de GW-wetenschapsgebieden kunnen bijdragen aan het analyseren van gezondheidszorgproblemen en aan het ontwerpen van oplossingen (k).
- Weten waar benaderingswijzen en visies van verschillende wetenschapsgebieden met elkaar kunnen conflicteren (k).
- Kunnen inleven in de rol en het perspectief van de verschillende partijen in de gezondheidszorg (v).
- Kunnen vaststellen van de verschillen en overeenkomsten in de visies en belangen van de bij een vraagstuk betrokken actoren (v).
- Kunnen vaststellen van mogelijke oplossingsrichtingen gegeven de verschillen in perspectief en visie van betrokken actoren (v).
- Het vermogen en de wil om de eigen wetenschapsopvatting te bezien en te wegen vanuit het perspectief van een andere wetenschapsopvatting (a).
- Gericht zijn op leren van anderen (a).

4. Vermogen om zelfstandig onderzoek op te zetten, uit te voeren en te rapporteren

- Algemene kennis en het kunnen toepassen van een selectief aantal kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden (k).
- Kunnen lezen van en reflecteren op artikelen in wetenschappelijke tijdschriften, en de daarin gehanteerde en gangbare methoden van dataverzameling en analyse kunnen begrijpen en interpreteren (v).
- Kunnen vertalen van beleids- en managementproblemen in hypothesen en onderzoeksvragen en daarbij het object van onderzoek helder kunnen afbakenen en definiëren (v).
- Bij een onderzoeksopzet een beargumenteerde keuze kunnen maken uit een (beperkt) scala van onderzoeksinstrumenten (v).
- Een wetenschappelijk verantwoord verslag kunnen schrijven van een zelfstandig verricht empirisch onderzoek (v).
- Een kritische houding hebben ten aanzien van gezondheidszorgonderzoek en de wijze waarop de resultaten kunnen worden gebruikt (a).

5. Professioneel denken en handelen

- Kunnen benoemen en beschrijven van de verschillende segmenten, organisaties, beroepsgroepen en functies die relevant zijn voor beleid en management van de gezondheidszorg (k).
- Kunnen benoemen van de kwaliteitsmaatstaven die als richtinggevend beschouwd kunnen worden voor de aanpak van beleid- en managementvraagstukken in de gezondheidszorg (beginselen van goed bestuur, democratie, doelgerichtheid, effectiviteit, efficiëntie etc.) (k).
- Kunnen opzetten en aansturen van een project binnen een gezondheidszorgorganisatie (v).
- Zich kunnen inleven in de rol en het takenpakket van een lid van een managementteam binnen een gezondheidszorgorganisatie (v).
- Kunnen ontwikkelen van een beleidsvisie en uitwerking daarvan in een beleidsplan vanuit het perspectief van een staffunctionaris in een gezondheidszorginstelling (v).
- Strategisch gebruik kunnen maken van relevante informatie vanuit de verschillende beroepsperspectieven (v).
- Het vinden van een juiste positionering tussen distantie en betrokkenheid ten opzichte van het te onderzoeken probleem (a).

6. Communicatief vermogen

- Kunnen benoemen en beschrijven van verschillende communicatietechnieken en de inzet daarvan voor uiteenlopende doelen (k).
- Kunnen benoemen en analyseren van leiderschapstijlen en leiderschapscapaciteiten en hun betekenis voor verschillende organisaties en situaties (k).
- Kennen van relevante ICT-applicaties en de inzet daarvan voor verschillende doeleinden (k).
- Zich kunnen verplaatsen en inleven in de rol van leidinggevende op verschillende niveaus (v).
- Efficiënt kunnen agenderen, voorzitten, notuleren en bewaken van de follow-up van vergaderingen (v).
- Efficiënt gebruik kunnen maken van uiteenlopende vormen van mondelinge en schriftelijke presentaties (voordrachten, forumdiscussies, debat, posters, wetenschappelijke artikelen, beleidsadviezen, persberichten of website, ook in het Engels) (v).
- Beheersen van relevante ICT-technieken (v).
- Besef van de eigen communicatieve krachten en beperkingen (a).

7. Reflectief vermogen

- Kunnen beschrijven en analyseren van de context waarbinnen de afgestudeerde beroepsmatig moet handelen en van de uitdagingen en de beperkingen die daaraan verbonden zijn (k).
- Feedback kunnen geven en kunnen ontvangen (v).
- Vanuit een zelfkritische houding de eigen kwaliteiten en beperkingen kunnen beoordelen. Kunnen reflecteren op de eigen competenties en de hiaten daarin (v).
- Leerdoelen kunnen formuleren en weten hoe een bepaalde achterstand weg te werken (v).
- Een gefundeerde keuze kunnen maken ten aanzien van vervolgstudie en een eigen loopbaan (v).
- Blijk geven van een instelling van 'levenslang leren'. Blijk geven van maatschappelijke verantwoordelijkheid en ethische besef (a).
- Een eigen positie en visie kunnen innemen en verantwoorden ten aanzien van ontwikkelingen in de gezondheidszorg (a).

Bijlage B: Eindkwalificaties masteropleiding Zorgmanagement

1. Kennisbeheersing van de deelnemende wetenschapsgebieden op gevorderd niveau.
 - Wetenschappelijke theorieën, concepten en waarden over de inrichting, besturing en management van organisaties in de gezondheidszorg kennen.
 - Deze wetenschappelijke theorieën, concepten en waarden kunnen ordenen en toepassen op specifieke casus en problemen.
 - Kunnen reflecteren op wetenschappelijke theorieën. e.d.
2. Kennis van de organisatie van de gezondheidszorg op gevorderd niveau
 - Ontwikkelingen in het stelsel van de gezondheidszorg kunnen overzien en beoordelen ten aanzien van de implicaties voor organisatiebeleid.
 - Ambigue en complexe managementvraagstukken in de gezondheidszorg kunnen diagnosticeren.
 - ‘Evidence based’ doorvertalen naar werkbaar beleid voor zorgorganisaties en -ketens.
 - Kunnen reflecteren op recente ontwikkelingen in de gezondheidszorg m.b.v. wetenschappelijke inzichten.
3. Wetenschappelijk analyseren en verklaren op gevorderd niveau
 - Relevante wetenschapsgebieden op interne consistentie, complementariteit en empirische validiteit kunnen beoordelen.
 - De betekenis van wetenschapsgebieden voor analyse en oplossing managementvraagstukken kunnen beoordelen.
 - Relevante wetenschapsgebieden adequaat kunnen betrekken op management en organisatievraagstukken.
 - Een bijdrage aan de theorievorming en methodiekontwikkeling van deze wetenschapsgebieden leveren.
4. Onderzoeksvaardigheden op masterniveau
 - Problemen in organisaties en bedrijfsvoering van de gezondheidszorg kunnen diagnosticeren, afbakenen en vertalen in onderzoeks- en beleidsvragen.
 - Het vermogen hebben om wetenschappelijke publicaties op validiteit en waarde te kunnen inschatten ter benutting van managementvraagstukken in de gezondheidszorg.
 - Het vermogen hebben om wetenschappelijk onderzoek volgens de huidige maatstaven uit te voeren op het niveau van een junior onderzoeker binnen het onderzoeksdomein van deze master.
5. Ontwerpen en implementeren van organisatieveranderingen
 - Veranderingen tot stand kunnen brengen die zijn gericht op efficiëntie, kwaliteit, samenwerking, cultuuromslag en reductie van schaarsteproblemen.
 - Bij verandering rekening houden met: verschillende rollen en posities als manager; praktische omstandigheden; fasen binnen het veranderingstraject; doelen en aard van de interventie; niveau en mate van participatie van betrokkenen.
6. Gevorderde professionele vaardigheden
 - Systematisch en creatief kunnen omgaan met complexe probleemsituaties en veranderingen.

- Ondernemend en mensgericht kunnen processen regisseren.
- Kritisch en zelfbewust op eigen en andermans handelen reflecteren.
- Een invoelbaarheid ontwikkelen voor verhoudingen en de eigen positie daarin.
- Op een effectieve manier kunnen communiceren en sociaal vaardig zijn in het samenwerken met anderen.

7. Zelfsturing op gevorderd niveau

- Zelfstandig de eigen ontwikkeling (inclusief leren te leren) kunnen sturen.
- Zich bewust zijn van veranderende maatschappelijke omstandigheden, waarden en normen.
- Zich als een verantwoordelijke en academische professional kunnen profileren

Bijlage C: Curricula Vitae van de leden van de commissie

Prof. dr. P.A.H. (Peter) van Lieshout studeerde psychologie en filosofie aan de Universiteit van Utrecht en in Parijs (1976-1983). Hij promoveerde in 1989 in de sociale filosofie aan de universiteit van Groningen. Sinds 1992 is hij parttime hoogleraar Theorie van de zorg aan de Universiteit van Utrecht. Hij was eerder onder meer onderzoeker bij het Nederlands Centrum Geestelijke Volksgezondheid en directeur van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn. Daarna was hij werkzaam bij het ministerie van VWS als directeur-generaal Gezondheidszorg en bij het ministerie van SZW als project-directeur-generaal Sociale Zekerheid en Zorg. Momenteel is hij lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Prof. dr. H. (Herman) Nys behaalde het diploma van licentiaat (1974) en doctor (1980) in de rechten aan de Universiteit Leuven en specialiseerde zich verder in medisch recht aan de Universiteit van Nijmegen, als *research fellow* van de Raad van Europa in Parijs en Londen en als research fellow van de British Council, Center for Medical Law and Ethics, King's College, Londen. Op dit moment is hij gewoon hoogleraar Medisch Recht aan de Universiteit Leuven. Hij is tevens directeur van het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht. Ook is hij consulent biolaw voor Unesco. Hij was van 2000 tot 2006 lid van de Onderzoeksraad van de Universiteit Leuven. Als laatste is hij lid van het Federaal Raadgevend Comité voor Bio-ethiek, van de Evaluatiecommissie Zwangerschapsafbreking en van de Commissie voor Medische Ethiek van de faculteit Geneeskunde.

Prof. dr. J.J. (Johan) Polder (1966) is projectleider Volksgezondheid Toekomst Verkenningen bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) te Bilthoven. Tevens is hij bijzonder hoogleraar gezondheidseconomie aan de Universiteit van Tilburg (departement Tranzo). Nevenfuncties zijn o.a. lidmaatschap van de Raad voor Gezondheidsonderzoek (RGO), voorzitterschap van de Vereniging voor Gezondheidseconomie (VGE) en redactielid van het Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen (TSG). Studeerde algemene economie en gezondheidseconomie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en werkte aansluitend tien jaar bij zowel de economische faculteit als de afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg (geneeskunde faculteit). Promoveerde bij Paul van der Maas en Frans Rutten op een proefschrift over "Cost of illness in the Netherlands".

Drs. A.J. (Tony) Lamping (1956) is sinds 1 september 2008 directeur Zorg bij Zorgverzekeraars Nederland. Daarvoor was hij onder andere bestuurder van het Diaconessenhuis Leiden, een algemeen ziekenhuis in Leiden, hoofd Medische Zaken bij Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid, huisarts, Medical Officer en vervolgens District Medical Officer in Sesheke district in Zambia. Lamping is geregistreerd arts voor maatschappij en gezondheid (1992), doorliep de huisartsen-opleiding aan de Universiteit Leiden (1988) en de tropenopleiding voor artsen in het St. Jozef Ziekenhuis in Gouda (1984). Hij studeerde geneeskunde in Leiden (1975-1982).

Dr. M (Marinus) Verhagen is econoom en zijn expertise is het raakvlak van economie en sociale wetenschappen. Hij is opleidingsdirecteur van de bachelor Personeelwetenschappen en de master Human Resource Studies aan de faculteit sociale wetenschappen van de Universiteit van Tilburg. Daarnaast doceert hij de vakken Economie, Strategisch Human Resource Management, HR Metrics & - Valuation. Zijn laatste publicatie (2005) is gericht op "The impact of job design and human resource management through product ownership". Dr.

Verhagen is vice-voorzitter van de universiteitsraad van de UvT en heeft deel uitgemaakt van diverse facultaire en universitaire werkgroepen op het gebied van onderwijs.

D. H. (Harmke) van den Dikkenberg (1987) heeft de bacheloropleiding Gezondheid en Maatschappij aan de Wageningen Universiteit gestudeerd en studeert vanaf 2008 Public Health and Society aan dezelfde universiteit. In 2007 is zij student-assistent voor de bacheloropleiding geweest, waar zij zich bezighield met de kwaliteit van het onderwijs, onder andere door evaluaties te organiseren. In 2008 werd Harmke lid van het dagelijks bestuur van de opleiding en lid van de opleidingscommissie. In 2009 was zij was lid van een werkgroep om de accreditatie van beide opleidingen voor te bereiden.

Bijlage D: Programma van het bezoek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

14-04-2010	
16:00 – 19:00	Installatievergadering
19:00 – 21:00	Diner met commissieleden
15-04-2010	
9:30 – 11:00	Vorbereidende bijeenkomst van de visitatiecommissie: bespreking van de zelfevaluatierapporten en de afstudeeropdrachten van de te beoordelen opleidingen; bestuderen documenten
11:00 – 12:00	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken (opleidingsdirecteur, afdelingsvoorzitter, verantwoordelijk hoogleraar, opstellers zelfevaluatierapport, opleidingscoördinatoren etc.)
12:00 – 13:00	Pauze
13:00 – 13:45	Bachelorstudenten Gezondheidswetenschappen (ongeveer 3 per jaar, maximaal 10)
13:45 – 14:30	Masterstudenten Health Economics, Policy and Law (6 tot 8)
14:30 – 15:15	Masterstudenten Zorgmanagement (6 tot 8)
15:15 – 15:30	Pauze
15:30 – 16:30	Docenten (maximaal 10)
16:30 – 17:15	Alumni (6 tot 8)
19:00 – 21:30	Diner commissieleden met afgevaardigden faculteit
16-04-2010	
09:00 – 09:30	Studenten van de opleidingscommissie (4)
09:30 – 10:00	Docenten van de opleidingscommissie (4)
10:00 – 10:30	Examencommissie en studieadviseur
10:30 – 11:30	Overleg commissie, voorbereiding op gesprek met formeel verantwoordelijken
11:30 – 12:30	Afsluitend gesprek met formeel verantwoordelijken (faculteitsbestuur, opleidingsdirecteur)
12:30 – 13:30	Pauze
13:30 – 16:00	Opstellen voorlopige bevindingen
16:00 – 16:30	Mondelinge rapportage voorlopig oordeel, afsluiting bezoek
16:30 – 17:00	Receptie